

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 20.12.2011
KOM(2011) 895 slutlig

2011/0439 (COD)C7-0007/11

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

**om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter
och posttjänster**

(Text av betydelse för EES)

{SEK(2011) 1585}

{SEK(2011) 1586}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

– Motiv och syfte

Europa 2020-strategin för smart och hållbar tillväxt för alla (KOM(2010) 2020) bygger på tre sammankopplade prioriteringar som ömsesidigt förstärker varandra: att utveckla en ekonomi baserad på kunskap och innovation, främja en koldioxidsnål, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi samt stimulera en ekonomi med hög sysselsättning och med social och territoriell sammanhållning.

Offentlig upphandling spelar en viktig roll i Europa 2020-strategin som ett av de marknadsbaserade instrument som ska användas för att uppnå strategins mål genom att förbättra företagsklimatet och villkoren för företagens innovationskapacitet samt genom att främja en mer utbredd användning av miljöanpassad upphandling som stöder övergången till en resurseffektiv och koldioxidsnål ekonomi. I Europa 2020-strategin betonas att den offentliga upphandlingspolitiken måste säkerställa att medel används så effektivt som möjligt och att marknaderna för offentlig upphandling måste förbli öppna inom hela unionen.

Inför dessa utmaningar behöver den befintliga lagstiftningen om offentlig upphandling ses över och moderniseras så att den blir bättre lämpad att hantera den föränderliga politiska, sociala och ekonomiska situationen. Detta gäller inte bara upphandling som genomförs av statliga och offentliga myndigheter utan även kontrakt som tilldelas av allmännyttiga företag, som har sin egen särskilda upphandlingsordning.

I sitt meddelande av den 13 april, *Inremarknadsakten – Tolv åtgärder för att stimulera tillväxten och stärka förtroendet för inre marknaden*, inbegrep kommissionen bland de tolv prioriterade åtgärder som EU-institutionerna ska anta före utgången av 2012 ett reviderat och moderniserat regelverk för offentlig upphandling för att göra kontraktstilldelningen mer flexibel och för att offentliga upphandlingskontrakt ska kunna användas bättre till stöd för politiken på andra områden.

Förslaget har två kompletterande mål:

- Att öka effektiviteten i utgifter för att säkra bästa möjliga upphandlingsresultat när det gäller att få valuta för pengarna. Detta innebär framför allt att förenkla de nuvarande reglerna för offentlig upphandling och göra dem mer flexibla. Rationaliserade och mer effektiva förfaranden är till fördel för alla ekonomiska aktörer och gör det lättare för små och medelstora företag och anbudsgivare från andra länder att delta.
- Att ge upphandlare bättre möjligheter att använda upphandling till stöd för gemensamma samhällsliga mål, såsom skyddet av miljön, högre resurs- och energieffektivitet, kampen mot klimatförändringar, främjande av innovation, sysselsättning och social integration samt säkerställande av bästa tänkbara villkor för tillhandahållande av sociala tjänster av hög kvalitet.

– Allmän bakgrund

Offentlig upphandling spelar en viktig roll för Europeiska unionens samlade ekonomiska resultat. Offentliga upphandlare använder cirka 18 % av EU:s BNP för upphandling av varor, byggentreprenader och tjänster. Med hänsyn till inköpsvolymen kan offentlig upphandling användas som ett kraftfullt redskap för att skapa en inre marknad och främja smart och hållbar tillväxt för alla.

De nu gällande upphandlingsdirektiven – direktiven 2004/17/EG¹ och 2004/18/EG² – är resultatet av en lång utveckling som inleddes 1971 med antagandet av direktiv 71/305/EEG. Dessa direktiv syftar främst till att säkerställa att ekonomiska aktörer från hela den inre marknaden i full utsträckning kan dra nytta av den grundläggande friheten att konkurrera om offentliga upphandlingskontrakt genom att garantera öppna och icke-diskriminerande förfaranden.

En omfattande ekonomisk utvärdering har visat att målen för upphandlingsdirektiven har uppnåtts i betydande utsträckning. Direktiven har lett till större öppenhet och ökad konkurrens, samtidigt som mätbara besparingar har uppnåtts genom lägre priser.

De berörda parterna har dock efterlyst en översyn av direktiven om offentlig upphandling för att förenkla bestämmelserna, öka deras effektivitet och ändamålsenlighet samt göra dem bättre lämpade att hantera den föränderliga politiska, sociala och ekonomiska situationen. Rationaliserade och mer effektiva förfaranden kommer att öka upphandlande myndigheters flexibilitet, vara till fördel för alla ekonomiska aktörer och underlätta för små och medelstora företag och anbudsgivare från andra länder att delta. Förbättrade upphandlingsregler kommer också att göra det möjligt för upphandlande enheter att bättre kunna använda upphandling till stöd för gemensamma samhällliga mål, såsom skyddet av miljön, högre resurs- och energieffektivitet, kampen mot klimatförändringar, främjande av innovation och social integration samt säkerställande av bästa tänkbara villkor för tillhandahållande av sociala tjänster av hög kvalitet. Denna inriktning bekräftades av resultaten av det samråd med berörda parter som Europeiska kommissionen genomförde våren 2011, där en mycket stor majoritet stödde förslaget om en översyn av upphandlingsdirektiven för att anpassa dem bättre till de nya utmaningar som såväl upphandlare som ekonomiska aktörer möter.

– Gällande bestämmelser

Tillsammans med det föreslagna nya direktivet om offentliga myndigheters upphandling kommer förslaget att ersätta direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG som de centrala rättsakterna i EU:s lagstiftning om offentlig upphandling.

Direktivet kommer att kompletteras med ytterligare lagstiftning:

- Direktiv 2009/81/EG³ som fastställer särskilda bestämmelser för försvarsupphandlingar och upphandlingar som rör känsliga säkerhetsfrågor.

---

¹ Direktiv 2004/17/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid upphandling på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, EUT L 134, 30.4.2004, s. 1.

² Direktiv 2004/18/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggentreprenader, varor och tjänster, EUT L 134, 30.4.2004, s. 114.

³ Direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggentreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG, EUT L 216, 20.8.2009, s. 76.

- Direktiv 92/13/EEG⁴ som fastställer gemensamma normer för nationell prövning för att säkerställa att det finns snabba och effektiva överprövningsmöjligheter i alla EU-medlemsstater om anbudsgivare anser att avtal har tilldelats på ett orättvist sätt.

– Förenlighet med Europeiska unionens politik och mål på andra områden

Genom detta initiativ genomförs Europa 2020-strategin för smart och hållbar tillväxt för alla [KOM(2010) 2020] och Europa 2020-strategins olika flaggskeppsinitiativ om en digital agenda för Europa [KOM(2010) 245], innovationsunionen [KOM(2010) 546], en integrerad industripolitik för en globaliserad tid [KOM(2010) 614], Energi 2020 [KOM(2010) 639] samt ett resurseffektivt Europa [KOM(2011) 21]. Det genomför även inremarknadsakten [KOM(2011) 206], särskilt dess tolfte nyckelåtgärd ”Omarbetning och uppdatering av lagstiftningen för offentlig upphandling”. Det är ett strategiskt initiativ i kommissionens arbetsprogram för 2011.

2. SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSANALYS

– Samråd med berörda parter

Samrådsmetoder, huvudsakliga målsektorer och deltagarnas allmänna profil

Europeiska kommissionen offentliggjorde den 27 januari 2011 en grönbok om modernisering av EU:s politik för offentlig upphandling med sikte på en effektivare europeisk upphandlingsmarknad⁵ och lanserade samtidigt ett brett offentligt samråd om olika lagstiftningsändringar för att göra offentlig upphandling enklare och mer flexibel och för att bättre kunna använda offentliga upphandlingskontrakt till stöd för politiken på andra områden. Syftet med grönboken var att identifiera ett antal viktiga reformområden och berörda parter lämna synpunkter på konkreta alternativ till hur lagstiftningen skulle kunna ändras. Bland de frågor som togs upp var behovet av förenklade och mer flexibla förfaranden, strategisk användning av offentlig upphandling för att främja andra politiska mål, förbättrad tillgång till offentliga upphandlingskontrakt för små och medelstora företag samt insatser mot särbehandling, korruption och intressekonflikter.

Det offentliga samrådet avslutades den 18 april 2011 och fick stort gensvar. Sammanlagt inkom 623 svar från ett brett spektrum av intressegrupper, däribland medlemsstaternas centrala myndigheter, lokala och regionala offentliga upphandlare och deras organisationer, företag, branschorganisationer, akademiker, det civila samhällets organisationer (inklusive fackföreningar) samt enskilda medborgare. De flesta svaren kom från Förenade kungariket, Tyskland, Frankrike och i mindre utsträckning från Belgien, Italien, Nederländerna, Österrike, Sverige, Spanien och Danmark.

---

⁴ Direktiv 92/13/EEG av den 25 februari 1992 om samordning av lagar och andra författningar om gemenskapsregler om upphandlingsförfaranden tillämpade av företag och verk inom vatten-, energi-, transport- och telekommunikationssektorerna, EGT L 76, 23.3.1992, s. 14.

⁵ KOM(2011) 15.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0015:FIN:EN:PDF>

Resultaten av samråden sammanfattades i en rapport⁶ och presenterades och diskuterades vid en offentlig konferens den 30 juni 2011⁷.

Sammanfattning av svaren och av hur de har beaktats

En mycket stor majoritet av de berörda uppskattade Europeiska kommissionens initiativ att se över den nuvarande upphandlingspolitiken. Av de olika frågor som diskuterades i grönboken betonade man särskilt behovet av att förenkla förfarandena och göra dem mer flexibla. Alla intressegrupper var också eniga om att reglerna för allmännyttiga företags upphandling fortfarande var relevanta. En klar majoritet av respondenterna instämde i att det fortfarande behövs särskilda regler för allmännyttiga företag och att de annorlunda regler som tillämpas på de allmännyttiga företagen på ett fullgott sätt avspeglar den särskilda karaktären hos de allmännyttiga företagens upphandling.

På motsvarande sätt ansåg en klar majoritet av respondenterna att de kriterier som används för att definiera vilka enheter som omfattas av bestämmelserna för allmännyttiga företag (verksamheter som de berörda enheterna bedriver, deras rättsliga ställning och, när de är privata, om det finns särskilda eller exklusiva rättigheter) fortfarande är lämpliga och bör behållas. De flesta respondenter instämmer också i att privata företags vinstdrivande eller kommersiella inriktning inte kan betraktas som tillräckligt för att garantera objektiv och rättvis upphandling, om dessa företag bedriver sin verksamhet på grundval av särskilda eller exklusiva rättigheter.

När det gäller strategisk användning av offentlig upphandling för att uppnå samhällsmålen i Europa 2020-strategin råder det delade meningar. Många berörda, särskilt företag, visade en allmän motvilja mot idén att använda offentlig upphandling till stöd för andra politiska mål. Andra berörda, särskilt det civila samhällets organisationer, var starkt positiva till en sådan strategisk användning och förespråkade långtgående ändringar av själva principerna för EU:s politik för offentlig upphandling.

– Extern experthjälp

Förutom samrådet om grönboken genomförde Europeiska kommissionen under 2010–2011 en omfattande utvärdering av konsekvenserna av och effektiviteten hos EU:s lagstiftning om upphandling och utnyttjade därvid ett omfattande bevismaterial och ny oberoende forskning. I undersökningarna utvärderades främst kostnaden och effektiviteten i upphandlingsförfarandena, problem i samband med gränsöverskridande upphandling, små och medelstora företags tillträde till upphandlingsmarknader samt strategisk användning av upphandling i EU. I fråga om de allmännyttiga företagens upphandling granskades under utvärderingen om de allmännyttiga sektorerna nu är mer konkurrensutsatt än de var när upphandlingssystemet antogs.

Resultaten av utvärderingen visade att lagstiftningsaktiviteten för att avreglera tillträdet till allmännyttiga sektorer ännu inte har lett till ett konsekvent eller effektivt konkurrenstryck på etablerade aktörer. I många allmännyttiga sektorer konstateras fortfarande en stark marknadskoncentration eller svag konkurrens. Slutsatsen av utvärderingarna är att

⁶

http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2011/public_procurement/synthesis_document_en.pdf

⁷

http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/modernising_rules/conferences/index_en.htm

förutsättningarna inte har utvecklats så mycket att konkurrensen kan anses tillräckligt stark på sektornivå för att medge att sektorerna undantas från tillämpningsområdet för direktivet om allmännyttiga företags upphandling. Direktivets syfte är fortfarande allmänt tillämpligt medan de särskilda undantagen från tillämpningen av upphandlingsreglerna kan motiveras utifrån en ingående analys från fall till fall.

– **Konsekvensbedömning**

Konsekvensbedömningen och sammanfattningen av den ger en översikt över de olika alternativen för var och en av de fem grupperna av grundproblem (administrativ organisation, räckvidd, förfaranden, strategisk upphandling samt tillträde till upphandlingsmarknader). På grundval av en analys av fördelarna och nackdelarna med olika alternativ sammanställdes ett paket med de bästa alternativen som borde kunna optimera synergier mellan olika lösningar och ge besparingar genom att en typ av åtgärd neutraliserar kostnaderna för en annan (t.ex. att eventuellt ökade förföreskrifter för strategiska upphandlingsåtgärder delvis neutraliseras av besparingar från förbättrad utformning av upphandlingsförfarandena). Dessa bästa alternativ ligger till grund för detta förslag.

Utkastet till rapport om konsekvensbedömningen granskades av konsekvensbedömningsnämnden, som begärde ändringar i synnerhet av identifieringen av vilka inslag i lagstiftningen som skulle ses över, beskrivningen av de alternativ som övervägs, en mer djupgående kostnadsnyttoanalys av de valda huvudåtgärderna samt en systematisk integrering av de berörda synpunkter, både i problemdefinitionen och som komplement till konsekvensanalysen. Dessa rekommendationer till förbättringar genomfördes i den slutliga rapporten. Nämndens yttrande offentliggörs tillsammans med detta förslag, liksom slutversionen av konsekvensbedömningen och sammanfattningen av denna.

3. FÖRSLAGETS RÄTTSLIGA ASPEKTER

– **Rättslig grund**

Förslaget grundas på artiklarna 53.1, 62 och 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

– **Subsidiaritetsprincipen**

Subsidiaritetsprincipen gäller utom där förslaget avser ett område där EU har ensam behörighet.

Medlemsstaterna kan av följande skäl inte i tillräcklig utsträckning själva uppnå målen för förslaget:

Samordningen av upphandlingsförfarandena ovanför vissa trösklar har visat sig vara ett viktigt verktyg för att förverkliga den inre marknaden för upphandling inom allmännyttiga sektorer. Den ger ekonomiska aktörer på hela den inre marknaden effektivt tillträde till kontrakt på lika villkor. Erfarenheten av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG samt tidigare upphandlingsdirektiv har visat att gemensamma upphandlingsförfaranden inom Europa ger öppenhet och objektivitet i upphandlingen, vilket leder till betydande besparingar och förbättrade upphandlingsresultat till fördel för aktörerna i de allmännyttiga företagen, deras kunder och i sista hand för de europeiska skattebetalarna.

Detta mål kan inte uppnås i tillräcklig utsträckning genom att medlemsstaterna vidtar åtgärder, eftersom ett sådant förfarande oundvikligen leder till olika krav och eventuellt motstridiga förfarandesystem som ökar komplexiteten i regelverken och ger upphov till omotiverade hinder för gränsöverskridande verksamheter.

Förslaget är således förenligt med subsidiaritetsprincipen.

– **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen eftersom det inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen att garantera att den inre marknaden fungerar väl genom samordnade upphandlingsförfaranden för hela Europa. Förslaget är också utformat som en verktygslåda så att varje medlemsstat får största möjliga flexibilitet att anpassa förfarandena och verktygen till sin särskilda situation.

Jämfört med de nuvarande upphandlingsdirektiven kommer förslaget att leda till en minskning av den administrativa bördan för genomförandet av förfarandet för både upphandlande enheter och ekonomiska aktörer. Om nya krav föreskrivs (exempelvis i samband med strategisk upphandling) kommer dessa att uppvägas av avlägsnandet av begränsningar på andra områden.

– **Val av regleringsform**

Eftersom den rättsliga grunden för förslaget är artiklarna 53.1, 62 och 114 i EUF-fördraget tillåter inte fördraget att man genom en förordning inför bestämmelser som är tillämpliga på upphandling av både varor och tjänster. Följaktligen utgör den föreslagna regleringsformen ett direktiv.

Under konsekvensbedömningen förkastades många icke-lagstiftningsalternativ av skäl som beskrivs närmare i konsekvensbedömningen.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget har inga budgetkonsekvenser.

5. ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

– **Upphävande av gällande lagstiftning**

Om förslaget antas kommer nuvarande lagstiftning att upphöra att gälla (direktiv 2004/17/EG).

– **Översyn/ändring/tidsbegränsning**

Förslaget innehåller en översynsklausul om de ekonomiska effekterna av tröskelbeloppen.

– **Införlivandeåtgärder och förklarande dokument**

Förslaget rör ett område där unionslagstiftningen har ett samordnande syfte, och där den har en betydande inverkan på en rad olika nationella rättsliga områden. Trots att förslaget syftar till samordning leder många bestämmelser till fullständig harmonisering och förslaget

innefattar ett stort antal rättsliga skyldigheter. Medlemsstaterna kompletterar unionsbestämmelserna med nationella rättsliga bestämmelser så att hela systemet kan tas i bruk.

I detta sammanhang har kommissionen identifierat ett antal faktorer som det är nödvändigt att medlemsstaterna förklarar närmare, dels för att se till att införlivandeåtgärderna förstås ordentligt, och dels för att upphandlingsreglerna ska fungera i allmänhet på nationell nivå. Följande faktorer kräver en närmare förklaring:

- Införlivande- och genomförandeåtgärder vidtas på olika institutionella nivåer (nationell/federal nivå, regional och lokal nivå).
- Förutom de olika lagstiftningsnivåerna fastställs reglerna i många medlemsstater även efter berörd sektor eller berört upphandlingsförfarande.
- Allmänna eller specifika administrativa åtgärder kompletterar och överlappar i vissa fall den överordnade rättsliga ramen.

Det är bara medlemsstaterna som kan förklara hur de olika åtgärderna införlivar unionsdirektiven på området för offentlig upphandling och hur åtgärderna samverkar sinsemellan.

Därför bör medlemsstaterna till anmälan av införlivandeåtgärder bifoga dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande, i synnerhet jämförelsetabeller, som utgör ett praktiskt verktyg för en analys av de nationella åtgärderna.

– **Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)**

Den föreslagna rättsakten berör Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och bör därför gälla även för EES.

– **Närmare redogörelse för förslaget**

1. Förenkling och flexibilisering av upphandlingsförfarandena

Det föreslagna direktivet innebär en förenkling och flexibilisering av det förfarandesystem som fastställs i de nuvarande direktiven om offentlig upphandling. Det innehåller följande bestämmelser i detta syfte:

Klargörande av tillämpningsområdet: Det grundläggande begreppet upphandling, som även ingår i det föreslagna direktivets titel, har införts för att tydliggöra upphandlingslagens tillämpningsområde och syfte och för att underlätta tillämpningen av tröskelvärden. Definitionerna av vissa viktiga begrepp som bestämmer direktivets tillämpningsområde (exempelvis offentligrättsligt organ, offentliga byggtreprenadkontrakt samt tjänstekontrakt och blandade tjänstekontrakt) har setts över mot bakgrund av domstolens rättspraxis. Samtidigt eftersträvas en kontinuitet i användningen av begrepp som har utvecklats under årens lopp genom domstolens rättspraxis och som är välkända för aktörerna. Det bör i detta sammanhang noteras att smärre avvikelser från den ordalydelse eller utformning som är bekant från tidigare direktiv inte nödvändigtvis innebär en förändring i sak utan kan bero på att texterna har förenklats.

Begreppen särskilda eller exklusiva rättigheter är centrala för definitionen av direktivets tillämpningsområde, eftersom enheter som varken är upphandlande myndigheter eller offentliga företag i den mening som avses i detta direktiv omfattas av direktivet enbart i den utsträckning som de utövar någon av de tillämpliga verksamheterna på grundval av sådana rättigheter. Det bör därför klargöras att rättigheter som har beviljats genom ett förfarande där tillräcklig offentlighet har säkerställts och där beviljandet av dessa rättigheter grundades på objektiva kriterier, framför allt i enlighet med unionslagstiftningen, inte utgör särskilda eller exklusiva rättigheter vid tillämpningen av detta direktiv.

Den traditionella uppdelningen i så kallade prioriterade och icke-prioriterade tjänster (A- och B-tjänster) kommer att avskaffas. Resultaten av utvärderingen visar att det inte längre är motiverat att begränsa den fullständiga tillämpningen av upphandlingslagen till en begränsad grupp tjänster. Det framgick emellertid också tydligt att det vanliga upphandlingssystemet inte är anpassat till sociala tjänster, som behöver särskilda bestämmelser (se nedan).

Med hänsyn till resultaten av utvärderingen förblir tillämpningsområdet i form av sektorer i stort sett oförändrad. Upphandling för olje- och gasprospektering har dock undantagits från tillämpningsområdet eftersom det konstaterats att denna sektor har ett sådant konkurrenstryck att den upphandlingsdisciplin som direktivet medför inte längre behövs. Konkurrenssituationen inom denna verksamhetssektor har granskats i samband med fyra olika ansökningar om undantag enligt den nuvarande artikel 30⁸. I samtliga fyra fall befanns den relevanta geografiska marknaden vara världsomfattande, vilket även överensstämmer med väletablerad praxis i koncentrationsärenden⁹. Slutsatserna har ständigt varit att prospekteringsmarknaden inte är starkt koncentrerad. Utöver de statligt ägda företagen är det huvudsakligen tre internationella vertikalt integrerade privata aktörer, kallade de superstora (BP, ExxonMobil och Shell), samt ett visst antal ”stora” som präglar marknaden, och de superstoras individuella marknadsandel ligger långt under en procent. Sammantaget har detta befunnits vara indikationer på att marknaden är direkt konkurrensutsatt och tillträdet till marknaden är dessutom avreglerat genom bestämmelserna i direktivet om tillstånd för

---

⁸ Kommissionens genomförandebeslut 2011/481/EU av den 28 juli 2011 om medgivande av undantag från Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG om samordning av förfarandena vid upphandling på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster när det gäller prospektering av olje- och gasfyndigheter och exploatering av oljefyndigheter i Danmark, med undantag av Grönland och Färöarna, EUT L 197, 29.7.2011, s. 20; kommissionens genomförandebeslut 2011/372/EU av den 24 juni 2011 om medgivande av undantag från Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG om samordning av förfarandena vid upphandling på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster när det gäller prospektering och exploatering av olje- och gasfyndigheter i Italien, EUT L 166, 25.6.2011, s. 28; kommissionens genomförandebeslut 2010/192/EU av den 29 mars 2010 om medgivande av undantag från Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG om samordning av förfarandena vid upphandling på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster när det gäller prospektering och exploatering av olje- och gasfyndigheter i England, Skottland och Wales, EUT L 84, 31.03.2010, s. 52; kommissionens genomförandebeslut 2009/546/EG av den 8 juli 2009 om medgivande av undantag från Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG om samordning av förfarandena vid upphandling på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster när det gäller prospektering och exploatering av olje- och gasfyndigheter i Nederländerna, EUT L 181, 14.07.2009, s. 53.

⁹ Se särskilt kommissionens beslut 2004/284/EG av den 29 september 1999 om att förklara en koncentration förenlig med den gemensamma marknaden och EES-avtalet (Ärende nr IV/M.1383 – Exxon/Mobil) och senare beslut, bland annat kommissionens beslut av den 3 maj 2007 om att förklara en koncentration förenlig med den gemensamma marknaden (Ärende nr COMP/M.4545 – STATOIL/HYDRO) i enlighet med rådets förordning (EEG) nr 139/2004.

utvinning av kolväten¹⁰. Det är därför lämpligt att förenkla den rättsliga situationen och minska den administrativa bördan för alla berörda (upphandlande enheter, medlemsstater, Europeiska kommissionen, Europaparlamentet och rådet) genom att avskaffa behovet av att anta enskilda beslut enligt artikel 30 för var och en av de återstående 23 medlemsstaterna.

Verktygslåda: I medlemsstaternas system ska det finnas tre grundformer av upphandling som redan finns i de nuvarande direktiven: öppet och selektivt förfarande samt förhandlat förfarande med föregående meddelande om upphandling. Medlemsstaterna kan dessutom som standardförfarande eller på vissa villkor föreskriva innovationspartnerskap, en ny form av förfarande för innovationsupphandling (se nedan).

Upphandlande enheter kommer vidare att ha sex särskilda upphandlingsmetoder och verktyg till sitt förfogande som är avsedda för samfällad och elektronisk upphandling: ramavtal, dynamiska inköpssystem, elektroniska auktioner, elektroniska kataloger, inköpscentraler och gemensam upphandling. Jämfört med det befintliga direktivet har dessa verktyg förbättrats och förtydligats för att underlätta e-upphandling.

Främjande av e-upphandling: Att upphandlarna använder elektroniska medel för kommunikation och behandling av transaktioner kan ge betydande besparingar och förbättrade upphandlingsresultat samtidigt som slöseri och fel minskas. Förslaget syftar till att hjälpa medlemsstaterna att gå över till e-upphandling så att leverantörerna kan delta i upphandlingsförfaranden online på hela den inre marknaden. Förslaget till direktiv innehåller därför tvingande föreskrifter om att meddelanden ska överföras i elektronisk form, att upphandlingsdokument ska vara tillgängliga på elektronisk väg och om en övergång till helt elektronisk kommunikation, särskilt elektronisk inlämning av anbud, i alla upphandlingsförfaranden inom en övergångsperiod på två år. Det rationaliserar och förbättrar dynamiska inköpssystem och elektroniska kataloger, helt elektroniska upphandlingsverktyg som är särskilt anpassade för samfällad upphandling genom inköpscentraler. Det elektroniska upphandlingsverktyget skulle dessutom ge upphandlande myndigheter möjlighet att förebygga, spåra och åtgärda misstag som kan uppstå till följd av att reglerna för offentlig upphandling har missförståtts eller feltolkats.

Modernisering av förfarandena: Förslaget ger en mer flexibel och användarvänlig metod för vissa viktiga funktioner i upphandlingsförfarandena. Tidsfristerna för deltagande och inlämning av anbud har kortats ned för att möjliggöra snabbare och mer rationell upphandling. Åtskillnaden mellan urvalet av anbudsgivare och tilldelning av kontraktet, som ofta är en källa till fel och missförstånd, har gjorts mer flexibel så att upphandlande enheter kan bestämma den mest praktiska ordningen genom att pröva tilldelningskriterierna före urvalskriterierna och som ett tilldelningskriterium beakta organisationen och kvaliteten på den personal som utsetts att fullgöra kontraktet.

Förfarandet för att undanta kontrakt som tilldelas på marknader med tillräcklig konkurrens (beslut enligt nuvarande artikel 30) har förenklats och gjorts effektivare. Ett antal undantag, särskilt de praktiskt betydelsefulla koncern- och samföretagsundantagen, har också setts över och förtydligats.

---

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG av den 20 maj 1994 om villkoren för beviljande och utnyttjande av tillstånd för prospektering efter samt undersökning och utvinning av kolväten, EGT L 79, 29.3.1996, s. 30.

Ändringar av kontrakt under deras löptid har blivit en alltmer angelägen och problematisk fråga för aktörerna. I en särskild bestämmelse om ändring av kontrakt behandlas grundlösningar som utvecklats genom praxis och som ger en pragmatisk lösning på hanteringen av oförutsedda omständigheter som kräver att ett offentligt kontrakt anpassas under dess löptid.

2. Strategisk användning av offentlig upphandling som svar på nya utmaningar

Det föreslagna direktivet bygger på en *möjliggörande metod* som ger upphandlande enheter de instrument som behövs för att uppnå målen i Europa 2020-strategin genom att använda deras köpkraft till att upphandla varor och tjänster som främjar innovation, respekt för miljön och kampen mot klimatförändringar samtidigt som man förbättrar sysselsättningen, folkhälsan och de sociala villkoren.

Livscykelkostnad: Förslaget ger upphandlarna möjlighet att bygga sina tilldelningsbeslut på livscykelkostnaden för de produkter, tjänster eller byggtreprenader som upphandlas. Livscykelkostnaden täcker alla stadier av en produkts existens eller under tillhandahållandet av en byggtreprenad eller tjänst, från råvaruanskaffning eller generering av resurser till bortscaffande, röjning och avslutande. De kostnader som ska beaktas omfattar inte enbart direkta monetära kostnader, utan även externa miljökostnader om dessa kan beräknas i ekonomiska termer och verifieras. Om en gemensam EU-metodik för beräkning av livscykelkostnaden har utvecklats är upphandlande enheter skyldiga att använda den.

Produktionsprocess: De upphandlande enheterna får hänvisa till alla faktorer som är direkt förknippade med produktionsprocessen i de tekniska specifikationerna och i tilldelningskriterierna, så länge de hänvisar till aspekter av produktionsprocessen som är nära förknippade med den faktiska framställningen eller det faktiska tillhandahållandet av den upphandlade varan eller tjänsten. Detta utesluter krav som inte är relaterade till produktionsprocessen för de produkter, byggtreprenader eller tjänster som ingår i upphandlingen, exempelvis allmänna krav på att entreprenören ska visa socialt ansvar i hela sin verksamhet.

Märken: De upphandlande enheterna får kräva att byggtreprenader, varor eller tjänster ska ha särskild märken som certifierar deras miljömässiga, sociala eller andra egenskaper, förutsatt att myndigheterna också godtar andra motsvarande märken. Detta är exempelvis tillämpligt på europeiska eller (multi)nationella miljömärken eller märken som certifierar att en produkt inte har tillverkats genom barnarbete. De berörda certifieringssystemen måste avse egenskaper som är förknippade med föremålet för upphandlingen och bygga på vetenskaplig information samt vara fastställda genom ett öppet och transparent förfarande och tillgängliga för alla berörda parter.

Sanktionering av överträdelser av tvingande bestämmelser i social-, arbets- eller miljö rätt: Enligt det direktiv som föreslås kan en upphandlande enhet utesluta ekonomiska aktörer från förfarandet om den konstaterar att skyldigheter enligt unionens lagstiftning på social-, arbets- eller miljö rättens område eller bestämmelser i internationell arbetsrätt har åsidosatts. Vidare kommer upphandlande enheter att vara skyldiga att avvisa anbudsgivare om det har fastställts att deras anbud ligger onormalt lågt på grund av överträdelser av unionens lagstiftning på social-, arbets- eller miljö rättens område.

Sociala tjänster: Utvärderingen av effekterna av och effektiviteten hos EU:s lagstiftning om offentlig upphandling har visat att sociala tjänster, hälso- och sjukvårdstjänster och

utbildningstjänster har särskilda egenskaper som gör det olämpligt att tillämpa de vanliga förfarandena för tilldelning av offentliga tjänstekontrakt på dem. Sådana tjänster brukar tillhandahållas i ett särskilt sammanhang som varierar starkt mellan medlemsstaterna på grund av skilda administrativa, organisatoriska och kulturella omständigheter. Tjänsterna har på grund av sin natur endast en mycket begränsad gränsöverskridande dimension. Medlemsstaterna bör därför ha stor frihet att organisera valet av tjänsteleverantörer. I förslaget beaktas detta genom att föreskriva ett särskilt system för upphandlingskontrakt för sådana tjänster, med ett högre tröskelvärde på 1 000 000 euro och genom att endast kräva att de grundläggande principerna om öppenhet och likabehandling respekteras. En kvantitativ analys av värdena för kontrakt för de berörda tjänsterna som tilldelas till ekonomiska aktörer från utlandet visar att kontrakt under detta värde inte brukar vara av gränsöverskridande intresse vid upphandling inom allmännyttiga sektorer.

Innovation: Forskning och innovation spelar en central roll i Europa 2020-strategin för smart och hållbar tillväxt för alla. Upphandlare bör kunna köpa innovativa produkter och tjänster som främjar den framtida tillväxten och förbättrar de offentliga tjänsternas effektivitet och kvalitet. För detta ändamål föreslås innovationspartnerskap, ett nytt specialförfarande för utveckling och efterföljande köp av nya, innovativa produkter, byggentreprenader och tjänster, förutsatt att de kan levereras enligt överenskomna kapacitetsnivåer och kostnader. Dessutom innebär förslaget en förbättring och förenkling av förfarandet för konkurrenspräglad dialog och underlättar gränsöverskridande gemensam upphandling, som är ett viktigt instrument för innovationsupphandling.

3. Bättre marknadstillträde för små och medelstora företag och nystartade företag

Små och medelstora företag har stor potential att skapa arbetstillfällen, tillväxt och innovation. Enkelt tillträde till upphandlingsmarknaderna kan hjälpa dem att förverkliga sin potential genom att tillåta upphandlande enheter att bredda sin leverantörsbas med positiva effekter i form av större konkurrens om offentliga upphandlingskontrakt. För att små och medelstora företag i största möjliga utsträckning ska kunna delta i offentlig upphandling offentliggjorde Europeiska kommissionen 2008 en ”europeisk kod för bästa praxis för att underlätta små och medelstora företags tillträde till offentliga kontrakt”¹¹. Förslaget bygger på detta arbete och innehåller konkreta åtgärder för att undanröja hindren för små och medelstora företags marknadstillträde.

Förenkling av informationsskyldigheterna: Det föreskrivs därför att upphandlande enheter får tillämpa de urvalskriterier som föreskrivs i förslaget till direktiv om offentlig upphandling och att de i så fall sedan är skyldiga att tillämpa bestämmelserna om bland annat taket för krav på en minsta omsättning samt bestämmelserna om framför allt självcertifiering.

Bättre tillgång till ramavtal: Enligt de nuvarande direktiven finns det ingen begränsning av löptiden för ramavtal som ingås inom allmännyttiga sektorer. Det kan leda till avskärmning av marknaden. De föreslagna begränsningarna av löptiden till fyra år (med undantag för väl motiverade omständigheter), förbättrar tillträdet till affärsmöjligheter och ökar konkurrensen, även till fördel för de små och medelstora företagen.

Direktbetalning av underleverantörer: Dessutom kan en medlemsstat föreskriva att underleverantörer får begära direktbetalning från den upphandlande enheten för varor,

---

¹¹ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar, SEK(2008) 2193.

byggentreprenader och tjänster som tillhandahållits till huvudentreprenören i samband med fullgörandet av kontraktet. Detta ger underleverantörer, som ofta är små och medelstora företag, ett effektivt sätt att skydda sina betalningsintressen.

4. Sunda förfaranden

De ekonomiska intressena och samverkan mellan den offentliga och privata sektorn gör upphandling till ett riskområde för illojala affärsmetoder som intressekonflikter, favorisering och bestickning. Förslaget förbättrar befintliga skyddsåtgärder mot sådana risker och innehåller föreskrifter om ytterligare skydd.

Intressekonflikter: Förslaget innehåller en särskild bestämmelse om intressekonflikter som täcker verkliga, potentiella eller förmodade intressekonflikter som berör personal hos den upphandlande myndigheten eller leverantörer av upphandlingstjänster som medverkar i förfarandet och medlemmar av den upphandlande myndighetens förvaltning som kan påverka resultatet av ett upphandlingsförfarande även om de inte formellt medverkar i det. Med hänsyn till skillnaderna i upphandlande myndigheters och företags beslutsprocesser bör sådana bestämmelser begränsas till upphandling som genomförs av upphandlande myndigheter.

Olagliga affärsmetoder: Förslaget innehåller en särskild bestämmelse om att anbudssökande och anbudsgivare som använder sig av olagliga affärsmetoder, exempelvis genom försök att otillbörligt påverka beslutsprocessen eller träffa överenskommelser med andra deltagare för att manipulera resultatet av förfarandet, måste uteslutas från förfarandet. Sådana olagliga metoder strider mot EU-lagstiftningens grundprinciper och kan leda till allvarliga snedvridningar av konkurrensen.

Otillbörliga fördelar: Marknadsundersökningar är en användbar metod för upphandlande enheter att få information om en marknads uppbyggnad, möjligheter och kapacitet samtidigt som man informerar marknadsaktörerna om upphandlarens upphandlingsprojekt och krav. Preliminära kontakter med marknadsaktörer får dock inte leda till otillbörliga fördelar och snedvridningar av konkurrensen. Förslaget innehåller därför en särskild bestämmelse om skydd mot otillbörligt företräde för aktörer som har gett den upphandlande enheten råd eller som medverkat i förberedelserna av förfarandet.

5. Förvaltning

Nationella tillsynsorgan: Utvärderingen visade att inte alla medlemsstater genomgående och systematiskt övervakar genomförandet och tillämpningen av upphandlingsreglerna. Detta äventyrar en effektiv och enhetlig tillämpning av EU-rätten. Enligt förslaget ska medlemsstaterna därför utse en enda nationell myndighet som ska ansvara för övervakning, genomförande och kontroll av upphandlingslagstiftningen. Endast ett organ med övergripande uppgifter kan säkra överblicken över de viktigaste genomförandesvårigheterna och föreslå lämpliga lösningar på mer strukturella problem. Den kommer att kunna ge omedelbar återkoppling om hur politiken fungerar och om potentiella svagheter i den nationella lagstiftningen och praxisen och därigenom bidra till att man snabbt hittar lösningar och förbättrar upphandlingsförfarandena.

Kunskapscentrum: I många fall har upphandlande enheter inte själva den sakkunskap som krävs för att hantera komplicerade upphandlingsprojekt. Lämpligt och oberoende professionellt stöd genom administrativa strukturer skulle kunna förbättra

upphandlingsresultatet betydligt genom att utöka offentliga upphandlares kunskapsbas och professionalism samt ge stöd till företag, särskilt små och medelstora företag. Enligt förslaget åläggs därför medlemsstaterna att tillhandahålla stödstrukturer som erbjuder juridisk och ekonomisk rådgivning, vägledning, utbildning och hjälp i förberedelserna för och genomförandet av upphandlingsförfarandet. Stödstrukturer eller stödmekanismer finns redan på nationell nivå, även om de är organiserade på mycket olika sätt och täcker olika intresseområden för upphandlande myndigheter och upphandlande enheter. Medlemsstaterna kommer därför att kunna använda dessa mekanismer, bygga vidare på deras sakkunskap och främja deras tjänster som ett lämpligt och modernt verktyg för att ge tillbörligt stöd till upphandlande myndigheter, upphandlande enheter och ekonomiska aktörer. För att främja kampen mot korruption och särbehandling kommer de upphandlande myndigheterna att vara skyldiga att lämna in de kontrakt de slutit till tillsynsmyndigheten, som därigenom kan granska kontrakten och upptäcka misstänkta mönster, men också ge berörda parter tillgång till dessa dokument i den mån tillhandahållandet inte hotar legitima offentliga eller privata intressen. Med tanke på de problem som givetvis uppstår med att skydda legitima kommersiella intressen och undvika snedvridning av konkurrensen bör denna skyldighet inte utvidgas till företag (offentliga eller privata) som är verksamma inom dessa sektorer. Dessutom bör orimliga administrativa bördor undvikas, och därför bör skyldigheten att tillhandahålla den fullständiga texten till slutna kontrakt begränsas till kontrakt av relativt högt värde. De tröskelvärden som föreslås skulle skapa rätt jämvikt mellan ökad administrativ börda och ökad insyn: med en tröskel på 1 000 000 euro för varor och tjänster och 10 000 000 euro för byggtreprenader skulle denna skyldighet omfatta 10-20 % av all upphandling som offentliggörs i Europeiska unionens officiella tidning.

Kraven i fråga om tillsynsorgan och kunskapscentrum förväntas inte leda till ökade ekonomiska bördor för medlemsstaterna. I den mån vissa kostnader kan förväntas för att omorganisera eller finjustera de verksamheter som bedrivs av befintliga mekanismer och strukturer, kommer de att uppvägas av minskade kostnader för att lösa tvister (både för upphandlande enheter och företagen), kostnader för förseningar i tilldelning av kontrakt på grund av felaktig tillämpning av reglerna för offentlig upphandling eller dåligt förberedda upphandlingsförfaranden samt kostnader för den rådgivning som upphandlande enheter för närvarande får på ett fragmenterat och ineffektivt sätt.

Administrativt samarbete: I förslaget ingår även effektivt samarbete för att göra det möjligt för nationella tillsynsorgan att utbyta information och bästa praxis samt samarbeta via informationssystemet för den inre marknaden (IMI).

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 53.1, 62 och 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten¹²,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹³,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande¹⁴,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Med hänsyn till resultaten av utvärderingen av effekterna av och effektiviteten hos EU:s lagstiftning om offentlig upphandling¹⁵ förefaller det lämpligt att behålla reglerna om upphandling som genomförs av enheter som är verksamma inom dessa sektorer, eftersom nationella myndigheter fortfarande kan påverka dessa enheters agerande på olika sätt, bland annat genom att vara delägare eller företrädare i enheternas förvaltnings-, lednings- eller övervakningsorgan. Ett annat viktigt skäl till att fortsätta att reglera upphandlingen på dessa områden är att de marknader där de verkar är förhållandevis slutna på grund av att de nationella myndigheterna har beviljat särskilda eller exklusiva rättigheter att försörja, tillhandahålla eller driva de nät som används för tjänsterna i fråga.
- (2) För att sörja för att upphandling som genomförs av enheter som bedriver verksamhet på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster öppnas för konkurrens, bör

---

¹² EUT C.

¹³ EUT C.

¹⁴ EUT C.

¹⁵ SEK(2011) 853 slutlig, 27.6.2011.

bestämmelser fastställas om samordning av upphandlingsförfarandena för kontrakt över ett visst värde. En sådan samordning krävs för att garantera att principerna i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt får genomslag och särskilt principen om fri rörlighet för varor, etableringsfrihet och frihet att tillhandahålla tjänster samt de principer som följer därav, bland annat om likabehandling, icke-diskriminering, ömsesidigt erkännande, proportionalitet och öppenhet. Med beaktande av karaktären hos de områden som berörs av en sådan samordning bör det genom denna samordning skapas en ram för god affärssed som medger största möjliga flexibilitet men som samtidigt slår vakt om de nämnda principerna.

- (3) När det gäller upphandling vars värde understiger det värde vid vilket bestämmelserna om samordning inom unionen ska tillämpas, är det lämpligt att erinra om den rättspraxis som utvecklats vid domstolen enligt vilken bestämmelserna och principerna i fördraget ska tillämpas.
- (4) Offentlig upphandling ges en framträdande roll i Europa 2020-strategin¹⁶ som ett av de marknadsbaserade instrument som ska användas för att uppnå en smart och hållbar tillväxt för alla, samtidigt som den garanterar att offentliga medel utnyttjas så effektivt som möjligt. Det är därför nödvändigt att se över och modernisera de gällande upphandlingsregler som antagits i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/17/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid upphandling på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster¹⁷ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/18/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggtreprenader, varor och tjänster¹⁸, i syfte att öka effektiviteten i de offentliga utgifterna, i synnerhet underlätta små och medelstora företags deltagande i offentlig upphandling, och se till att upphandlande enheter kan utnyttja offentliga upphandlingar på ett bättre sätt till stöd för gemensamma samhällsmål. Det finns även ett behov av att klargöra grundläggande begrepp och koncept för att garantera rättslig säkerhet samt inbegripa vissa aspekter i väletablerad rättspraxis från EU-domstolen på upphandlingsområdet.
- (5) Enligt artikel 11 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska miljöskyddskrav integreras i utformningen och genomförandet av unionens politik och verksamheter, särskilt i syfte att främja en hållbar utveckling. I detta direktiv klargörs det därför hur upphandlande enheter kan bidra till att skydda miljön och främja en hållbar utveckling, samtidigt som de sörjer för det bästa förhållandet mellan kvalitet och pris i sina kontrakt.
- (6) Det är lämpligt att begreppet upphandling och definitionen av vad som utgör en enda upphandling så nära som möjligt sammanfaller med de begrepp och definitioner som tillämpas i enlighet med Europaparlamentets och rådet direktiv [...] av den [...] om offentlig upphandling¹⁹, med beaktande av särdragen hos de sektorer som omfattas av detta direktiv. Begreppet en enda upphandling omfattar alla byggtreprenader, varor och tjänster som behövs för att utföra ett visst projekt, till exempel ett byggtreprenadprojekt, varor och/eller tjänster. Indikationer på att det rör sig om ett enda projekt kan till exempel vara att den upphandlande enheten dessförinnan

---

¹⁶ KOM(2010) 2020 slutlig, 3.3.2010.

¹⁷ EUT L 134, 30.4.2004, s. 1.

¹⁸ EUT L 134, 30.4.2004, s. 114.

¹⁹ Se s. [ ] i detta nummer av EUT.

genomfört en samlad planering och utformning, att de olika inköpta beståndsdelarna fyller en och samma ekonomiska och tekniska funktion eller att de i övrigt är logiskt förknippade med varandra och utförs inom en kort tidsrymd.

- (7) För att säkerställa ett verkligt öppnande av marknaden och en rättvis och balanserad tillämpning av reglerna om upphandling på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster är det nödvändigt att fastställa vilka enheter som ska omfattas av direktivet på ett annat sätt än genom hänvisning till deras rättsliga ställning. Det bör sålunda säkerställas att likabehandling upprätthålls mellan upphandlande enheter från den offentliga respektive den privata sektorn. I överensstämmelse med artikel 345 i fördraget om Europeiska unionen funktionssätt bör det också säkerställas att medlemsstaternas egendomsordning inte på något sätt påverkas.
- (8) Begreppen särskilda eller exklusiva rättigheter är centrala för definitionen av direktivets tillämpningsområde, eftersom enheter som varken är upphandlande myndigheter eller offentliga företag i den mening som avses i detta direktiv omfattas av dess bestämmelser enbart i den utsträckning som de utövar någon av de tillämpliga verksamheterna på grundval av sådana rättigheter. Det bör därför klargöras att rättigheter som har beviljats genom ett förfarande som grundades på objektiva kriterier, framför allt i enlighet med unionslagstiftningen, och där ett tillfredsställande offentliggörande har säkerställts inte utgör särskilda eller exklusiva rättigheter vid tillämpningen av detta direktiv. Denna lagstiftning bör inbegripa Europaparlamentets och rådets direktiv 98/30/EG av den 22 juni 1998 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas²⁰, Europaparlamentets och rådets direktiv 96/92/EG av den 19 december 1996 om gemensamma regler för den inre marknaden för el²¹, Europaparlamentets och rådets direktiv 97/67/EG av den 15 december 1997 om gemensamma regler för utvecklingen av gemenskapens inre marknad för posttjänster och för förbättring av kvaliteten på tjänsterna²², Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG av den 20 maj 1994 om villkoren för beviljande och utnyttjande av tillstånd för prospektering efter samt undersökning och utvinning av kolväten²³ samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1370/2007 av den 23 oktober 2007 om kollektivtrafik på järnväg och väg och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1191/69 och (EEG) nr 1107/70²⁴.
- (9) Upphandlande enheter som är verksamma inom dricksvattensektorn kan också vara engagerade i andra verksamheter som rör vatten, exempelvis vattenbyggnadsprojekt, konstbevattning och dränering samt bortledning och rening av avloppsvatten. I sådana fall bör de upphandlande enheterna kunna tillämpa de upphandlingsförfaranden som föreskrivs i detta direktiv för alla sina vattenverksamheter, vilken del av vattenkretsloppet som än berörs. De upphandlingsregler som föreslås för varukontrakt passar emellertid inte vid inköp av vatten, eftersom det är nödvändigt att utnyttja källor nära konsumtionsorten.

---

²⁰ EGT L 204, 21.7.1998, s. 1.

²¹ EGT L 27, 30.1.1997, s. 20.

²² EGT L 15, 21.1.1998, s. 14.

²³ EGT L 164, 30.6.1994, s. 3.

²⁴ EUT L 315, 3.12.2007, s. 1.

- (10) Det är lämpligt att undanta upphandling för olje- och gasprospektering, eftersom den sektorn ständigt har befunnits ha tillräckligt konkurrenstryck så att den upphandlingsdisciplin som EU:s upphandlingsregler medför inte längre behövs.
- (11) Kontrakt får tilldelas i syfte att tillgodose kraven hos flera verksamheter som eventuellt omfattas av olika rättsordningar. Det bör klargöras att den rättsordning som är tillämplig på ett enskilt kontrakt som är avsett att omfatta flera verksamheter bör omfattas av de regler som är tillämpliga på den verksamhet som det främst är avsett för. Fastställandet av den verksamhet som kontraktet främst är avsett för kan grundas på den analys av de krav som det särskilda kontraktet måste tillgodose som den upphandlande enheten utfört i syfte att bedöma kontraktets värde och upprätta upphandlingshandlingarna. I vissa fall, till exempel vid förvärv av en enskild utrustningsenhet för att bedriva verksamhet där information som gör det möjligt att bedöma användningsgraden inte finns tillgänglig, kan det vara objektivt omöjligt att fastställa för vilken verksamhet kontraktet främst är avsett. Det bör föreskrivas vilka regler som gäller i sådana fall.
- (12) Även om de inte nödvändigtvis leder till korrupta handlingar finns det hög risk för att faktiska, potentiella eller förmodade intressekonflikter på ett otillbörligt sätt påverkar offentliga upphandlingsbeslut, vilket snedvrider konkurrensen och äventyrar likabehandling av anbudsgivarna. Därför bör effektiva mekanismer införas för att förhindra, upptäcka och avhjälpa intressekonflikter. Med hänsyn till skillnaderna i upphandlande myndigheters och företags beslutsprocesser bör sådana bestämmelser begränsas till upphandling som genomförs av upphandlande myndigheter.
- (13) Olagliga affärsmetoder som tillämpas av deltagare i ett upphandlingsförfarande, exempelvis försök att otillbörligt påverka beslutsprocessen eller träffa överenskommelser med andra anbudssökande för att manipulera resultatet av förfarandet, kan leda till överträdelser av grundprinciper i unionsrätten och till allvarliga snedvridningar av konkurrensen. Ekonomiska aktörer bör därför vara skyldiga att lämna en försäkran på heder och samvete att de inte bedriver sådana olagliga verksamheter och kunna uteslutas om deras försäkran visar sig vara osann.
- (14) Genom rådets beslut 94/800/EG av den 22 december 1994 om ingående på gemenskapens vägnar – vad beträffar frågor som omfattas av dess behörighet – av de avtal som är resultatet av de multilaterala förhandlingarna i Uruguayrundan (1986–1994)²⁵ godkändes bland annat WTO-avtalet om offentlig upphandling (nedan kallat *avtalet*). Syftet med avtalet är att fastställa en multilateral ram med balanserade rättigheter och skyldigheter i samband med offentlig upphandling för att liberalisera och öka världshandeln. För kontrakt som omfattas av avtalet, samt av andra relevanta internationella avtal som Europeiska unionen är bunden av, måste upphandlande enheter fullgöra skyldigheterna enligt dessa avtal genom att tillämpa detta direktiv på ekonomiska aktörer i tredjeländer som är signatärer av avtalen.
- (15) Avtalet är tillämpligt på kontrakt över vissa tröskelvärden, som är fastställda i avtalet och utformade som särskilda dragningsrätter. De tröskelvärden som fastställs genom detta direktiv bör anpassas så att de i euro motsvarar avtalets tröskelvärden. Bestämmelser bör också införas om regelbundna översyner av tröskelvärdena i euro

---

²⁵ EGT L 336, 23.12.1994, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 38, s. 3.

för att anpassa dem genom en rent matematisk beräkning till eventuella förändringar av eurons värde i förhållande till de särskilda dragningsrätterna. För att undvika en mängd olika tröskelvärden är det också lämpligt att fortsätta att tillämpa samma tröskelvärden för alla upphandlande enheter oavsett vilken sektor de är verksamma i, utan att detta påverkar unionens internationella åtaganden.

- (16) Resultaten av utvärderingen visade att det undantag som gjorts för vissa tjänster för vilka detta direktiv inte tillämpas fullt ut borde ses över. Följaktligen utsträcks tillämpningen av direktivet till att gälla fullt ut för en rad tjänster (t.ex. hotelltjänster och juridiska tjänster, som båda uppvisade en särskilt hög andel gränsöverskridande handel).
- (17) Andra kategorier av tjänster har på grund av sin natur fortfarande en begränsad gränsöverskridande dimension, nämligen de så kallade personliga tjänsterna, t.ex. vissa sociala tjänster, hälso- och sjukvårdstjänster samt utbildningstjänster. Dessa tjänster tillhandahålls i ett särskilt sammanhang som varierar betydligt mellan medlemsstaterna på grund av olika kulturella traditioner. Ett särskilt system bör därför införas för kontrakt för dessa tjänster med ett högre tröskelvärde på 1 000 000 euro. Personliga tjänster till värden under denna tröskel brukar inte vara av intresse för leverantörer från andra medlemsstater i samband med upphandling inom dessa sektorer, annat än om det finns konkreta indikationer på motsatsen, till exempel unionsfinansiering av gränsöverskridande projekt. Kontrakt för personliga tjänster över denna tröskel bör vara öppna för hela unionen. Med hänsyn till betydelsen av det kulturella sammanhanget och dessa tjänsters känslighet, bör medlemsstaterna ges stor frihet att organisera valet av tjänsteleverantörer på det sätt som de finner lämpligast. Detta behov har beaktats i bestämmelserna i detta direktiv och det föreskrivs endast att vissa grundprinciper om öppenhet och likabehandling ska iakttas så att upphandlande enheter ska kunna tillämpa särskilda kvalitetskriterier vid valet av tjänsteleverantörer, exempelvis kriterierna i den frivilliga europeiska kvalitetsramen för sociala tjänster som utarbetats av Europeiska unionens kommitté för socialt skydd²⁶. Medlemsstaterna och/eller upphandlande enheter har fortfarande frihet att tillhandahålla dessa tjänster själva eller att organisera sociala tjänster på ett sätt som inte medför slutande av offentliga upphandlingskontrakt, exempelvis genom att enbart finansiera sådana tjänster eller genom att bevilja licens eller tillstånd till alla ekonomiska aktörer som uppfyller de krav som den upphandlande enheten uppställt i förväg, utan några gränser eller kvoter, förutsatt att systemet tryggar tillräckligt offentliggörande och överensstämmer med principerna om öppenhet och icke-diskriminering.
- (18) Eftersom detta direktiv är riktat till medlemsstaterna är det inte tillämpligt på upphandling som genomförs av eller för internationella organisationer. Det behöver dock klargöras i vilken utsträckning detta direktiv bör tillämpas på upphandling som styrs av särskilda internationella regler.
- (19) Det råder betydande rättsosäkerhet om i vilken mån samarbete mellan offentliga myndigheter ska omfattas av regler för offentlig upphandling. Tolkningen av EU-domstolens rättspraxis varierar mellan medlemsstaterna och även mellan upphandlande myndigheter. Eftersom denna rättspraxis även är tillämplig på offentliga myndigheter när de är verksamma i de sektorer som omfattas av direktivet är det

---

²⁶ SPC/2010/10/8 slutlig, 6.10.2010.

lämpligt att se till att samma regler gäller i både detta direktiv och i direktiv [.../.../EU] [om offentlig upphandling].

- (20) Det är lämpligt att utesluta vissa tjänste-, varu- och byggtreprenadkontrakt som tilldelats ett anknutet företag som har som sin huvudsakliga verksamhet att tillhandahålla dessa tjänster, varor eller byggtreprenader till den grupp som den tillhör snarare än att erbjuda dem på marknaden. Det är även lämpligt att utesluta vissa tjänste-, varu- och byggtreprenadkontrakt som tilldelats av en upphandlande enhet till ett samföretag, bildat av ett antal upphandlande enheter för en verksamhet som omfattas av detta direktiv och som enheten ingår i. Det bör emellertid säkerställas att detta undantag inte ger upphov till eventuell snedvridning av konkurrensen till förmån för företagen eller samföretag som är anknutna till den upphandlande enheten. Det bör införas en lämplig uppsättning regler, särskilt när det gäller såväl de maximigränser inom vilka företagen får erhålla en del av sin omsättning från marknaden och över vilka de förlorar möjligheten att tilldelas kontrakt utan konkurrensutsättning, som sammansättningen av samföretag och stabiliteten i förbindelserna mellan samföretagen och de upphandlande enheter som de består av.
- (21) Det är också lämpligt att klargöra sambanden mellan bestämmelser om samarbete mellan offentliga myndigheter och bestämmelserna om tilldelning av kontrakt till anknutna företag eller samföretag.
- (22) Detta direktiv bör inte gälla kontrakt som avser utförandet av en verksamhet enligt artiklarna 5–11 eller projektävlingar som anordnas i syfte att bedriva en sådan verksamhet, om verksamheten, i den medlemsstat där den bedrivs, är direkt konkurrensutsatt på marknader med fritt tillträde. Det är således lämpligt att behålla det förfarande som är tillämpligt på alla sektorer som omfattas av detta direktiv och som tillåter att hänsyn tas till effekterna av pågående eller kommande konkurrensutsättning. Ett sådant förfarande bör medge rättssäkerhet för de berörda enheterna och ett ändamålsenligt beslutsförfarande, varigenom en enhetlig tillämpning av unionslagstiftningen på området kan garanteras med kort tidsfrist.
- (23) En bedömning av direkt konkurrensutsättning bör göras på grundval av objektiva kriterier, varvid hänsyn bör tas till den berörda sektorns särdrag. Denna bedömning begränsas emellertid av de korta tidsfrister som gäller och av att den måste grundas på den information som kommissionen har tillgång till – antingen från redan tillgängliga källor eller från den information som inhämtas inom ramen för tillämpningen i enlighet med artikel 28 – som inte kan kompletteras av mer tidskrävande metoder, särskilt offentliga utfrågningar av de berörda ekonomiska aktörerna. Den bedömning av direkt konkurrensutsättning som kan göras inom ramen för detta direktiv påverkar följaktligen inte kravet på en fullständig tillämpning av konkurrenslagstiftningen.
- (24) Om relevant unionslagstiftning om att öppna en viss sektor eller en del av den har genomförts och tillämpas, bör detta betraktas som en tillräcklig grund för att förutsätta att tillträdet till marknaden i fråga är fritt. Den lagstiftning som är relevant bör anges i en bilaga som kan uppdateras av kommissionen. I denna bilaga bör det för närvarande finnas en hänvisning till Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om

upphävande av direktiv 2003/55/EG²⁷, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG²⁸ och direktiv 94/22/EG.

- (25) Forskning och innovation, inklusive miljöinnovation och social innovation, tillhör de viktigaste drivkrafterna för framtida tillväxt och har satts i centrum för Europa 2020-strategin för smart och hållbar tillväxt för alla. Upphandlande enheter bör utnyttja offentligt upphandling på bästa möjliga strategiska sätt för att stimulera innovation. Köp av innovativa varor och tjänster är betydelsefullt för att förbättra effektiviteten och kvaliteten på offentliga tjänster samtidigt som man försöker lösa viktiga samhällsproblem. Det bidrar till att uppnå bästa möjliga valuta för pengarna samt till mer övergripande ekonomiska, miljömässiga och sociala fördelar genom att ge upphov till nya idéer, omsätta dem i innovativa produkter och tjänster och därigenom främja hållbar ekonomisk tillväxt. Detta direktiv bör bidra till att underlätta upphandling av innovation och hjälpa medlemsstaterna att uppnå innovationsunionens mål. Ett särskilt upphandlingsförfarande bör därför föreskrivas som gör det möjligt för upphandlande enheter att ingå långsiktiga innovationspartnerskap för utveckling och efterföljande köp av nya, innovativa produkter, tjänster eller byggtreprenader, förutsatt att dessa kan levereras till överenskomna kapacitetsnivåer och kostnader. Partnerskapet bör struktureras på ett sådant sätt att de kan ge det nödvändiga efterfrågetrycket på marknaden som ger incitament till utveckling av en innovativ lösning utan att för den skull avskärma marknaden.
- (26) Med hänsyn till de skadliga effekterna på konkurrensen bör förhandlade förfaranden utan anbudsinfordran endast användas under mycket exceptionella omständigheter. Undantaget bör begränsas till fall då offentliggörande antingen är omöjligt, på grund av force majeure i överensstämmelse med EU-domstolens etablerade rättspraxis, eller där det redan från början står klart att offentliggörandet inte kommer att leda till ökad konkurrens, inte minst därför att det objektivt sett endast finns en ekonomisk aktör som kan fullgöra kontraktet. Endast objektivt exklusiva situationer kan motivera användningen av förhandlat förfarande utan anbudsinfordran, där den exklusiva situationen inte har skapats av den upphandlande enheten själv med tanke på det framtida upphandlingsförfarandet och där det inte finns tillgång till några lämpliga ersättningar, vilket bör utvärderas noga.
- (27) Elektroniska informations- och kommunikationsmedel kan i hög grad förenkla offentliggörandet av upphandlingar och öka effektiviteten och öppenheten i upphandlingsprocesserna. De bör bli standardmedlen för kommunikation och informationsutbyte i upphandlingsförfaranden. Användningen av elektroniska medel är också tidsbesparande. Minimitidsfristerna bör därför förkortas om elektroniska medel används, dock under förutsättning att de är förenliga med den särskilda överföringsteknik som fastställs på unionsnivå. Dessutom om kan elektroniska informations- och kommunikationsmedel (med adekvata funktioner) hjälpa de upphandlande myndigheterna att förebygga, spåra och korrigerar fel som uppstår i samband med upphandlingsförfarandet.

---

²⁷ EUT L 211, 14.8.2009, s. 94.

²⁸ EUT L 211, 14.8.2009, s. 55.

- (28) Det finns en starkt växande tendens på unionens marknader för offentlig upphandling att begära att offentliga upphandlare ska samla sina inköp för att uppnå stordriftsfördelar, bland annat lägre priser och transaktionskostnader, och för att förbättra och professionalisera upphandlingsförvaltningen. Detta kan uppnås genom koncentrerade köp antingen i förhållande till antalet berörda upphandlande enheter eller i förhållande till volymen och värdet över tiden. Sammanläggning och centralisering av köp bör dock noga övervakas för att undvika överdriven koncentration av köpkraften och hemliga samförstånd, bevara öppenheten och konkurrensen samt ge små och medelstora företag möjlighet att få tillträde till marknaden.
- (29) Ramavtal kan vara en effektiv upphandlingsmetod i hela Europa. Det finns dock behov av att öka konkurrensen genom att förbättra öppenheten och tillträdet till upphandling som genomförs genom ramavtal. Det är därför lämpligt att se över bestämmelserna om sådana avtal, bland annat genom bestämmelser om en viss minsta konkurrens för tilldelning av särskilda kontrakt som baseras på avtalet och genom att begränsa ramavtalens löptid.
- (30) Erfarenheten visar även att det finns ett behov av att anpassa reglerna för dynamiska inköpssystem så att upphandlande enheter till fullo kan utnyttja de möjligheter som sådana system erbjuder. Systemen behöver förenklas, särskilt genom att använda dem i form av ett selektivt förfarande och därigenom undanröja behovet av preliminära anbud, som enligt uppgift är en av de största bördorna med systemen. Alla ekonomiska aktörer som lämnar in en ansökan om att få delta och som uppfyller urvalskriterierna bör således få delta i upphandlingsförfaranden som genomförs via dynamiska inköpssystem. Denna upphandlingsmetod gör det möjligt för den upphandlande enheten att få ett särskilt stort urval av anbud till sitt förfogande och därigenom säkra ett optimalt utnyttjande av medel genom omfattande konkurrens.
- (31) Dessutom utvecklas det ständigt nya förfaranden för elektronisk upphandling, exempelvis elektroniska kataloger. De bidrar till att öka konkurrensen och förbättra effektiviteten vid offentlig upphandling, särskilt genom tids- och kostnadsbesparingar. Vissa regler bör dock fastställas för att se till att denna användning överensstämmer med bestämmelserna i detta direktiv och med principerna om likabehandling, icke-diskriminering och öppenhet. Särskilt då en förnyad anbudsinfordran har gjorts i enlighet med ett ramavtal eller då ett dynamiskt inköpssystem används och det finns tillräckliga garantier för spårbarhet, likabehandling och förutsebarhet, bör upphandlande enheter få lov att ta in anbud för specifika inköp på grundval av tidigare överlämnade elektroniska kataloger. I enlighet med kraven i reglerna för elektroniska kommunikationsmedel bör upphandlande enheter undvika omotiverade hinder för ekonomiska aktörers tillträde till upphandlingsförfaranden där anbuden ska lämnas i form av elektroniska kataloger och där iakttagandet av de allmänna principerna om icke-diskriminering och likabehandling garanteras.
- (32) Användningen av centraliserade inköpsmetoder ökar i de flesta medlemsstater. Inköpscentraler har till uppgift att göra anskaffningar eller genomföra upphandling/ingå ramavtal för andra upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter. Eftersom det rör sig om stora inköpsvolymerna bidrar dessa förfaranden till att öka konkurrensen och professionalisera den offentliga upphandlingen. Därför bör en definition på unionsnivå av inköpscentraler för upphandlande enheter införas utan att detta förhindrar att mindre institutionaliserade och systematiska gemensamma inköp

fortsätter eller att tjänsteleverantörer enligt etablerad praxis anlitas för att utarbeta och administrera upphandlingsförfaranden på en upphandlande enhets vägnar och för dess räkning. Regler bör också föreskrivas för fördelningen av ansvaret för iakttagandet av skyldigheterna enligt detta direktiv, även när det gäller provningsmöjligheter, mellan inköpscentralen och de upphandlande enheterna som upphandlar från eller genom inköpscentralen. Eftersom inköpscentralen ensam ansvarar för genomförandet av upphandlingsförfaranden, bör centralen också vara ensam och direkt ansvarig för förfarandenas laglighet. Om en upphandlande enhet genomför vissa delar av förfarandet, exempelvis en förnyad anbudsinfordran i enlighet med ett ramavtal eller tilldelning av enskilda kontrakt på grundval av ett dynamiskt inköpssystem, bör den fortsätta att vara ansvarig för de etapper som den genomför.

- (33) Elektroniska kommunikationsmedel är särskilt väl lämpade för centraliserade inköpsförfaranden och verktyg på grund av de möjligheter som de erbjuder att återanvända och automatiskt behandla uppgifter och därigenom minimera informations- och transaktionskostnaderna. I ett första steg bör det därför bli obligatoriskt för inköpscentraler att använda sådana elektroniska kommunikationsmedel samtidigt som man även underlättar samordning av förfarandena i hela unionen. Detta bör följas av en allmän skyldighet att använda elektroniska kommunikationsmedel i alla upphandlingsförfaranden efter en övergångsperiod på två år.
- (34) Att upphandlande enheter från olika medlemsstater genomför gemensamma upphandlingar möter för närvarande särskilda juridiska svårigheter, särskilt när det gäller lagkonflikter mellan olika nationella lagstiftningar. Trots att gränsöverskridande gemensam offentlig upphandling implicit är tillåtet enligt direktiv 2004/17/EG, har i praktiken flera nationella rättssystem direkt eller indirekt gjort sådan gemensam upphandling rättsligt osäker eller omöjlig. Upphandlande enheter från olika medlemsstater kan vara intresserade av samarbete och av gemensamma upphandlingar för att dra största möjliga nytta av den inre marknadens potential när det gäller stordriftsfördelar och möjligheten att dela risken och nyttan, inte minst för innovativa projekt som innebär högre risk än vad en ensam upphandlande enhet rimligen kan bära. Därför bör nya regler fastställas för gränsöverskridande gemensam upphandling där den tillämpliga lagen anges för att underlätta samarbete mellan upphandlande enheter på hela den inre marknaden. Dessutom kan upphandlande enheter från olika medlemsstater inrätta gemensamma rättsliga organ enligt nationell lagstiftning eller enligt unionslagstiftning. För sådana fall av gemensam upphandling bör särskilda regler fastställas.
- (35) De tekniska specifikationer som upphandlare upprättar måste tillåta att den offentliga upphandlingen öppnas för konkurrens. Det bör därför vara möjligt att lämna anbud som avspeglar olika tekniska lösningar så att det råder tillräcklig konkurrens. Följaktligen bör tekniska specifikationer utformas på ett sådant sätt att man undviker att på konstlad väg begränsa konkurrensen genom krav som gynnar en viss ekonomisk aktör genom att avspegla viktiga egenskaper hos de varor, tjänster eller byggentreprenader som den aktören brukar erbjuda. Om tekniska specifikationer utformas som prestanda- och funktionskrav kan i allmänhet detta mål uppfyllas på bästa möjliga sätt, vilket främjar innovation. Om det hänvisas till en europeisk standard eller, om det inte finns någon sådan, till en nationell standard bör de upphandlande enheterna beakta anbud som baseras på andra likvärdiga lösningar som uppfyller de upphandlande enheternas krav och som är säkerhetsmässigt likvärdiga.

För att visa att en lösning är likvärdig kan anbudsgivare åläggas att tillhandahålla bevis som verifierats av tredje part. Andra lämpliga bevismedel såsom tillverkarens tekniska dokumentation bör dock också tillåtas om den berörda ekonomiska aktören inte har tillgång till sådana intyg eller testrapporter eller inte har möjlighet att anskaffa dem inom de aktuella tidsfristerna.

- (36) Upphandlande enheter som vill köpa byggtreprenader, varor eller tjänster med särskilda miljömässiga, sociala eller andra egenskaper bör kunna hänvisa till särskilda märken, exempelvis det europeiska miljömärket, (multi)nationella miljömärken eller andra märken, förutsatt att märkeskraven har ett samband med upphandlingens föremål, såsom beskrivningen av produkten och dess presentation, inbegripet förpackningskrav. Vidare är det viktigt att dessa krav utformas och antas på grundval av objektiva och kontrollerbara kriterier genom ett förfarande i vilket alla berörda parter, t.ex. statliga organ, konsumenter, tillverkare, distributörer och miljöorganisationer, kan delta och att miljömärket är tillgängligt för alla berörda parter.
- (37) Vid all upphandling som är avsedd för personlig användning, oavsett om det rör sig om allmänheten eller den upphandlande enhetens personal, är det utom i väl motiverade fall nödvändigt att upphandlande enheter vid fastställandet av de tekniska specifikationerna beaktar kriterier avseende tillgängligheten för funktionshindrade eller formgivning med tanke på samtliga användares behov.
- (38) För att underlätta för små och medelstora företag att delta på upphandlingsmarknaden bör det uttryckligen föreskrivas att kontrakt får delas upp i flera likartade eller olikartade delar. Om kontrakt delas upp i delar får upphandlande enheter, t.ex. för att upprätthålla konkurrensen eller trygga leveranssäkerheten, begränsa antalet delar som en ekonomisk aktör får lämna anbud på. De får också begränsa antalet delar som kan tilldelas till en och samma anbudsgivare.
- (39) Så långt det är förenligt med behovet av att säkerställa god affärssed och samtidigt medge största möjliga flexibilitet bör det vara möjligt att tillämpa direktiv [2004/18/EG] om offentlig upphandling på krav som gäller ekonomisk och finansiell kapacitet samt skriftliga bevis. Upphandlande enheter bör därför få tillämpa de urvalskriterier som föreskrivs i direktiv [2004/18/EG] och om de gör det bör de sedan vara skyldiga att tillämpa bestämmelserna om bland annat taket för krav på en minsta omsättning samt självcertifiering.
- (40) Offentliga kontrakt bör inte tilldelas ekonomiska aktörer som har deltagit i en kriminell organisation eller som befunnits skyldiga till korruption eller bedrägerier riktade mot unionens intressen eller till penningtvätt. Obetalda skatter eller socialförsäkringsavgifter bör också beivras genom obligatorisk utslutning på unionsnivå. Eftersom de upphandlande enheter som inte är upphandlande myndigheter kanske inte har tillgång till ovedersägliga bevis i ärendet, är det lämpligt att låta upphandlande enheter välja om kriterierna för utslutning i direktiv [2004/18] ska tillämpas eller inte. Skyldigheten att tillämpa artikel 55.1 och 55.2 i direktiv [2004/18] bör därför begränsas till upphandlande enheter som är upphandlande myndigheter. Vidare bör upphandlande enheter också ges möjlighet att utsluta anbudssökande eller anbudsgivare som inte fullgör sina arbetsmiljörelaterade eller sociala skyldigheter, t.ex. inte följer bestämmelserna om tillgänglighet för funktionshindrade, eller som gör

sig skyldiga till andra former av allvarliga fel i yrkesutövningen, såsom överträdelser av konkurrensregler eller intrång i immateriell äganderätt.

- (41) Om upphandlande enheter är skyldiga eller väljer att tillämpa ovannämnda utslutningskriterier bör de tillämpa direktiv [2004/18] om att ekonomiska aktörer eventuellt vidtar efterlevnadsåtgärder för att avhjälpa konsekvenserna av brott eller fel och för att effektivt förhindra att de upprepas.
- (42) Upphandlande enheter får kräva att åtgärder eller system för miljöledning tillämpas vid fullgörandet av ett kontrakt. Miljöledningssystem kan, oberoende av om de är registrerade enligt unionsinstrument såsom Europaparlamentets eller rådets förordning (EG) nr 1221/2009 av den 25 november 2009 om frivilligt deltagande för organisationer i gemenskapens miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas)²⁹ visa den ekonomiska aktörens tekniska kapacitet att fullgöra kontraktet. En beskrivning av de åtgärder som den ekonomiska aktören tillämpar för att garantera samma miljöskyddsnivå bör godtas som alternativt bevis till de registrerade systemen för miljöledning, om den berörda ekonomiska aktören inte har tillgång till sådana registrerade system för miljöledning eller möjlighet att få det inom de aktuella tidsfristerna.
- (43) Kontraktstilldelningen bör ske på grundval av objektiva kriterier som säkerställer att principerna om öppenhet, icke-diskriminering och likabehandling iakttas. Dessa kriterier bör garantera att anbud bedöms i verklig konkurrens med varandra även om upphandlande enheter kräver byggtreprenader, varor och tjänster av hög kvalitet som är optimalt lämpade för deras behov. Följaktligen bör upphandlande enheter få lov att som tilldelningskriterium välja antingen ”det ekonomiskt sett mest fördelaktiga anbudet” eller ”den lägsta kostnaden”, varvid de i det sistnämnda fallet har frihet att bestämma lämpliga kvalitetsnormer genom att använda tekniska specifikationer eller villkor för fullgörande av kontraktet.
- (44) När upphandlande enheter väljer att tilldela kontraktet till det ekonomiskt sett mest fördelaktiga anbudet, bör de fastställa de tilldelningskriterier som ska tillämpas vid utvärderingen av anbudet för att avgöra vilket som representerar det bästa förhållandet mellan kvalitet och pris. Fastställandet av dessa kriterier beror på föremålet för upphandlingen, eftersom kriterierna bör göra det möjligt att utvärdera varje anbuds prestanda i förhållande till föremålet för upphandlingen, enligt definitionen i de tekniska specifikationerna, samt att utvärdera förhållandet mellan kvalitet och pris för varje anbud. De tilldelningskriterier som väljs får emellertid inte innebära att den upphandlande enheten ges obegränsad valfrihet. Det är viktigt att säkerställa verklig konkurrens och tilldelningskriterierna måste därför omfatta krav på att de upplysningar som lämnas av anbudsgivarna kan kontrolleras på lämpligt sätt.
- (45) Det är ytterst viktigt att fullt ut utnyttja de möjligheter som offentlig upphandling ger att uppnå målen i Europa 2020-strategin för hållbar tillväxt. Med hänsyn till de stora skillnaderna mellan olika sektorer och marknader är det dock inte lämpligt att fastställa allmänna obligatoriska krav för miljörelaterad, social och innovativ upphandling. Unionens lagstiftande makt har redan fastställt obligatoriska upphandlingskrav för att uppnå särskilda mål för vägtransportfordon

---

²⁹ EUT L 342, 22.12.2009, s. 1.

(Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/33/EG av den 23 april 2009 om främjande av rena och energieffektiva vägtransportfordon³⁰) och kontorsutrustning (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 106/2008 av den 15 januari 2008 om ett gemenskapsprogram för energieffektivitetsmärkning av kontorsutrustning³¹). Dessutom har man kommit långt med utvecklingen av gemensamma metoder för beräkning av livscykelkostnader. Det förefaller därför lämpligt att fortsätta på den vägen och låta sektorslagstiftningen fastställa obligatoriska mål med hänsyn till den särskilda politiken för den berörda sektorn och de villkor som råder där, och att främja utvecklingen och användningen av europeiska metoder för beräkning av livscykelkostnader för att ytterligare underbygga användningen av offentlig upphandling till förmån för en hållbar tillväxt.

- (46) Dessa sektorspecifika åtgärder behöver kompletteras av en anpassning av upphandlingsdirektiven för att ge upphandlande enheter befogenhet att fullfölja Europa 2020-strategins mål i sina upphandlingsstrategier. Det bör således göras klart att upphandlande enheter får tillämpa en livscykelkostnadsmetod när de bestämmer det mest ekonomiskt fördelaktiga anbudet och den lägsta kostnaden, förutsatt att den metod som används har utvecklats på ett objektiva och icke-diskriminerande sätt och är tillgänglig för alla berörda parter. Begreppet livscykelkostnad innefattar alla kostnader under byggentreprenadens, varornas eller tjänsternas livscykel, både deras interna kostnader (t.ex. utveckling, produktion, användning, underhåll och bortskaffande av uttjänta produkter) samt deras externa kostnader, förutsatt att de kan beräknas i ekonomiska termer och övervakas. Gemensamma metoder bör utvecklas på unionsnivå för beräkning av livscykelkostnader för särskilda kategorier av varor eller tjänster, men när en sådan metod har utvecklats bör det bli obligatoriskt att använda den.
- (47) I tekniska specifikationer och i tilldelningskriterier bör upphandlande enheter dessutom få lov att hänvisa till en bestämd produktionsprocess, ett bestämt sätt att tillhandahålla tjänster eller en bestämd process för något annat stadium av en produkt eller tjänsts livscykel, så länge dessa är kopplade till kontraktet. För att bättre integrera sociala hänsyn i offentlig upphandling kan upphandlande enheter även tillåtas att ta med dem i tilldelningskriterierna för de ekonomiskt mest fördelaktiga anbudsegenskaperna avseende arbetsvillkoren för de personer som direkt deltar i den berörda produktionsprocessen eller i tillhandahållandet av den berörda tjänsten. Sådana egenskaper får endast avse hälsoskydd för den personal som deltar i produktionsprocessen eller främjandet av social integration för missgynnade personer eller medlemmar i sårbara grupper bland de personer som fått i uppdrag att fullgöra kontraktet, inbegripet tillgänglighet för personer med funktionshinder. Tilldelningskriterier som omfattar sådana egenskaper bör i alla händelser begränsas till egenskaper som har omedelbara konsekvenser för personalen i deras arbetsmiljö. De bör tillämpas i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG av den 16 december 1996 om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster³² och på ett sätt som inte direkt eller indirekt diskriminerar ekonomiska aktörer från andra medlemsstater eller från tredjeländer som är parter till avtalet eller de frihandelsavtal som unionen är part till.

---

³⁰ EUT L 120, 15.5.2009, s. 5.

³¹ EUT L 39, 13.2.2008, s. 1.

³² EGT L 18, 21.1.1997, s. 1.

- (48) För tjänstekontrakt och för kontrakt som inbegriper projektering av byggtreprenader bör upphandlande enheter även få lov att använda organisationens kvalifikationer och erfarenheten hos den personal som utsetts att fullgöra det berörda kontraktet som kriterium, eftersom detta kan påverka kvaliteten på fullgörandet av kontraktet och därmed anbudets ekonomiska värde.
- (49) Anbud som förefaller vara onormalt låga i förhållande till byggtreprenaderna, varorna eller tjänsterna kan vara baserade på tekniska, ekonomiska eller rättsligt osunda antaganden eller förfaranden. För att förhindra eventuella nackdelar under fullgörandet av kontraktet bör upphandlande enheter vara skyldiga att begära en förklaring till det pris som tas ut om en anbudsgivares anbud betydligt underskrider de priser som andra anbudsgivare begär. Om anbudsgivaren inte kan ge en tillfredsställande förklaring bör den upphandlande enheten ha rätt att förkasta anbudet. Förkastandet bör vara obligatoriskt i de fall då den upphandlande enheten har fastställt att det onormalt låga priset beror på att unionens tvingande lagstiftning på social-, arbets- eller miljöområdet inte följs eller att bestämmelser i internationell arbetsrätt åsidosätts.
- (50) Villkoren för fullgörandet av ett kontrakt är förenliga med detta direktiv om de inte är direkt eller indirekt diskriminerande, om de har en direkt anknytning till kontraktets föremål och om de anges i meddelandet om upphandling eller i upphandlingshandlingarna. Villkoren kan till exempel syfta till att främja yrkesutbildning på arbetsplatsen och anställning av personer som har särskilda svårigheter att komma in på arbetsmarknaden, bekämpa arbetslöshet, skydda miljön eller djurs välbefinnande. Som exempel kan nämnas skyldighet att i samband med fullgörandet av ett kontrakt anställa långtidsarbetslösa eller att genomföra utbildning för arbetslösa eller ungdomar, att i sak följa Internationella arbetsorganisationens (ILO) konventioner, även om dessa konventioner inte har införlivats med den nationella lagstiftningen, eller att anställa ett större antal personer med funktionshinder än som krävs enligt den nationella lagstiftningen.
- (51) Gällande lagar, förordningar och kollektivavtal rörande anställningsvillkor och arbetarskydd, på såväl nationell nivå som unionsnivå, är tillämpliga vid fullgörandet av ett kontrakt om dessa bestämmelser och tillämpningen av dem överensstämmer med unionsrätten. För gränsöverskridande verksamhet, när arbetstagare i en medlemsstat utför tjänster i en annan medlemsstat i samband med utförandet av ett kontrakt, fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG av den 16 december 1996 om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster³³ de minimivillkor som måste uppfyllas i värdlandet gentemot de utstationerade arbetstagarna. Om det i nationell rätt ingår bestämmelser i detta avseende, kan det om dessa förpliktelser inte uppfylls betraktas som ett allvarligt fel från den berörda ekonomiska aktörens sida, som kan medföra att denne utesluts från det offentliga upphandlingsförfarandet.
- (52) Rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1182/71 av den 3 juni 1971 om regler för bestämning av perioder, datum och frister³⁴ bör tillämpas vid beräkning av de tidsfrister som anges i detta direktiv.

---

³³ EGT L 18, 21.1.1997, s. 1.

³⁴ EGT L 124, 8.6.1971, s. 1.

- (53) Mot bakgrund av EU-domstolens rättspraxis är det nödvändigt att klargöra under vilka omständigheter ändringar av ett kontrakt under dess fullgörande kräver ett nytt upphandlingsförfarande. Ett nytt upphandlingsförfarande krävs om väsentliga ändringar görs av det ursprungliga kontraktet, särskilt i fråga om omfattningen och innehållet i parternas ömsesidiga rättigheter och skyldigheter, inbegripet fördelningen av immateriella äganderätter. Sådana ändringar visar att parterna har för avsikt att omförhandla väsentliga kontraktsvillkor. Detta är fallet särskilt om de ändrade villkoren skulle ha påverkat resultatet av förfarandet, om de hade ingått i det ursprungliga förfarandet.
- (54) Upphandlande enheter kan ställas inför externa omständigheter som de inte hade kunnat förutse när de tilldelade kontraktet. I sådana fall behövs det en viss flexibilitet för att kunna anpassa kontraktet till dessa omständigheter utan ett nytt upphandlingsförfarande. Begreppet oförutsebara omständigheter avser omständigheter som inte hade kunnat förutses trots att den upphandlande enheten omsorgsfullt förberett den ursprungliga kontraktstilldelningen med hänsyn till de medel som myndigheten förfogade över, det berörda projektets beskaffenhet och egenskaper, god praxis på det berörda området samt behovet av att säkerställa ett lämpligt förhållande mellan de resurser som ägnas åt att förbereda kontraktstilldelningen och dess förutsebara värde. Detta kan dock inte tillämpas i de fall då en ändring leder till att den övergripande upphandlingen får en annan karaktär, exempelvis genom att de byggentreprenader, varor eller tjänster som ska upphandlas ersätts med något annat eller genom att i grunden förändra typen av upphandling, eftersom man i en sådan situation kan anta att resultatet skulle ha påverkats.
- (55) I överensstämmelse med principerna om likabehandling och öppenhet bör inte en utvald anbudsgivare kunna ersättas med en annan ekonomisk aktör utan att kontraktet konkurrensutsätts på nytt. Den utvalda anbudsgivaren som fullgör kontraktet kan dock genomgå vissa strukturella förändringar under fullgörandet av kontraktet, exempelvis rent interna omorganisationer, sammanslagningar och förvärv eller obestånd. Sådana strukturella förändringar bör inte automatiskt kräva nya upphandlingsförfaranden för alla kontrakt som företaget fullgör.
- (56) Upphandlande enheter bör genom översynsklausuler i de enskilda kontrakten kunna föreskriva en möjlighet att införa ändringar, men dessa klausuler bör inte ge dem obegränsad frihet. I detta direktiv bör därför fastställas i vilken utsträckning ändringsmöjligheter kan föreskrivas i det ursprungliga kontraktet.
- (57) Utvärderingen visade att medlemsstaterna inte genomgående och systematiskt övervakar genomförandet och tillämpningen av reglerna för offentlig upphandling. Detta har en negativ effekt på det korrekta genomförandet av bestämmelser som följer av dessa direktiv, vilket medför betydande kostnader och osäkerhet. Flera medlemsstater har utsett ett nationellt centralt organ som handlägger frågor om offentlig upphandling, men de uppgifter som sådana organ har anförtrotts varierar betydligt mellan medlemsstaterna. Tydligare, mer konsekventa och tillförlitliga övervaknings- och kontrollmekanismer skulle öka kunskapen om hur upphandlingsreglerna fungerar, rättssäkerheten för företag och upphandlande enheter och bidra till att skapa lika villkor. Sådana mekanismer skulle kunna fungera som verktyg för att på ett tidigt stadium upptäcka och lösa problem, särskilt med avseende på projekt som samfinansieras av unionen, och för att identifiera strukturella brister. Det finns ett särskilt stort behov av att samordna dessa mekanismer för att säkerställa

konsekvent tillämpning, kontroll och övervakning av politiken för offentlig upphandling, samt systematiskt utvärdera resultaten av upphandlingspolitiken i hela unionen.

- (58) Medlemsstaterna bör utse en enda nationell myndighet som ansvarar för övervakning, genomförande och kontroll av offentlig upphandling. Detta centrala organ bör ha förstahandsinformation i god tid, särskilt om olika problem med genomförandet av lagstiftningen om offentlig upphandling. Den bör kunna ge omedelbar återkoppling om hur politiken fungerar, om potentiella svagheter i den nationella lagstiftningen och praxisen och bidra till att hitta snabba lösningar och förbättringar av upphandlingsförfarandena. I syfte att effektivt kunna bekämpa korruption och bedrägerier bör detta centrala organ och allmänheten dessutom ha möjlighet att få insyn i de slutna kontrakten. Kontrakt av högt värde bör därför överföras till tillsynsorganet, och berörda parter bör ha möjlighet att få tillgång till sådan dokumentation i den mån detta inte hotar legitima offentliga eller privata intressen.
- (59) Alla upphandlande enheter kanske inte själva har sakkunskap att hantera ekonomiskt eller tekniskt komplicerade kontrakt. Lämpligt, professionellt stöd skulle därför vara ett effektivt komplement till övervaknings- och kontrollinsatserna. Detta kan uppnås genom verktyg för kunskapsutbyte (kunskapscentrum) som erbjuder tekniskt stöd till upphandlande enheter. Företag, inte minst små och medelstora företag, skulle dessutom ha nytta av administrativ hjälp, särskilt när de deltar i gränsöverskridande upphandlingsförfaranden.
- (60) Övervaknings-, tillsyns- och stödstrukturer eller stödmekanismer finns redan på nationell nivå och kan naturligtvis användas för att säkerställa övervakning, genomförande och kontroll av offentlig upphandling samt för att ge nödvändigt stöd till upphandlande enheter och ekonomiska aktörer.
- (61) Det krävs effektivt samarbete för att säkerställa konsekvent rådgivning och praxis i varje medlemsstat och i hela unionen. De organ som utsetts för att övervaka, genomföra, kontrollera och ge teknisk hjälp bör kunna utbyta information och samarbeta. I det sammanhanget bör den nationella myndighet som utsetts av respektive medlemsstat fungera som primär kontaktpunkt för kommissionens avdelningar för insamling av uppgifter, utbyte av information och övervakning av genomförandet av unionens lagstiftning om offentlig upphandling.
- (62) I syfte att anpassa detta direktiv till den snabba tekniska och ekonomiska utvecklingen och förändringar av regelverken, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen med avseende på en rad icke-väsentliga bestämmelser i direktivet. På grund av behovet av att iaktta internationella överenskommelser bör kommissionen ges befogenhet att ändra de tekniska förfarandena för metoderna att beräkna tröskelvärden samt att regelbundet se över själva tröskelvärdena. Bestämmelserna om den gemensamma upphandlingsordlistan (CPV) kan komma att ändras på EU-nivå och dessa ändringar behöver avspeglas i hänvisningarna till dessa nomenklaturer i detta direktiv. De tekniska uppgifterna om och egenskaperna hos anordningar för elektronisk mottagning bör hållas uppdaterade med den tekniska utvecklingen och de administrativa behoven. Därför är det också nödvändigt att ge kommissionen befogenhet att fastställa obligatoriska tekniska standarder för elektronisk kommunikation för att se till att tekniska format, processer och meddelandetjänster i

upphandlingsförfaranden som genomförs med elektroniska medel är kompatibla med hänsyn till den tekniska utvecklingen och de administrativa behoven. Kommissionen bör också ges befogenhet att anpassa det obligatoriska innehållet i meddelanden för att avspegla administrativa behov och förändringar av regelverket på både nationell nivå och EU-nivå. De förteckningar över unionens lagstiftningsakter om gemensamma metoder för beräkning av livscykelkostnader som avses i artikel 77.3, den förteckning över internationella sociala och miljörelaterade konventioner som avses i artiklarna 70 och 79 och den förteckning över unionens lagstiftning som avses i artikel 27.3 och vars genomförande skapar en presumtion om fritt tillträde till en viss marknad samt den bilaga II som avses i artikel 4.4, som innehåller en förteckning över lagstiftningsakter som ska beaktas vid utvärderingen av om det finns särskilda eller exklusiva rättigheter, bör snabbt anpassas för att införliva åtgärder som antagits på sektornivå. För att tillgodose detta behov bör kommissionen ges befogenhet att hålla förteckningarna aktuella.

- (63) Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå. Kommissionen bör, då den förbereder och utarbetar delegerade akter, se till att relevanta handlingar översänds samtidigt till Europaparlamentet och rådet och att detta sker så snabbt som möjligt och på lämpligt sätt.
- (64) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av detta direktiv bör kommissionen ges genomförandebefogenheter när det gäller förfarandet för att sända och offentliggöra de uppgifter som avses i bilaga IX och förfarandena för att utarbeta och överföra meddelanden, standardformulären för offentliggörande av meddelanden, samt process- och meddelandestandarder och den gemensamma mall som ska användas av tillsynsorganen vid utarbetandet av genomförande- och statistikrapporten. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter³⁵. Det rådgivande förfarandet bör användas för antagandet av dessa genomförandeakter, som inte har några konsekvenser från finansiell synpunkt eller när det gäller arten och omfattningen av de skyldigheter som följer av detta direktiv. Dessa akter har tvärtom ett rent administrativt syfte och tjänar ändamålet att underlätta tillämpningen av bestämmelserna i detta direktiv. Vidare bör beslut som fastställer om en viss verksamhet är direkt konkurrensutsatt på marknader med fritt tillträde antas på ett sådant sätt att det säkerställer enhetliga villkor för genomförandet av denna bestämmelse. Kommissionen bör därför ges genomförandebefogenheter även för detaljerade bestämmelser för genomförandet av det förfarande som föreskrivs i artikel 28 och för fastställandet av om artikel 27 är tillämplig samt för själva besluten. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter³⁶. Det rådgivande förfarandet bör användas för antagandet av dessa genomförandeakter.

---

³⁵ EUT L 55, 28.2.2011, s. 13.

³⁶ EUT L 55, 28.2.2011, s. 13.

- (65) Eftersom målet med detta direktiv, nämligen att samordna medlemsstaternas lagar och andra författningar om vissa offentliga upphandlingsförfaranden, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen anta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (66) Direktiv 2004/17/EG bör därför upphävas.
- (67) I enlighet med den gemensamma politiska förklaringen från medlemsstaterna och kommissionen om förklarande dokument [av den ...] har medlemsstaterna åtagit sig, när det är motiverat, att till anmälan av införlivandeåtgärder bifoga ett eller flera dokument som förklarar förhållandet mellan de olika delarna i direktivet och motsvarande delar i de nationella instrumenten för införlivande. Med avseende på detta direktiv anser lagstiftaren att översändandet av sådana dokument är motiverat.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I TILLÄMPNINGSSOMRÅDE, DEFINITIONER OCH ALLMÄNNA PRINCIPER

KAPITEL I Syfte och definitioner

Artikel 1: Syfte och tillämpningsområde

Artikel 2: Definitioner

Artikel 3: Blandad upphandling och upphandling som täcker flera verksamheter

KAPITEL II: Tillämpningsområde för aktörer: Definition av de verksamheter och enheter som omfattas

AVSNITT 1: ENHETER

Artikel 4: Upphandlande enheter

AVSNITT 2: VERKSAMHETER

Artikel 5: Gas och värme

Artikel 6: Elektricitet

Artikel 7: Vatten

Artikel 8: Transporttjänster

Artikel 9: Hamnar och flygplatser

Artikel 10: Posttjänster

Artikel 11: Utvinning av olja och gas samt projektering eller utvinning av kol eller andra fasta bränslen

KAPITEL III: Materiellt tillämpningsområde

AVSNITT 1: TRÖSKELVÄRDEN

Artikel 12: Tröskelvärden

Artikel 13: Metoder för beräkning av det uppskattade värdet av en upphandling

Artikel 14: Revidering av tröskelvärdena

AVSNITT 2: UNDANTAGNA KONTRAKT OCH PROJEKTTÄVLINGAR

Underavsnitt 1: Undantag som gäller alla upphandlande enheter och särskilda undantag för vatten- och energisektorerna

Artikel 15: Kontrakt som tilldelas för återförsäljning eller uthyrning till tredje man

Artikel 16: Kontrakt och projekttävlingar som tilldelas eller organiseras för annat än utövandet av verksamhet som omfattas av detta direktiv eller för utövandet av sådan verksamhet i tredjeland

Artikel 17: Försvar och säkerhet

Artikel 18: Tilldelning av kontrakt och anordnande av projekttävlingar i enlighet med internationella regler

Artikel 19: Särskilda undantag för tjänstekontrakt

Artikel 20: Kontrakt tilldelade av vissa upphandlande enheter för upphandling av vatten och leverans av energi eller bränslen avsedda för energiproduktion

Underavsnitt 2: Särskilda relationer (kontrollerade enheter, samarbete, anknutna företag och samföretag)

Artikel 21: Förbindelser mellan offentliga myndigheter

Artikel 22: Kontrakt som tilldelas anknutna företag

Artikel 23: Kontrakt som tilldelas ett samföretag eller en upphandlande enhet som ingår i ett samföretag

Artikel 24: Anmälan av upplysningar

Underavsnitt 3: Specifika situationer

Artikel 25: Forsknings- och utvecklingstjänster

Artikel 26: Kontrakt som omfattas av särskilda bestämmelser

Underavsnitt 4: Verksamheter som är direkt konkurrensutsatta och dithörande förfaranderegler

Artikel 27: Verksamheter som är direkt konkurrensutsatta

Artikel 28: Förfarande för att fastställa om artikel 27 är tillämplig

KAPITEL IV: Allmänna principer

Artikel 29: Principer för upphandling

Artikel 30: Ekonomiska aktörer

Artikel 31: Reserverade kontrakt

Artikel 32: Sekretess

Artikel 33: Regler för kommunikation

Artikel 34: Allmän skyldighet att använda elektroniska kommunikationsmedel

Artikel 35: Nomenklatur

Artikel 36: Intressekonflikter

Artikel 37: Otillåtet förfarande

AVDELNING II: BESTÄMMELSER OM UPPHANDLING

KAPITEL I: Förfaranden

Artikel 38: Villkor som rör WTO-avtalet om offentlig upphandling och andra internationella avtal

Artikel 39: Val av förfaranden

Artikel 40: Öppet förfarande

Artikel 41: Selektivt förfarande

Artikel 42: Förhandlat förfarande med föregående meddelande om upphandling

Artikel 43: Innovationspartnerskap

Artikel 44: Användning av förhandlat förfarande utan föregående meddelande om upphandling

KAPITEL II: Teknik och instrument för elektronisk och gemensam upphandling

Artikel 45 Ramavtal

Artikel 46: Dynamiska inköpssystem

Artikel 47: Elektroniska auktioner

Artikel 48: Elektroniska kataloger

Artikel 49: Centraliserad inköpsverksamhet och inköpscentraler

Artikel 50: Anknutna inköpstjänster

Artikel 51: Tillfällig gemensam upphandling

Artikel 52: Gemensam upphandling mellan upphandlande enheter från olika medlemsstater

KAPITEL III: Upphandlingsförfarandets gång

AVSNITT 1 FÖRBEREDELSE

Artikel 53: Preliminära marknadsundersökningar

Artikel 54: Tekniska specifikationer

Artikel 55: Märken

Artikel 56: Provningsrapporter, certifiering och andra bevismedel

Artikel 57: Tillhandahållande av tekniska specifikationer

Artikel 58: Alternativa utföranden

Artikel 59: Uppdelning av kontrakt i delar

Artikel 60: Fastställande av tidsfrister

AVSNITT 2: OFFENTLIGGÖRANDE OCH ÖPPENHET

Artikel 61: Förhandsmeddelanden

Artikel 62: Meddelande om att det finns ett kvalificeringssystem

Artikel 63: Meddelanden om upphandling

Artikel 64: Meddelande om kontraktstilldelning

Artikel 65: Utformning och offentliggörande av meddelanden

Artikel 66: Offentliggörande på nationell nivå

Artikel 67: Elektronisk tillgänglighet för upphandlingsdokument

Artikel 68: Inbjudan att lämna anbud eller att förhandla samt inbjudan att bekräfta intresse

Artikel 69: Information till kvalificeringssökande, anbudssökande och anbudsgivare

AVSNITT 3: VAL AV DELTAGARE OCH TILLDELNING AV KONTRAKT

Artikel 70: Allmänna principer

Underavsnitt 1: Kvalificering och urvalsbedömning

Artikel 71: Kvalificeringssystem

Artikel 72: Kvalitativa urvalskriterier

Artikel 73: Utnyttjande av andra enheters kapacitet

Artikel 74: Tillämpning av skäl till uteslutning och urvalskriterier i enlighet med [direktiv 2004/18/EG]

Artikel 75: Kvalitetssäkrings- och miljöledningsstandarder

Underavsnitt 2: Kontraktstilldelning

Artikel 76: Tilldelningsgrunder

Artikel 77 Livscykelkostnader

Artikel 78: Hinder för tilldelning

Artikel 79: Onormalt låga anbud

KAPITEL IV: Fullgörande av kontrakt

Artikel 80: Villkor för fullgörande av kontrakt

Artikel 81: Underentreprenad

Artikel 82: Ändring av kontrakt under löptiden

Artikel 83: Avslutande av kontrakt

AVDELNING III: SÄRSKILDA UPPHANDLINGSSYSTEM

KAPITEL I: Sociala tjänster och andra specifika tjänster

Artikel 84: Tilldelning av kontrakt för sociala tjänster och andra specifika tjänster

Artikel 85: Offentliggörande av meddelanden

Artikel 86: Principer för tilldelning av kontrakt

KAPITEL II: Regler om projekttävlingar för tjänster

Artikel 87: Allmänna bestämmelser

Artikel 88: Tillämpningsområde

Artikel 89: Meddelanden

Artikel 90: Anordnande av projekttävlingar, val av deltagare och jury

Artikel 91: Juryns beslut

AVDELNING IV: STYRNING

Artikel 92: Genomförande

Artikel 93: Offentlig tillsyn

Artikel 94: Individuella rapporter om förfaranden för tilldelning av kontrakt

Artikel 95: Nationell rapportering

Artikel 96: Stöd till upphandlande enheter och företag

Artikel 97: Administrativt samarbete

AVDELNING V: DELEGERADE BEFOGENHETER, VERKSTÄLLIGHETSBEFOGENHETER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 98: Utövande av delegering

Artikel 99: Skyndsamt förfarande

Artikel 100: Kommittéförfarande

Artikel 101: Införlivande

Artikel 102: Upphävande

Artikel 103: Översyn

Artikel 104: Ikraftträdande

Artikel 105: Adressater

BILAGOR

BILAGA I: Förteckning över verksamheter som omfattas av artikel 2.8 a

BILAGA II: Förteckning över den unionslagstiftning som avses i artikel 4.2

BILAGA III: Förteckning över den unionslagstiftning som avses i artikel 27.3

BILAGA IV: Krav på utrustning för elektronisk mottagning av anbud, anbudsansökningar, kvalificeringsansökningar samt ritningar och planer i projekttävlingarna

BILAGA V: Förteckning över internationella avtal som avses i artikel 38

BILAGA VI del A: Information som ska finnas i förhandsmeddelanden (enligt artikel 61)

BILAGA VI del B: Information som ska finnas i meddelanden om offentliggörande i ett förhandsmeddelande av en upphandlarprofil om upphandling inte utnyttjas (enligt artikel 61.1)

BILAGA VII: Information som ska finnas i specifikationer för elektroniska auktioner (artikel 47.4)

BILAGA VIII: Definition av vissa tekniska specifikationer

BILAGA IX: Karakteristika för offentliggörandet

BILAGA X: Information som ska finnas i meddelanden om att det finns ett kvalificeringssystem (enligt artiklarna 39.2 b och 62)

BILAGA XI: Information som ska finnas i meddelanden om upphandling (enligt artikel 63)

BILAGA XII: Information som ska finnas i meddelanden om tilldelade kontrakt (enligt artikel 64)

BILAGA XIII: Innehåll i inbjudan att lämna anbud, att förhandla eller att bekräfta intresse enligt artikel 68

BILAGA XIV: Förteckning över internationella sociala eller miljörelaterade konventioner som avses i artiklarna 70 och 79

BILAGA XV: Förteckning över den EU-lagstiftning som avses i artikel 77.3

BILAGA XVI: Information som ska finnas i meddelanden om ändringar av ett kontrakt under dess löptid (enligt artikel 82.6)

BILAGA XVII: Tjänster som avses i artikel 84

BILAGA XVIII: Information som ska finnas i meddelanden om kontrakt för sociala och andra specifika tjänster (enligt artikel 85)

BILAGA XIX: Information som ska finnas i meddelanden om projekttävlingar (enligt artikel 89.1)

BILAGA XX: Information som ska finnas i meddelanden om resultatet av en projekttävling (enligt artikel 89.1)

BILAGA XXI: Jämförelsetabell

AVDELNING I

TILLÄMPNINGSSOMRÅDE, DEFINITIONER OCH ALLMÄNNA PRINCIPER

KAPITEL I

Syfte och definitioner

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. I detta direktiv fastställs regler om upphandlingsförfaranden för upphandlande enheter, så som de definieras i artikel 4 med avseende på kontrakt samt projekttävlingar, vars värde uppskattas till minst de tröskelvärden som fastställs i artikel 12.
2. Upphandling i den mening som avses i detta direktiv är upphandling eller andra former av anskaffning av byggtreprenader, varor eller tjänster av en eller flera upphandlande enheter, förutsatt att byggtreprenaderna, varorna eller tjänsterna är avsedda för utövande av någon av de verksamheter som avses i artiklarna 5–11.

Entreprenaden, varorna och/eller tjänsterna i sin helhet, även om de köps genom olika kontrakt, utgör en enda upphandling i den mening som avses i detta direktiv, om kontrakten ingår i ett och samma projekt.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

- (1) *upphandlande myndighet*: statlig, regional eller lokal myndighet, offentligrättsligt organ samt sammanslutning av en eller flera sådana myndigheter eller ett eller flera sådana organ.
- (2) *regionala myndigheter*: alla myndigheter för administrativa enheter under Nuts-nivåerna 1 och 2 enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1059/2003³⁷.
- (3) *lokala myndigheter*: alla myndigheter för administrativa enheter under Nuts-nivå 3 och mindre administrativa enheter enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1059/2003.
- (4) *offentligrättsligt organ*: varje organ som har samtliga följande egenskaper:

---

³⁷ EUT L 154, 21.6.2003, s. 1.

- (a) Det har särskilt inrättats för att tillgodose behov i det allmännas intresse, förutsatt att behovet inte har industriell eller kommersiell karaktär. Vid tillämpningen av detta direktiv ska ett organ som verkar på normala marknadsmässiga villkor, har ett vinstsyfte och bär de förluster som uppstår i samband med utövandet av sin verksamhet inte anses ha grundats för att verka för det allmänna intresset utan industriell eller kommersiell karaktär.
  - (b) Det är en juridisk person.
  - (c) Dess verksamhet finansieras till största delen av statliga, regionala eller lokala myndigheter, eller av andra offentligt rättsliga organ, eller står under kontroll av sådana organ, eller det har ett förvaltningsorgan, styrelseorgan eller kontrollorgan där mer än hälften av ledamöterna utses av statliga, regionala eller lokala myndigheter, eller av andra offentligt rättsliga organ.
- (5) *offentligt företag*: varje företag över vilket en upphandlande myndighet har ett direkt eller indirekt bestämmande inflytande till följd av ägarförhållande, finansiellt deltagande eller gällande regler.
- (6) *särskild eller exklusiv rättighet*: en rättighet som beviljats av en behörig myndighet i en medlemsstat enligt lag eller annan författning som begränsar utövandet av någon av de verksamheter som avses i artiklarna 5–11 till en eller flera enheter och som väsentligt påverkar andra enheters möjligheter att bedriva samma typ av verksamhet.
- (7) *varu-, byggtreprenad- och tjänstekontrakt*: skriftliga kontrakt med ekonomiska villkor som slutits mellan en eller flera upphandlande enheter som avses i artikel 4.3 och en eller flera ekonomiska aktörer och som avser utförande av byggtreprenad, leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster i den mening som avses i detta direktiv.
- (8) *byggtreprenadkontrakt*: kontrakt som avser något av följande:
- (a) Utförande eller projektering och utförande av sådana byggtreprenader för verksamheter som omfattas av bilaga I.
  - (b) Utförande eller projektering och utförande av en byggtreprenad.
  - (c) Genomförande, oavsett medel, av en byggtreprenad som motsvarar de krav som anges av den upphandlande enheten som utövar ett avgörande inflytande över typen eller projekteringen av byggtreprenaden.
- (9) *byggtreprenad*: ett resultat av bygg- och anläggningsarbeten som i sig fyller en teknisk eller ekonomisk funktion.
- (10) *varukontrakt*: kontrakt som avser köp, leasing, hyra eller hyrköp med eller utan köpoption av varor. Ett varukontrakt kan som ett underordnat inslag omfatta kompletterande monterings- och installationsarbeten.
- (11) *tjänstekontrakt*: ett kontrakt som avser tillhandahållandet av andra tjänster än dem som avses i punkt 8.

- (12) *ekonomisk aktör*: varje fysisk eller juridisk person, enhet eller grupp av sådana personer och/eller enheter erbjuder sig att utföra byggentreprenader och/eller tillhandahåller byggentreprenader, levererar varor eller tillhandahåller tjänster på marknaden.
- (13) *anbudsgivare*: en ekonomisk aktör som har lämnat ett anbud.
- (14) *anbudssökande*: en ekonomisk aktör som har ansökt om att få eller uppmanats att lämna anbud vid ett selektivt eller förhandlat förfarande eller i ett innovationspartnerskap.
- (15) *upphandlingsdokument*: alla dokument som utarbetas av den upphandlande enheten eller som den upphandlande enheten hänvisar till för att beskriva eller fastställa innehållet i upphandlingen eller förfarandet, inbegripet meddelanden om upphandling, förhandsmeddelanden eller meddelanden om att det finns ett kvalificeringssystem om ett sådant meddelande används, tekniska specifikationer, förslag till kontraktsvillkor, format för de handlingar som ska lämnas in av anbudssökande och anbudsgivare, upplysningar om allmänt tillämpliga skyldigheter samt eventuella kompletterande handlingar.
- (16) *centraliserade inköpsverksamheter*: verksamheter som bedrivs stadigvarande i någon av följande former:
- (a) Anskaffning av varor och/eller tjänster som är avsedda för upphandlande enheter.
  - (b) Tilldelning av kontrakt eller ingående av ramavtal om byggentreprenader, varor eller tjänster som är avsedda för upphandlande enheter.
- (17) *stödverksamheter för inköp*: verksamheter för tillhandahållande av stöd för inköp, särskilt i följande former:
- (a) Teknisk infrastruktur som gör det möjligt för upphandlande enheter att tilldela kontrakt eller ingå ramavtal för byggentreprenader, varor eller tjänster.
  - (b) Rådgivning om genomförande eller projektering av upphandlingsförfaranden.
  - (c) Förberedande och administration av upphandlingsförfaranden på den upphandlande enhetens vägnar och för denne.
- (18) *inköpscentral*: en upphandlande myndighet i den mening som avses i artikel 2.1 eller en upphandlande myndighet som avses i artikel 2.1 i direktiv [2004/18/EG] som tillhandahåller centraliserade inköpsverksamheter och eventuellt också stödverksamheter för inköp.
- (19) *upphandlingstjänsteleverantör*: ett offentligt eller privat organ som erbjuder stödverksamheter för inköp på marknaden.
- (20) *skriftlig*: varje enhet av ord eller siffror som kan läsas, återges och sedan meddelas, inklusive uppgifter som går att överföra eller lagra med elektroniska medel.

- (21) *elektroniska medel*: elektronisk utrustning för behandling (även digital komprimering) och lagring av data som sänds, överförs och mottas via kabel, radioväg, på optisk eller annan elektromagnetisk väg.
- (22) *livscykel*: alla på varandra följande och/eller sammanlänkade stadier, inklusive tillverkning, transport, användning och underhåll under en produkts existens eller under tillhandahållandet av en byggtreprenad eller tjänst, från råvaruanskaffning eller generering av resurser till bortskaffande, röjning och avslutande.
- (23) *projektävling*: förfarande på främst sådana områden som stads- och landsbygdsplanering, arkitektur, formgivningsteknik eller databehandling som innebär att den upphandlande enheten får en ritning eller en projektbeskrivning som en jury utsett till vinnande bidrag i en tävling med eller utan priser.

Artikel 3

Blandad upphandling och upphandling som täcker flera verksamheter

1. Kontrakt som avser två eller flera slag av upphandling (byggtreprenader, tjänster eller varor) ska tilldelas i enlighet med tillämpliga bestämmelser för den typ av upphandling som karaktäriserar huvudföremålet för den berörda upphandlingen.

För blandade kontrakt bestående av tjänster i den mening som avses i kapitel I i avdelning III och andra tjänster, eller tjänster och varor, ska huvudföremålet bestämmas genom jämförelse av värdena för tjänster respektive varor.

För blandade kontrakt bestående av kontrakt för varor, byggtreprenader och tjänster och koncessioner ska den del av kontraktet som utgör ett kontrakt som omfattas av detta direktiv tilldelas i enlighet med bestämmelserna i detta direktiv.

Om de olika delarna av kontraktet i fråga objektivt sett inte kan särskiljas ska detta direktiv tillämpas på grundval av huvudföremålet för kontraktet.

2. För ett kontrakt som omfattar flera typer av verksamhet gäller de regler som är tillämpliga på det som kontraktet huvudsakligen är avsett för.

Valet mellan att tilldela ett enda kontrakt eller att tilldela ett antal separata kontrakt får dock inte göras i syfte att undanta det från räckvidden för detta direktiv eller, i tillämpliga fall, [2004/18/EG].

3. Om en av de verksamheter som ett kontrakt är avsett för omfattas av detta direktiv och en annan verksamhet omfattas av det ovannämnda direktivet [2004/18/EG] och om det är omöjligt att på objektiva grunder avgöra vilken verksamhet som kontraktet huvudsakligen är avsett för, ska kontraktet tilldelas enligt det ovannämnda direktivet [2004/18/EG].

4. Om en av de verksamheter som ett kontrakt är avsett för omfattas av detta direktiv och en annan verksamhet inte omfattas av vare sig i detta direktiv eller av direktiv [2004/18/EG] eller Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG³⁸ och om det

---

³⁸ EUT L 217, 20.8.2009, s. 76.

är omöjligt att på objektiva grunder avgöra vilken verksamhet som kontraktet huvudsakligen är avsett för, ska kontraktet tilldelas enligt detta direktiv.

KAPITEL II

Tillämpningsområde för aktörer: *Definition av de verksamheter och enheter som omfattas*

AVSNITT 1

ENHETER

Artikel 4

Upphandlande enheter

1. Bestämmande inflytande i den mening som avses i artikel 2.5 ska anses föreligga i följande fall när en upphandlande myndighet, direkt eller indirekt, i förhållande till ett företag
  - (a) innehar majoriteten av företagets tecknade kapital,
  - (b) kontrollerar majoriteten av rösterna för företagets aktier,
  - (c) kan utse mer än halva antalet ledamöter i företagets administrativa, styrande eller övervakande organ.
2. Rättigheter som har beviljats genom ett förfarande där tillräcklig offentlighet har säkerställts och där beviljandet av dessa rättigheter grundades på objektiva kriterier utgör inte särskilda eller exklusiva rättigheter i den mening som avses i artikel 2.6.

Detta omfattar följande:

- (a) Upphandlingsförfaranden med föregående meddelande om upphandling i enlighet med direktiv [2004/18/EG], [direktiv ... (koncessioner)] eller detta direktiv.
  - (b) Förfaranden enligt andra unionslagstiftningsakter förtecknade i bilaga II som säkerställer tillräcklig öppenhet i förväg för beviljande av tillstånd som grundas på objektiva kriterier
3. Detta direktiv ska tillämpas på upphandlande enheter som
  - (a) är upphandlande myndigheter eller offentliga företag och som bedriver någon av de verksamheter som avses i artiklarna 5–11,
  - (b) om de inte är upphandlande myndigheter eller offentliga företag, bedriver någon av de verksamheter som avses i artiklarna 5–11 eller någon kombination av dessa, och vilkas verksamhet bygger på särskilda eller exklusiva rättigheter, som beviljats av en behörig myndighet i en medlemsstat.

4. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enligt artikel 98 med avseende på ändringar av den förteckning över unionens lagstiftning som fastställs i bilaga II om ändringarna visar sig vara nödvändiga på grund av att ny lagstiftning antagits eller att lagstiftning upphävts eller ändrats.

AVSNITT 2

VERKSAMHETER

Artikel 5

Gas och värme

1. När det gäller gas och värme ska detta direktiv tillämpas på följande typer av verksamhet:
  - (a) Tillhandahållande eller drift av fasta nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten i samband med produktion, transport eller distribution av gas eller värme.
  - (b) Leverans av gas eller värme till dylika nät.
2. Om en annan upphandlande enhet än en upphandlande myndighet levererar gas eller värme till ett nät som tillhandahåller tjänster för allmänheten, ska detta inte betraktas som en verksamhet i den mening som avses i punkt 1 om båda av de följande villkoren är uppfyllda:
  - (a) Den berörda enhetens produktion av gas eller värme är en oundviklig följd av utövandet av en annan verksamhet än någon av dem som avses i punkt 1 eller i artiklarna 6–8.
  - (b) Leverans till det publika nätet endast syftar till att använda denna produktion ekonomiskt och uppgår till högst 20 % av enhetens omsättning, beräknat på de tre närmast föregående årens genomsnitt, innevarande år medräknat.

Artikel 6

Elektricitet

1. När det gäller el ska detta direktiv tillämpas på följande typer av verksamhet:
  - (a) Tillhandahållande eller drift av fasta nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten i samband med produktion, transport eller distribution av el.
  - (b) Leverans av el till dylika nät.

I detta direktiv avser elleveranser framställning (produktion) och grossistförsäljning av el.
2. Om en annan upphandlande enhet än en upphandlande myndighet levererar el till ett nät som tillhandahåller tjänster för allmänheten, ska detta inte betraktas som en

verksamhet i den mening som avses i punkt 1 om båda av de följande villkoren är uppfyllda:

- (a) Den berörda enhetens produktion av el behövs för utövandet av en annan verksamhet än någon av dem som avses i punkt 1 i denna artikel eller i artiklarna 5 och 7–8.
- (b) Leverans till det publika nätet endast är avhängigt av enhetens egen förbrukning och inte har överstigit 30 % av dess totala produktion av energi, beräknat på de tre närmast föregående årens genomsnitt, innevarande år medräknat.

Artikel 7 *Vatten*

1. Detta direktiv ska tillämpas på följande typer av verksamhet:
  - (a) Tillhandahållande eller drift av fasta nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten i samband med produktion, transport eller distribution av dricksvatten.
  - (b) Leverans av dricksvatten till dylika nät.
2. Detta direktiv ska även tillämpas på kontrakt eller projekttävlingar som tilldelas eller handläggs av en enhet som bedriver någon av de verksamheter som avses i punkt 1 och som har anknytning till en av följande verksamheter:
  - (a) Vattenbyggnadsprojekt, konstbevattning och dränering, förutsatt att den volym vatten som avses för dricksvattenförsörjningen utgör mer än 20 % av den totala volym vatten som tillhandahålls genom dessa projekt eller konstbevattnings- och dräneringsanläggningar.
  - (b) Bortföring eller rening av avloppsvatten.
3. Om en annan upphandlande enhet än en upphandlande myndighet levererar dricksvatten till ett nät, som tillhandahåller tjänster för allmänheten, ska detta inte betraktas som en verksamhet i den mening som avses i punkt 1 om båda av de följande villkoren är uppfyllda:
  - (a) Den berörda enhetens produktion av dricksvatten behövs för utövandet av en annan verksamhet än någon av dem som avses i artiklarna 5–8.
  - (b) Leverans till det publika nätet endast är avhängigt av enhetens egen förbrukning och inte har överstigit 30 % av dess totala produktion av dricksvatten, beräknat på de tre närmast föregående årens genomsnitt, innevarande år medräknat.

Artikel 8
Transporttjänster

Detta direktiv ska tillämpas på verksamhet som avser tillhandahållande eller drift av nät i syfte att tillhandahålla tjänster för allmänheten på områdena järnvägstransporter, automatiserade system, spårvagnar, trådbussar, bussar eller linbana.

Ett nät för transporttjänster ska anses föreligga om tjänsten tillhandahålls enligt villkor som fastställs av en behörig myndighet i en medlemsstat, t.ex. i fråga om linjedragning, tillgänglig transportkapacitet eller turtäthet.

Artikel 9
Hamnar och flygplatser

Detta direktiv ska tillämpas på verksamhet som avser utnyttjande av ett geografiskt område i syfte att tillhandahålla flygplatser och kusthamnar och inlandshamnar eller andra terminaler för transport i luften, till havs eller på inre vattenvägar.

Artikel 10
Posttjänster

1. Detta direktiv ska tillämpas på verksamhet som avser tillhandahållande av
  - (a) posttjänster,
  - (b) andra tjänster än posttjänster, förutsatt att sådana tjänster tillhandahålls av en enhet som också tillhandahåller posttjänster i den mening som avses i punkt 2 b och att de villkor som anges i artikel 27.1 inte är uppfyllda med avseende på de tjänster som omfattas av punkt 2 b.
2. Utan att det påverkar tillämpningen av direktiv 97/67/EG, används i detta direktiv följande beteckningar med de betydelser som här anges:
  - (a) *postförsändelse*: en adresserad försändelse i den slutliga utformning som den ska överlämnas i, oavsett vikt. Sådana försändelser omfattar, förutom brevörsändelser, till exempel böcker, kataloger, tidningar och tidskrifter samt postpaket som innehåller varor med eller utan kommersiellt värde, oavsett vikt.
  - (b) *posttjänster*: insamling, sortering, transport och överlämnande av postförsändelser. Detta omfattar både tjänster inom och utanför de samhällsomfattande tjänsternas räckvidd i enlighet med direktiv 97/67/EG.
  - (c) *andra tjänster än posttjänster* omfattar
    - (i) tjänster som innebär förvaltning av posttjänster (tjänster både före och efter försändelsen, inklusive närservice),
    - (ii) mervärdestjänster som har anknytning till och utförs helt och hållet med elektroniska medel (inbegripet säker elektronisk överföring av kodade dokument, adresshanteringstjänster och överföring av registrerad e-post),

- (iii) tjänster som gäller försändelser som inte innefattas i led a, till exempel oadresserad direktreklam,
- (iv) finansiella tjänster enligt definitionen i CPV under referensnumren 66100000-1–66720000-3 och i artikel 19 c, inbegripet särskilt postanvisningar och postgirobetalningar,
- (v) filatelitjänster,
- (vi) logistiktjänster (tjänster där fysisk leverans och/eller magasinering kombineras med andra tjänster som inte är posttjänster).

Artikel 11

Utvinning av olja och gas samt projektering eller utvinning av kol eller andra fasta bränslen

Detta direktiv ska tillämpas på verksamhet som avser utnyttjande av ett geografiskt område i syfte att

- (a) utvinna olja eller gas,
- (b) undersöka förekomsten av eller utvinna kol eller andra fasta bränslen.

Kapitel III: Materiellt tillämpningsområde

AVSNITT 1 TRÖSKELVÄRDEN

Artikel 12

Tröskelvärden

Detta direktiv ska tillämpas på all upphandling som inte ska undantas enligt artiklarna 15–20 eller artikel 27 när det gäller utövande av verksamheten i fråga, och vars värde exklusive mervärdesskatt beräknas uppgå till minst följande tröskelvärden:

- (a) 400 000 euro för varu- och tjänstekontrakt samt för projektävlingar.
- (b) 5 000 000 euro för byggentreprenadkontrakt.
- (c) 1 000 000 euro för de kontrakt för sociala och andra särskilda tjänster som anges i bilaga XVII.

Artikel 13

Metoder för beräkning av det uppskattade värdet av en upphandling

1. Beräkningen av det uppskattade värdet av en upphandling ska grundas på det totala beloppet efter avdrag för mervärdesskatt som ska betalas enligt den upphandlande

enhetens egen uppskattning, inbegripet varje form av eventuell optionsrätt och eventuella klausuler om förlängning av kontraktet.

Om den upphandlande enheten planerar för premier eller ersättningar till anbudssökande eller anbudsgivare, ska enheten beakta dessa när den beräknar det uppskattade kontraktsvärdet.

2. Metoden för beräkningen av det uppskattade värdet av en upphandling får inte väljas i syfte att undanta den från detta direktivs tillämpningsområde. En enskild upphandling får därför inte delas upp för att förhindra att upphandlingen omfattas av detta direktiv, såvida inte detta motiveras av objektiva skäl.
3. Denna uppskattning ska gälla vid den tidpunkt då meddelandet om upphandling skickas ut eller, om ett sådant meddelande inte krävs, vid den tidpunkt då den upphandlande enheten inleder upphandlingsförfarandet, särskilt genom att definiera väsentliga egenskaper för den avsedda upphandlingen.
4. För ramavtal och dynamiska inköpssystem är det värde som ska beaktas det högsta uppskattade värdet exklusive mervärdesskatt av samtliga planerade kontrakt under ramavtalets eller det dynamiska inköpssystemets hela löptid.
5. För innovationspartnerskap är det värde som ska beaktas det högsta uppskattade värdet exklusive mervärdesskatt av de forsknings- och utvecklingsverksamheter som ska genomföras under alla stadier av det planerade partnerskapet samt de varor, tjänster eller byggtreprenader som ska utvecklas eller upphandlas i slutet av det planerade partnerskapet.
6. Vid tillämpning av artikel 12 ska den upphandlande enheten i det uppskattade värdet av ett byggtreprenadkontrakt inbegripa såväl kostnaden för byggtreprenaden som hela det uppskattade värdet av alla varor eller tjänster som enheten tillhandahåller entreprenören, förutsatt att de är nödvändiga för att byggtreprenaden ska kunna genomföras.
7. Om en planerad byggtreprenad eller ett planerat köp av tjänster kan innebära att flera kontrakt tilldelas samtidigt i form av delkontrakt ska det uppskattade värdet av samtliga delkontrakt beaktas.

Om det sammanlagda värdet av delkontrakten uppgår till minst det tröskelvärde som anges i artikel 12, ska detta direktiv tillämpas på tilldelningen av varje delkontrakt.

8. Om en planerad anskaffning av likartade varor kan innebära att flera kontrakt tilldelas samtidigt i form av delkontrakt, ska det uppskattade totala värdet av samtliga delkontrakt beaktas vid tillämpningen av artikel 12.

Om det sammanlagda värdet av delkontrakten uppgår till minst det tröskelvärde som anges i artikel 12, ska detta direktiv tillämpas på tilldelningen av varje delkontrakt.

9. Upphandlande enheter får tilldela kontrakt för enskilda delar utan att tillämpa de förfaranden som förskrivs i detta direktiv, förutsatt att det uppskattade värdet exklusive mervärdesskatt för den berörda delen är lägre än 80 000 euro för varor eller tjänster eller 1 miljon euro för byggtreprenader. Det sammanlagda värdet av de delar som därigenom tilldelas utan att tillämpa detta direktiv får dock inte

överskrida 20 % av det sammanlagda värdet av alla delar som den föreslagna byggentreprenaden, den föreslagna anskaffningen av likartade varor eller den föreslagna upphandlingen av tjänster har delats upp i.

10. För varu- eller tjänstekontrakt som regelbundet återkommer eller som ska förnyas inom en viss period, ska det uppskattade kontraktsvärdet beräknas utifrån
  - (a) antingen det reella totala värdet av en följd av liknande kontrakt som tilldelats under de föregående tolv månaderna eller under det föregående räkenskapsåret, om möjligt korrigerat för att ta hänsyn till eventuella ändringar i kvantitet eller värde under loppet av de tolv månader som följer efter det första kontraktet,
  - (b) eller det uppskattade totala värdet av en följd av kontrakt som tilldelats under loppet av de tolv månader som följer efter den första leveransen alternativt under räkenskapsåret om detta är längre än tolv månader.
11. För varukontrakt som avser leasing, hyra eller hyrköp, ska det uppskattade kontraktsvärdet beräknas utifrån följande värde:
  - (a) För kontrakt på bestämd tid som uppgår till högst tolv månader, det uppskattade totala värdet för hela kontraktstiden eller om denna är längre än tolv månader, kontraktets totala värde, inbegripet uppskattat restvärde.
  - (b) För kontrakt på obestämd tid eller kontrakt som inte kan tidsbestämmas: månadsvärdet multiplicerat med 48.
12. För tjänstekontrakt, ska det uppskattade kontraktsvärdet beräknas utifrån följande värde i förekommande fall:
  - (a) Försäkringstjänster: den premie som ska betalas och andra former av ersättning.
  - (b) Banktjänster och andra finansiella tjänster: arvoden, provisioner, ränta och andra former av ersättning.
  - (c) Kontrakt som avser projektering: arvoden, provision som ska betalas och andra former av ersättning.
13. För tjänstekontrakt där det inte anges något totalpris, ska det uppskattade kontraktsvärdet beräknas utifrån följande värde:
  - (a) För kontrakt på bestämd tid som uppgår till högst 48 månader: det uppskattade totala värdet under hela kontraktstiden.
  - (b) För kontrakt på obestämd tid eller kontrakt med mer än 48 månaders löptid: månadsvärdet multiplicerat med 48.

Artikel 14
Revidering av tröskelvärdena

1. Kommissionen ska vartannat år från och med den 30 april 2014 kontrollera de tröskelvärden som fastställs i artikel 12 a och 12 b motsvarar de tröskelvärden som fastställs i WTO-avtalet om offentlig upphandling och vid behov revidera dem.

I enlighet med en beräkningsmetod som anges i avtalet ska kommissionen beräkna tröskelvärdena utifrån genomsnittlig dagskurs för euro, uttryckt i särskilda dragningsrätter (SDR), under en period på 24 månader som slutar den sista dagen i augusti omedelbart före den revidering som börjar gälla den 1 januari. Om det behövs ska de reviderade tröskelvärdena avrundas nedåt till närmaste tusental euro för att säkerställa iakttagandet av de gällande tröskelvärdena enligt avtalet, uttryckta i SDR.

2. Kommissionen ska vartannat år från och med den 1 januari 2014 fastställa motvärdet till de tröskelvärden som avses i artikel 12 a och 12 b i nationella valutor när det gäller de medlemsstater som inte deltar i den monetära unionen, som ska revideras i enlighet med punkt 1 i denna artikel.

Samtidigt ska kommissionen fastställa motvärdet till det tröskelvärde som avses i artikel 12 c i nationella valutor när det gäller de medlemsstater som inte deltar i den monetära unionen.

I enlighet med den beräkningsmetod som anges i WTO-avtalet om offentlig upphandling ska dessa motvärden fastställas på grundval av den genomsnittliga dagskursen för dessa valutor motsvarande det tillämpliga tröskelvärdet uttryckt i euro under de 24 månader som slutar den sista dagen i augusti omedelbart före den revidering som börjar gälla den 1 januari.

3. De reviderade tröskelvärdena enligt punkt 1 och deras motvärden i de nationella valutorna ska efter revideringen offentliggöras av kommissionen i *Europeiska unionens officiella tidning* i början av november.
4. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 98 för att anpassa de metoder som anges i andra stycket i punkt 1 till eventuella ändringar i den metod som anges i WTO-avtalet om offentlig upphandling för en revidering av de tröskelvärden som avses i artikel 12 a och 12 b samt för att fastställa motvärdet i nationella valutor när det gäller de medlemsstater som inte deltar i den monetära unionen i enlighet med punkt 2 i denna artikel.

Kommissionen ska också ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 98 för att vid behov revidera de tröskelvärden som avses i artikel 12 a och 12 b.

5. Om det är nödvändigt att revidera de tröskelvärden som avses i artikel 12 a och 12 b och tvingande skäl till skyndsamhet förhindrar användningen av förfarandet i artikel 98 ska det förfarande som anges i artikel 99 tillämpas på delegerade akter som antas enligt andra stycket i punkt 4 i denna artikel.

AVSNITT 2

UNDANTAGNA KONTRAKT OCH PROJEKTTÄVLINGAR

Underavsnitt 1

Undantag som gäller alla upphandlande enheter och särskilda undantag för vatten- och energisektorerna

Artikel 15

Kontrakt som tilldelas för återförsäljning eller uthyrning till tredje man

6. Detta direktiv ska inte tillämpas på kontrakt som tilldelats för återförsäljning eller uthyrning till tredje man, förutsatt att den upphandlande enheten inte har någon särskild eller exklusiv rättighet att sälja eller hyra ut föremålet för upphandlingen samt att andra enheter fritt kan sälja eller hyra ut det på samma villkor som den upphandlande enheten.
7. De upphandlande enheterna ska anmäla alla produkter eller verksamheter som de anser undantagna enligt punkt 1 till kommissionen eller till det nationella tillsynsorganet på deras begäran. Kommissionen får, i informationssyfte, regelbundet i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra förteckningar över de varukategorier och de verksamheter som den anser vara undantagna. I detta sammanhang ska kommissionen ta hänsyn till eventuella kommersiellt känsliga aspekter som den upphandlande enheten påpekar när den överlämnar informationen.

Artikel 16

Kontrakt och projekttävlingar som tilldelas eller organiseras för annat än utövandet av verksamhet som omfattas av detta direktiv eller för utövandet av sådan verksamhet i tredjeland

1. Detta direktiv är inte tillämpligt på kontrakt som den upphandlande enheten tilldelar för något annat än utövande av de typer av verksamhet som anges i artiklarna 5–11 eller för utövande av sådana verksamheter i tredjeland när verksamheten bedrivs utan fysisk användning av något nät eller geografiskt område inom unionen.
2. De upphandlande enheterna ska anmäla alla verksamheter som de anser undantagna enligt punkt 1 till kommissionen eller till det nationella tillsynsorganet på deras begäran. Kommissionen får, i informationssyfte, regelbundet i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra förteckningar över de verksamhetskategorier som den anser vara undantagna. I detta sammanhang ska kommissionen ta hänsyn till eventuella kommersiellt känsliga aspekter som den upphandlande enheten påpekar när den överlämnar informationen.

Artikel 17

Försvar och säkerhet

1. För tilldelade kontrakt och projekttävlingar som organiseras på försvars- och säkerhetsområdet ska direktivet inte tillämpas på

- (a) kontrakt som direktiv 2009/81/EG är tillämpligt på,
  - (b) kontrakt som inte omfattas av direktiv 2009/81/EG enligt artiklarna 8, 12 och 13 i det direktivet.
2. Direktivet ska inte tillämpas på andra kontrakt eller projekttävlingar än de som anges i punkt 1 om en medlemsstats väsentliga säkerhetsintressen inte kan garanteras av ett upphandlingsförfarande i enlighet med artikel 39.1.

Artikel 18

Tilldelning av kontrakt och anordnande av projekttävlingar i enlighet med internationella regler

Detta direktiv ska inte tillämpas på kontrakt eller projekttävlingar som den upphandlande enheten är skyldig att tilldela eller anordna enligt andra upphandlingsförfaranden än dem som föreskrivs i detta direktiv, som fastställts i enlighet med något av följande:

- (a) Ett internationellt avtal som i överensstämmelse med EUF-fördraget har ingåtts mellan en medlemsstat och ett eller flera tredjeländer och som omfattar byggtreprenader, varor eller tjänster för att signatärstaterna gemensamt ska genomföra eller driva ett projekt.
- (b) Internationellt ingångna avtal om stationering av trupper och som avser företag i en medlemsstat eller ett tredjeland.
- (c) En internationell organisations särskilda förfarande.
- (d) Förfaranderegler som fastställts av en internationell organisation eller ett internationellt finansinstitut i fråga om kontrakt eller projekttävlingar som helt finansieras av den organisationen eller det institutet. När det gäller kontrakt eller projekttävlingar som i en betydande utsträckning medfinansieras av en internationell organisation eller ett internationellt finansinstitut, ska parterna enas om tillämpliga upphandlingsförfaranden, vilka ska stå i överensstämmelse med fördraget.

Alla avtal som avses i led a i första stycket ska lämnas till kommissionen som får rådfråga den rådgivande kommitté för offentlig upphandling som avses i artikel 100.

Artikel 19

Särskilda undantag för tjänstekontrakt

Detta direktiv ska inte tillämpas på tjänstekontrakt

- (a) som avser förvärv eller hyra, oavsett finansieringsform, av mark, befintliga byggnader eller annan fast egendom eller rättigheter till sådan egendom. Varje form av kontrakt om finansiella tjänster som sluts samtidigt med, före eller efter förvärvs- eller hyreskontraktet ska emellertid omfattas av detta direktiv om de avser något av följande:
- (b) Skiljemanna- och förlikningstjänster.

- (c) Finansiella tjänster i anslutning till emittering, försäljning, inköp eller överföring av värdepapper eller andra finansiella instrument i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG³⁹ samt insatser som genomförs tillsammans med Europeiska finansiella stabiliseringsmekanismen (EFSM).
- (d) Anställningskontrakt.
- (e) Kollektivtrafik på järnväg eller tunnelbana.
- (f) Kontrakt för sändningstid som tilldelas programföretag.

Sändning i en mening som avses i led f i första stycket ska omfatta all överföring och distribution via någon form av elektroniskt nät.

Artikel 20

Kontrakt tilldelade av vissa upphandlande enheter för upphandling av vatten och leverans av energi eller bränslen avsedda för energiproduktion

Detta direktiv ska inte tillämpas på

- (a) kontrakt som avser anskaffning av vatten om de tilldelas av en upphandlande enhet som utövar en eller båda av de verksamheter rörande dricksvatten som avses i artikel 7.1,
- (b) kontrakt som tilldelas av en upphandlande enhet som själv är verksam inom energisektorn genom att utöva någon av de verksamheter som avses i artiklarna 5.1, 6.1 eller 11 för
  - (i) leverans av energi,
  - (ii) bränslen avsedda för energiproduktion.

Underavsnitt 2

Särskilda relationer (kontrollerade enheter, samarbete, anknutna företag och samföretag)

Artikel 21

Förbindelser mellan offentliga myndigheter

1. Kontrakt som en upphandlande myndighet tilldelar en annan juridisk person ska inte omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv om följande kumulativa villkor är uppfyllda:
  - (a) Den upphandlande enheten utövar kontroll över den berörda juridiska personen motsvarande den som den utövar över sin egen förvaltning.
  - (b) Den juridiska personen utför minst 90 % av sin verksamhet för den upphandlande myndighetens räkning eller för andra juridiska personers räkning som den upphandlande myndigheten utövar kontroll över.

---

³⁹ EUT L 145, 30.4.2004, s. 1.

- (c) Det finns inget privat deltagande i den juridiska enhet som står under kontroll.

En upphandlande enhet ska anses utöva kontroll över en juridisk person motsvarande den kontroll som den utövar över sin egen förvaltning i den mening som avses i led a i första stycket om enheten utövar en avgörande påverkan i fråga om såväl strategiska mål som bolagets viktiga beslut.

2. Punkt 1 gäller också om den enhet som står under kontroll är en upphandlande myndighet, och myndigheten tilldelar ett kontrakt till den enhet som utövar kontroll över den eller till en annan juridisk person som kontrolleras av samma upphandlande myndighet, förutsatt att det inte finns något privat deltagande i den juridiska person som tilldelas det offentliga kontraktet.
3. En upphandlande myndighet som inte utövar kontroll över en juridisk person i den mening som avses i punkt 1 kan emellertid tilldela ett kontrakt utan att tillämpa detta direktiv till en juridisk person som den gemensamt utövar kontroll över tillsammans med andra upphandlande myndigheter om följande villkor är uppfyllda:
- (a) De upphandlande myndigheterna utövar gemensamt kontroll över den berörda juridiska personen motsvarande den som de utövar över sina egna förvaltningar.
- (b) Minst 90 % av den juridiska personens verksamhet utförs för de upphandlande myndigheterna eller för andra juridiska personer som samma upphandlande myndigheter utövar kontroll över.
- (c) Det finns inget privat deltagande i den juridiska enhet som står under kontroll.

För tillämpningen av led a ska upphandlande myndigheter anses utöva gemensam kontroll över en juridisk person om följande kumulativa villkor är uppfyllda:

- (a) Den kontrollerade juridiska personens beslutsorgan består av representanter från samtliga deltagande upphandlande myndigheter.
- (b) Dessa upphandlande myndigheter utövar ett bestämmande inflytande såväl avseende den kontrollerade juridiska personens strategiska mål som avseende dess viktiga beslut.
- (c) Den kontrollerade juridiska personen har inte något särskilt eget intresse i förhållande till de offentliga myndigheter som är anslutna till den.
- (d) Den kontrollerade juridiska personen erhåller inga vinster förutom ersättningen av de faktiska kostnaderna för de offentliga kontrakt som ingåtts med de upphandlande myndigheterna.
4. Ett avtal som ingåtts mellan två eller flera upphandlande myndigheter ska inte anses utgöra byggentreprenader, varor och tjänster i den mening som avses i artikel 2.7 i detta direktiv, om följande kumulativa villkor är uppfyllda:
- (a) Avtalet utgör ett konkret samarbete mellan de deltagande upphandlande myndigheterna för gemensamt utförande av en gemensam uppgift och omfattar ömsesidiga rättigheter och skyldigheter.

- (b) Avtalet styrs endast av faktorer som har att göra med det allmännyttiga intresset.
  - (c) De deltagande upphandlande myndigheterna inte utövar verksamhet på den öppna marknaden i en omfattning som överstiger 10 % av de verksamheter som berörs av avtalet.
  - (d) Avtalet omfattar inte andra ekonomiska överföringar mellan de upphandlande myndigheterna än överföringar för ersättning av de faktiska kostnaderna för varor, byggtreprenader eller tjänster.
  - (e) Det finns inget privat deltagande i någon av de berörda upphandlande myndigheterna.
5. Den kontroll av att det inte finns något privat deltagande som avses i punkterna 1–4 ska utföras vid tidpunkten för kontraktstilldelningen eller slutandet av avtalet.

De undantag som fastställs i punkterna 1–4 ska upphöra så snart det förekommer privat deltagande, med följderna att en ny upphandling måste inledas för pågående kontrakt via normala förfaranden.

Artikel 22

Kontrakt som tilldelas anknutna företag

1. I denna artikel avses med *anknutet företag* alla företag vars årsräkenskaper konsolideras med den upphandlande enhetens årsräkenskaper enligt kraven i rådets sjunde direktiv 83/349/EEG⁴⁰.
2. När det gäller enheter som inte är underkastade det direktivet ska *anknutet företag* avse företag som
  - (a) en upphandlande enhet direkt eller indirekt kan utöva ett bestämmande över inflytande enligt artiklarna 2.1 b och 4.1 i detta direktiv,
  - (b) får utöva ett bestämmande inflytande över en upphandlande enhet,
  - (c) gemensamt med den upphandlande enheten är underkastade ett bestämmande inflytande från ett annat företag på grund av ägarförhållanden, finansiellt deltagande eller regler som styr det.
3. Utan hinder av artikel 21 och under förutsättning att villkoren i punkt 4 är uppfyllda ska detta direktiv inte gälla kontrakt som
  - (a) av en upphandlande enhet tilldelas ett anknutet företag, eller
  - (b) av ett samföretag, bildat uteslutande av ett antal upphandlande enheter för att bedriva sådana verksamheter som avses i artiklarna 5–11, tilldelas ett företag som är anknutet till någon av dessa upphandlande enheter.

---

⁴⁰ EGT L 193, 18.7.1983, s. 1. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/65/EG (EGT L 283, 27.10.2001, s. 28).

4. Punkt 3 ska tillämpas på
- (a) tjänstekontrakt, under förutsättning att minst 80 % av det anknutna företags genomsnittliga omsättning när det gäller tjänster i allmänhet under de föregående tre åren härrör från leverans av sådana tjänster till företag till vilka det är anknutet,
  - (b) varukontrakt, under förutsättning att minst 80 % av det anknutna företags genomsnittliga omsättning när det gäller varor i allmänhet under de föregående tre åren härrör från leverans av sådana varor till företag till vilka det är anknutet,
  - (c) byggtreprenadkontrakt, under förutsättning att minst 80 % av det anknutna företags genomsnittliga omsättning när det gäller byggtreprenad i allmänhet under de föregående tre åren härrör från leverans av sådana byggtreprenader till företag till vilka det är anknutet.
5. När ett anknutet företag inte kan uppvisa sin omsättning för de senaste tre åren beroende på tidpunkten för dess etablering eller verksamhetens påbörjande, räcker det att företaget kan påvisa att den omsättning som avses i punkt 4 leden a–c är trovärdig, särskilt genom prognoser för verksamheten.

Om fler än ett företag som är anknutet till den upphandlande enheten tillhandahåller samma eller liknande tjänster, varor eller byggtreprenader, ska ovannämnda procenttal beräknas med hänsyn till den totala omsättning som härrör från tillhandahållandet av tjänster, varor respektive byggtreprenader från dessa anknutna företag.

Artikel 23

Kontrakt som tilldelas samföretag eller en upphandlande enhet som ingår i ett samföretag

Utan hinder av artikel 21, och förutsatt att samföretaget har bildats för att utföra den aktuella verksamheten under en tid av minst tre år och det i den handling som upprättats för bildandet av samföretaget föreskrivs att de upphandlande enheter som det består av kommer att ingå i samföretaget under minst samma tid, ska detta direktiv inte gälla kontrakt som

- (a) av ett samföretag, bildat uteslutande av ett antal upphandlande enheter för att bedriva sådana verksamheter som avses i artiklarna 5–11, tilldelas ett företag som är anknutet till någon av dessa upphandlande enheter, eller
- (b) av en upphandlande enhet tilldelas ett sådant samföretag som enheten ingår i.

Artikel 24

Anmälan av upplysningar

En upphandlande enhet ska på begäran från kommissionen eller den nationella tillsynsmyndigheten lämna följande upplysningar när det gäller tillämpningen av punkterna artikel 22.2 och 22.3 samt artikel 23:

- (a) Namnen på de berörda företagen eller samföretagen.

- (b) De berörda kontraktens art och värde.
- (c) Det underlag som kommissionen eller den nationella tillsynsmyndigheten anser vara nödvändigt för att bevisa att relationerna mellan företaget eller samföretaget som tilldelas kontraktet och den upphandlande enheten motsvarar kraven i artikel 22 eller artikel 23.

*Underavsnitt 3
Specifika situationer*

*Artikel 25
Forsknings- och utvecklingstjänster*

1. Detta direktiv ska tillämpas på tjänstekontrakt för forsknings- och utvecklingstjänster med följande hänvisningsnummer i CPV: 73000000-2 till 73436000-7, förutom 73200000-4, 73210000-7 eller 73220000-0, förutsatt att båda av de följande villkoren är uppfyllda:
  - (a) de uteslutande är till nytta för en upphandlande enhet i dess egen verksamhet,
  - (b) den tillhandahållna tjänsten betalas uteslutande av den upphandlande enheten.

Detta direktiv ska inte tillämpas på tjänstekontrakt för forsknings- och utvecklingstjänster med följande hänvisningsnummer i CPV-nomenklaturen: 73000000-2 till 73436000-7, utom 73200000-4, 73210000-7 eller 73220000-0 när något av de villkor som avses i led a eller b i första stycket inte är uppfyllt.

2. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 98 för att ändra de hänvisningsnummer i CPV som avses i punkt 1 i syfte att införa ändringar av CPV-nomenklaturen i detta direktiv, förutsatt att de inte medför en ändring av direktivets tillämpningsområde.

*Artikel 26
Kontrakt som omfattas av särskilda bestämmelser*

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 27 ska Österrike och Förbundsrepubliken Tyskland genom villkor för tillstånd eller genom andra lämpliga åtgärder se till att enheter som är verksamma på de områden som anges i besluten 2002/205/EG och 2004/73/EG
  - (a) iakttar principerna om icke-diskriminering och konkurrensutsatt upphandling när de handlar upp varor, byggtreprenader och tjänster, särskilt när det gäller de upplysningar som enheten ska lämna till de ekonomiska aktörerna om planerade upphandlingar,

- (b) lämnar upplysningar om kontraktstilldelningen till kommissionen enligt kommissionens beslut 93/327/EEG⁴¹.
2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 27 ska Förenade kungariket, genom villkor för tillstånd eller genom andra lämpliga åtgärder se till att enheter som är verksamma på de områden som anges i beslut 97/367/EEG tillämpar punkt 1 a och b på kontrakt som tilldelas för utövande av verksamheten i fråga på Nordirland.
  3. Punkterna 1 och 2 gäller inte för kontrakt som tilldelas för prospektering av olja eller gas.

Underavsnitt 4

Verksamheter som är direkt konkurrensutsatta och dithörande förfaranderegler

Artikel 27

Verksamheter som är direkt konkurrensutsatta

1. Kontrakt som syftar till att medge utförandet av en verksamhet enligt artiklarna 5–11 omfattas inte av detta direktiv om den medlemsstat eller de upphandlande enheter som har ingett en begäran i enlighet med artikel 28 kan lämna bevisning för att den aktuella verksamheten i den medlemsstat där den utövas är direkt konkurrensutsatt på marknader med fritt tillträde. Projektävlingar som anordnas för utövande av en sådan verksamhet ska inte heller omfattas av detta direktiv. En bedömning av bevisning för konkurrens, som kommissionen ska utföra på grundval av tillgänglig information i enlighet med detta direktiv, påverkar inte tillämpningen av konkurrenslagstiftningen.
2. Vid tillämpning av punkt 1 ska bedömningen av bevisning för att en verksamhet är direkt konkurrensutsatt grundas på kriterier som överensstämmer med fördragets konkurrensbestämmelser. Dessa kriterier kan avse varornas eller tjänsternas egenskaper, om det finns alternativa varor eller tjänster, hur de är prissatta samt om fler än en varu- eller tjänsteleverantör finns, reellt eller potentiellt, på marknaden.

Den geografiska referensmarknad som utgör grunden för bedömningen av om en verksamhet är konkurrensutsatt ska vara det område inom vilket de berörda företagen medverkar i utbudet av och efterfrågan på varor eller tjänster, där konkurrensförhållandena är tillräckligt likartade och kan skiljas från angränsande områden framför allt därför att konkurrensvillkoren är väsentligt annorlunda inom de områdena. Vid denna bedömning ska hänsyn tas särskilt till de berörda varornas eller tjänsternas beskaffenhet och egenskaper, eventuella hinder för inträde på marknaden, konsumentpreferenser, väsentliga skillnader i företagens marknadsandelar mellan det berörda området och angränsande områden eller betydande prisskillnader.

---

⁴¹ Kommissionens beslut av den 13 maj 1993 om förutsättningarna för att upphandlande enheter som utnyttjar geografiska områden i syfte att leta efter eller att utvinna olja, gas, kol eller andra fasta bränslen ska vara skyldiga att lämna upplysningar till kommissionen om de upphandlingar de gör (EGT L 129, 27.5.1993, s. 25).

3. Vid tillämpning av punkt 1 ska tillträdet till marknaden betraktas som fritt om medlemsstaten har genomfört och tillämpar den unionslagstiftning som anges i bilaga III.

Om fritt tillträde till en viss marknad inte kan förutsättas med stöd av första stycket, måste det bevisas att tillträdet till marknaden är fritt, rättsligt och faktiskt.

Artikel 28

Förfarande för att fastställa om artikel 27 är tillämplig

1. Om en medlemsstat eller, om det föreskrivs i den berörda medlemsstatens lagstiftning, en upphandlande enhet anser att en viss verksamhet är direkt konkurrensutsatt på marknader med fritt tillträde på grundval av de kriterier som anges i artikel 27.2 och artikel 27.3, får den lämna in en begäran om att kommissionen ska fastställa att detta direktiv inte ska vara tillämpligt på tilldelning av kontrakt eller på en organisation som anordnar projekttävlingar för utövandet av den berörda verksamheten.

Ansökningarna ska åtföljas av ett motiverat och välgrundat yttrande från en oberoende nationell myndighet med behörighet för den berörda verksamheten. Yttrandet ska innehålla en ingående analys av den eventuella tillämpligheten av punkt 1 i artikel 27 i enlighet med punkterna 2 och 3 på den berörda verksamheten.

Den berörda medlemsstaten eller upphandlande enheten ska informera kommissionen om alla relevanta uppgifter, i synnerhet alla lagar, förordningar eller avtal som rör efterlevnaden av de villkor som fastställs i artikel 27.1.

2. På grundval av en begäran som lämnats in i enlighet med punkt 1 i denna artikel får kommissionen genom ett genomförandebeslut som antas inom de tidsfrister som anges i punkt 4 i denna artikel, fastställa huruvida en sådan verksamhet som avses i artiklarna 5–11 är direkt konkurrensutsatt på grundval av de kriterier som anges i artikel 27. Dessa genomförandebeslut ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 100.2.

Kontrakt för att utföra den berörda verksamheten och projekttävlingar som anordnas för utövandet av en sådan verksamhet ska upphöra att omfattas av detta direktiv i följande situationer:

- (a) Om kommissionen i enlighet med första stycket i denna punkt och inom de tidsfrister som anges i punkt 3 har antagit ett genomförandebeslut om fastställande av tillämpligheten av artikel 27.1.
  - (b) Om kommissionen inte har antagit ett genomförandebeslut i enlighet med första stycket i denna punkt inom de tidsfrister som anges i punkt 3.
3. De genomförandebeslut som avses i punkt 2 ska antas inom följande tidsfrister:
    - (a) 90 arbetsdagar om fritt tillträde till en viss marknad kan förutsättas med stöd av artikel 27.3 första stycket.
    - (b) 130 arbetsdagar i andra fall än dem som avses i led a.

Dessa tidsfrister ska inledas den första arbetsdagen efter det att kommissionen har mottagit den begäran som avses i punkt 1 eller, om de uppgifter som ska lämnas tillsammans med begäran är ofullständiga, arbetsdagen efter det att fullständiga uppgifter har mottagits.

Kommissionen får genom en överenskommelse med den medlemsstat eller upphandlande enhet som har lämnat in begäran förlänga de tidsfrister som anges i första stycket.

Kommissionen kan kräva att den berörda medlemsstaten eller den upphandlande enheten eller den oberoende nationella myndighet som avses i punkt 1 i denna artikel eller någon annan behörig myndighet, inklusive den tillsynsmyndighet som avses i artikel 93, inom en lämplig tidsfrist ska lämna alla nödvändiga uppgifter eller komplettera eller förtydliga de uppgifter som lämnats. Om svaren inkommer sent eller är ofullständiga ska de tidsfrister som anges i första stycket upphävas under perioden från det att den tidsfrist som anges i begäran har löpt ut och fram till dess att kommissionen mottar fullständiga och riktiga upplysningar.

4. Om en verksamhet i en viss medlemsstat redan är föremål för ett förfarande med stöd av punkterna 1–3, ska ytterligare ansökningar rörande samma verksamhet i samma medlemsstat innan den tidsfrist som gäller för den första ansökan har löpt ut, inte betraktas som nya förfaranden utan behandlas inom ramen för den första ansökan.
5. Kommissionen ska anta en genomförandeakt för att fastställa detaljerade regler för tillämpningen av punkterna 1–4. Denna tillämpningsakt ska åtminstone innehålla följande:
  - (a) Offentliggörande i *Europeiska unionens officiella tidning* för information om den dag då de tidsfrister som anges i första stycket i punkt 3 inleds och avslutas, inklusive förlängningar eller upphävande av tidsfristerna i förekommande fall i enlighet med punkt 3 i denna artikel.
  - (b) Offentliggörande av eventuell tillämplighet av artikel 27.1 i enlighet med led b i andra stycket.
  - (c) Tillämpningsföreskrifter om form, innehåll och andra närmare bestämmelser om anmälningar och skrivelser enligt punkt 1 i denna artikel.
  - (d) Regler för de tidsgränser som anges i punkt 3 i denna artikel.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 100.2.

KAPITEL IV

Allmänna principer

Artikel 29

Principer för upphandling

Upphandlande enheter ska behandla ekonomiska aktörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt förfara på ett öppet och proportionerligt sätt.

Upphandlingen får inte utformas i avsikt att undanta den från tillämpningsområdet för detta direktiv eller för att på ett konstgjort sätt begränsa konkurrensen.

Artikel 30

Ekonomiska aktörer

1. Ekonomiska aktörer som enligt lagstiftningen i sin etableringsstat har rätt att leverera den aktuella tjänsten får inte uteslutas endast på grund av att lagstiftningen i den medlemsstat där upphandlingen sker kräver att de ska vara antingen fysiska eller juridiska personer.

Juridiska personer kan likväl åläggas att, när det gäller tjänstekontrakt och byggtreprenadkontrakt samt varukontrakt som dessutom omfattar tjänster eller monterings- och installationsarbeten, i anbudet eller anbudsansökan uppge namn och yrkeskvalifikationer på den personal som ska fullgöra kontraktet i fråga.

2. Grupper av ekonomiska aktörer får lämna anbud eller anmäla sig som anbudssökande. Upphandlande enheter får inte ställa upp särskilda krav för sådana grupper deltagande i upphandlingsförfaranden som inte gäller för enskilda anbudssökande. De upphandlande myndigheterna eller enheterna får inte kräva att sådana grupper ska anta en viss juridisk form för att få lämna ett anbud eller en anbudsansökan,

En upphandlande enhet får fastställa särskilda villkor för fullgörande av kontraktet av en grupp, förutsatt att dessa villkor är motiverade av sakliga skäl och är proportionerliga. Villkoren kan innebära att en grupp ska anta en viss juridisk form när den blivit tilldelad kontraktet, om det är nödvändigt för att kontraktet ska kunna fullgöras korrekt.

Artikel 31

Reserverade kontrakt

Medlemsstaterna får reservera deltagandet i upphandlingsförfaranden för skyddade verkstäder och ekonomiska aktörer vars främsta syfte är social och yrkesmässig integration av funktionshindrade och missgynnade arbetstagare eller föreskriva att kontrakten ska fullgöras inom ramen för program för skyddad anställning, förutsatt att över 30 % av arbetstagarna i sådana verkstäder, eller av de ekonomiska aktörerna eller programmen funktionshindrade eller missgynnade arbetstagare.

Meddelandet ska innehålla en hänvisning till denna artikel.

Artikel 32
Sekretess

1. En upphandlande enhet får ställa krav på ekonomiska aktörer för att skydda den konfidentiella karaktären hos de uppgifter som den lämnar ut, inklusive uppgifter som tillhandahålls i samband med driften av ett kvalifikationssystem, vare sig denna information har offentliggjorts i ett meddelande som används för upphandling om att det finns ett kvalificeringssystem.
2. Om inte annat föreskrivs i detta direktiv eller nationell lagstiftning om tillgång till information, och utan att det påverkar upplysningsskyldigheten i fråga om ingångna kontrakt och information till anbudssökande och anbudsgivare enligt artiklarna 64 och 69 i detta direktiv, får den upphandlande myndigheten eller enheten inte offentliggöra uppgifter som lämnats in och förklarats sekretessbelagda av de ekonomiska aktörerna, inklusive men inte begränsat till tekniska hemligheter, affärshemligheter och konfidentiella aspekter i anbudena.

Artikel 33
Regler för kommunikation

1. Förutom när användning av elektroniska medel är obligatorisk i enlighet med artiklarna 46, 47, 48, 49.4, 65.2 eller 67 i detta direktiv får de upphandlande enheterna välja mellan följande kommunikationsmedel för all kommunikation och allt informationsutbyte:
  - (a) Elektroniska medel i enlighet med punkterna 3–5.
  - (b) Post eller fax.
  - (c) Per telefon i de fall och enligt de villkor som anges i punkt 6.
  - (d) En kombination av dessa metoder.

Medlemsstaterna får göra användning av elektroniska medel obligatorisk i andra situationer än dem som avses i artiklarna 46, 47, 48, 49.4, 65.2 eller 67 i detta direktiv.

2. De valda kommunikationsmedlen ska vara allmänt tillgängliga och får inte begränsa de ekonomiska aktörernas tillträde till anbudsförfarandet.

Kommunikationen, informationsutbytet och lagringen av uppgifterna ska ske på ett sådant sätt att alla uppgifter och den sekretess som gäller för anbudena och anbudsansökningarna bevaras. De upphandlande enheterna ska inte ta del av innehållet i anbudena och anbudsansökningarna förrän tidsfristen för att lämna anbud har löpt ut.

3. De verktyg som ska användas för kommunikation med elektroniska medel, liksom deras tekniska krav, ska vara icke-diskriminerande, allmänt tillgängliga och

kompatibla med informations- och kommunikationsprodukter som i allmänhet används. De får inte begränsa de ekonomiska aktörernas tillträde till upphandlingsförfarandet. Den teknik och de egenskaper hos de anordningar för elektronisk mottagning som anses överensstämma med första stycket i denna punkt anges i bilaga IV.

Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 98 om ändringar av teknik och egenskaper hos de anordningar för elektroniskt mottagande som avses i artikel IV till följd av teknisk utveckling eller av administrativa skäl

För att se till att tekniska format samt process- och meddelandestandarder är kompatibla, särskilt i ett gränsöverskridande sammanhang, ska kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 98 för att besluta om obligatorisk användning av vissa tekniska standarder, åtminstone återöverföring, elektroniska kataloger och medel för elektronisk autentisering.

4. De upphandlande enheterna får vid behov kräva användning av verktyg som inte är allmänt tillgängliga, förutsatt att de erbjuder alternativa medel för tillgång.

De upphandlande enheterna ska anses erbjuda passande alternativa medel för tillgång i följande situationer:

- (a) Om de på elektronisk väg ger fri, direkt och fullständig tillgång till dessa verktyg från och med dagen för offentliggörandet av meddelandet i enlighet med bilaga IX eller från den dag då inbjudan att bekräfta intresse avsänds. Den internetadress på vilken dessa verktyg finns tillgängliga ska anges i meddelandet eller inbjudan att bekräfta intresse.
- (b) Om de försäkrar sig om att anbudsgivare som är etablerade i en annan medlemsstat än den upphandlande enhetens medlemsstat kan få tillträde till upphandlingsförfarandet genom användning av provisoriska anordningar som görs tillgängliga online utan extra kostnader.
- (c) Om de stöder en alternativ kanal för elektronisk inlämning av anbud.

5. Följande regler ska gälla för anordningar för elektronisk överföring och mottagning av anbud och anordningar för elektronisk mottagning av anbudsansökningar:

- (a) Information om de specifikationer som är nödvändiga för elektronisk inlämning av anbud och anbudsansökningar, inbegripet kryptering och tidsstämpling, ska finnas tillgänglig för alla berörda parter.
- (b) Anordningar, metoder för autentisering och elektroniska signaturer ska uppfylla kraven i bilaga IV.
- (c) De upphandlande enheterna ska ange den säkerhetsgrad som krävs för de elektroniska medel som ska användas i olika skeden av upphandlingsförfarandet. Säkerhetsnivån ska stå i proportion till de risker som är förknippade med förfarandet.

- (d) Om avancerade elektroniska signaturer enligt direktiv 1999/93/EG⁴² krävs ska de upphandlande enheterna, så länge signaturen är giltig, godta signaturer som stöds av ett sådant kvalificerat elektroniskt certifikat som avses i den tillförlitliga förteckning som fastställs i kommissionens beslut 2009/767/EG⁴³, med eller utan en säker anordning för skapande av signaturer, förutsatt att de uppfyller följande villkor:
- (a) De måste fastställa det format för avancerade signaturer som krävs på grundval av de format som anges i kommissionens beslut 2011/130/EU⁴⁴ och vidta nödvändiga åtgärder för den tekniska behandlingen av dessa format.
- (b) Om ett anbud är försett med ett kvalificerat certifikat som finns med i den tillförlitliga förteckningen, får de inte införa ytterligare krav som kan förhindra anbudsgivarna att använda dessa signaturer.

6. Följande regler ska gälla för överföring av anbudsansökningar:

- (a) En anbudsansökan avseende ett upphandlingsförfarande får göras skriftligt eller per telefon. Om en anbudsansökan görs per telefon, ska en skriftlig bekräftelse skickas före utgången av tidsfristen för dess mottagande.
- (b) En upphandlande enhet får kräva att en anbudsansökan som görs per fax ska bekräftas per post eller via elektroniska medel, om detta är nödvändigt för juridiskt bindande bevis.

För tillämpningen av led b ska den upphandlande enheten i det meddelande som används som meddelande för upphandling eller i inbjudan att bekräfta intresse ange att den kräver att ansökningar om att delta som avsänds per fax ska bekräftas via e-post eller genom elektroniska medel samt tidsgränsen för att skicka in en sådan bekräftelse.

7. Upphandlande enheter får använda de uppgifter som behandlats elektroniskt för offentliga upphandlingsförfaranden för att förebygga, spåra och korrigera fel som uppstår i de olika skedena genom att utveckla lämpliga verktyg.

Artikel 34

Allmän skyldighet att använda elektroniska kommunikationsmedel

Medlemsstaterna ska senast två år efter den dag som anges i artikel 101.1 se till att alla upphandlingsförfaranden enligt detta direktiv genomförs med hjälp av elektroniska medel, särskilt elektroniskt utbyte, i enlighet med kraven i denna artikel.

Detta krav ska inte gälla om användning av elektroniska medel skulle kräva specialiserade hjälpmedel eller filformat som inte finns allmänt tillgängliga i alla medlemsstater i den

---

⁴² Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/93/EG av den 13 december 1999 om ett gemenskapsramverk för elektroniska signaturer (EGT L 13, 19.1.2000, s. 12).

⁴³ EUT L 274, 20.10.2009, s. 36.

⁴⁴ EUT L 53, 26.2.2011, s. 66.

mening som avses i punkt 3. Det är den upphandlande enhet som använder andra kommunikationsmedel för inlämning av anbud som ska kunna visa i anbudshandlingarna att användning av elektroniska kommunikationsmedel till följd av den typ av uppgifter som ska utbytas med de ekonomiska aktörerna skulle kräva specialiserade hjälpmedel eller filformat som inte finns allmänt tillgängliga i medlemsstaterna.

Den upphandlande enheten ska anses ha berättigade skäl att inte kräva att inlämning av anbud ska ske genom användning av elektroniska kommunikationsmedel i följande situationer:

- (a) Om beskrivningen av de tekniska specifikationerna på grund av upphandlingens specialiserade karaktär inte kan göras genom användning av filformat som vanligen stöd av allmänt använda tillämpningar.
- (b) Om de tillämpningar som stöder filformat som är passande för beskrivningen av de tekniska specifikationerna är patentskyddade och inte den upphandlande enheten inte kan göra dem tillgängliga för nedladdning eller fjärranvändning.
- (c) Om de tillämpningar som stöder filformat som är passande för beskrivningen av de tekniska specifikationerna använder filformat som inte kan användas av några andra öppna eller nedladdningsbara tillämpningar.

Artikel 35 *Nomenklatur*

1. Alla hänvisningar till nomenklatur inom ramen för offentlig upphandling ska göras genom användning av den gemensamma terminologin vid offentlig upphandling, (CPV) (Common Procurement Vocabulary, CPV) som fastställs i förordning (EG) nr 2195/2002⁴⁵.
2. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 98 för att anpassa de referensnummer som används i bilagorna II och XVI när ändringar av CPV-nomenklaturen måste avspeglas i detta direktiv och inte medför en ändring av direktivets tillämpningsområde.

Artikel 36 *Intressekonflikter*

1. Medlemsstaterna ska när det gäller upphandlande myndigheter i den mening som avses i artikel 2.1. fastställa regler i syfte att undvika snedvridning av konkurrensen och garantera lika behandling av alla anbudsgivare, effektivt förebygga, identifiera och omedelbart avhjälpa intressekonflikter som uppstår under genomförandet av de upphandlingsförfaranden som är föremål för detta direktiv, inklusive utformning och förberedande av upphandlingar, utarbetande av anbudshandlingar, urval av anbudssökande och anbudsgivare samt tilldelning av kontrakt.

I detta avseende ska begreppet intressekonflikt minst omfatta alla situationer där de kategorier av personer som avses i punkt 2, direkt eller indirekt, har ett privat intresse

---

⁴⁵ EGT L 340, 16.12.2002, s. 1.

av resultatet av upphandlingsförfarandet som kan hindra dem från att utföra sina uppgifter på ett opartiskt och objektivt sätt.

För tillämpningen av denna artikel avses med ”privata intressen” familjeskäl, känslomässiga skäl, ekonomiskt eller politiskt intresse eller varje annat gemensamt intresse med anbudssökande eller anbudsgivare, inklusive motstridande yrkesmässiga intressen.

2. De regler som avses i punkt 1 ska gälla för intressekonflikter som åtminstone omfattar följande kategorier av personer:
  - (a) Personal vid den upphandlande myndigheten, leverantörer som tillhandahåller upphandlingstjänster eller anställda hos andra tjänsteleverantörer som deltar i genomförandet av upphandlingsförfarandet.
  - (b) Generaldirektören för den upphandlande myndigheten och ledamöter av myndighetens beslutsorgan som, utan att nödvändigtvis delta i upphandlingsförfarandet, ändå kan påverka resultatet av förfarandet.
3. Medlemsstaterna ska i synnerhet se till att
  - (a) de anställda som avses i punkt 2 a är skyldiga att informera om eventuella intressekonflikter i förhållande till anbudssökande och anbudsgivare så snart de får kännedom om att det kan föreligga en intressekonflikt, så att den upphandlande myndigheten kan vidta korrigerande åtgärder.
  - (b) Anbudssökande eller anbudsgivare är när upphandlingsförfarandet inleds skyldiga att lämna in en förklaring om eventuell förmånsställning i förhållande till de personer som avses i punkt 2 b, som sannolikt kan medföra att dessa personer försätts i en situation där en intressekonflikt uppstår. Om anbudssökande eller anbudsgivare har lämnat in en sådan förklaring ska den upphandlande myndigheten ange detta i den enskilda rapport som avses i artikel 94.

Den upphandlande myndigheten ska vidta åtgärder i händelse av intressekonflikter. Myndigheten kan till exempel förbjuda en sådan anställd att delta i det berörda upphandlingsförfarandet eller ge honom eller henne nya arbetsuppgifter och ansvarsområden. Om en intressekonflikt inte kan avhjälpas effektivt med andra medel ska den berörda anbudssökanden eller anbudsgivaren utestängas från förfarandet.

Om en sådan förmånsställning påvisas ska den upphandlande myndigheten omedelbart informera den tillsynsmyndighet som utsetts i enlighet med artikel 93 och garantera lika behandling för anbudssökande och anbudsgivare. Om intressekonflikten inte kan avhjälpas effektivt med andra medel ska den berörda anbudssökanden eller anbudsgivaren utestängas från förfarandet.

4. Alla åtgärder som vidtas i enlighet med denna artikel ska dokumenteras i den enskilda rapport som avses i artikel 94.

Artikel 37
Olagliga affärsmetoder

Anbudssökande ska när förfarandet inleds lämna in en avtalsförsäkran om att de inte har och inte kommer att

- (a) påverka den upphandlande enhetens beslutsprocess på ett otillbörligt sätt eller tillägna sig konfidentiella upplysningar som kan ge dem otillbörliga fördelar i upphandlingsförfarandet,
- (b) ingå avtal med andra anbudssökande och anbudsgivare i syfte att snedvrیدا konkurrensen, eller
- (c) avsiktligt lämna vilseledande uppgifter som kan ha en väsentlig inverkan på beslut om undantag, urval eller tilldelning.

AVDELNING II

BESTÄMMELSER OM UPPHANDLING

KAPITEL I

Förfaranden

Artikel 38

Villkor som rör WTO-avtalet om offentlig upphandling och andra internationella avtal

1. I den mån de omfattas av bilagorna III, IV och V samt de allmänna anmärkningarna i Europeiska unionens tillägg I till WTO-avtalet om offentlig upphandling och andra internationella avtal som unionen är bunden av och som anges i bilaga V till detta direktiv, ska upphandlande enheter i den mening som avses i artikel 4.3 a bevilja varor, byggtreprenad och tjänster en likvärdig behandling som den som gäller för varor, byggtreprenad och tjänster som tillhandahålls av ekonomiska operatörer i unionen. En upphandlande enhet som följer detta direktiv och tillämpar avtalet på ekonomiska aktörer som har undertecknat dessa avtal bör således följa avtalen.
2. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 98 för att ändra förteckningen i bilaga V när sådana ändringar blir nödvändiga till följd av att nya internationella avtal ingås eller befintliga internationella avtal ändras.

Artikel 39

Val av förfaranden

1. Vid upphandling av varor, byggtreprenader eller tjänster ska en upphandlande enhet tillämpa förfaranden som anpassats i enlighet med detta direktiv, under förutsättning att, och utan att det påverkar artikel 42, ett meddelande om upphandling har offentliggjorts i enlighet med detta direktiv.

Medlemsstaterna ska föreskriva att upphandlande enheter får tillämpa öppna, selektiva eller förhandlade förfaranden med föregående meddelande om upphandling enligt bestämmelserna i detta direktiv.

2. Meddelande om upphandling får ske enligt följande former:
  - (a) Genom ett sådant förhandsmeddelande som avses i artikel 61 om kontraktet tilldelas genom ett selektivt eller ett förhandlat förfarande.
  - (b) Genom ett meddelande om att det finns ett kvalificeringssystem i enlighet med artikel 62 om kontraktet tilldelas genom ett selektivt förfarande, ett förhandlat förfarande eller genom ett innovationspartnerskap.
  - (c) Genom ett sådant meddelande om upphandling som avses i artikel 63.

I det fall som avses i led a ska de ekonomiska aktörer som har anmält intresse efter offentliggörande av ett förhandsmeddelande uppmanas att lämna in en skriftlig bekräftelse av sitt intresse genom en ”inbjudan att bekräfta intresse” i enlighet med artikel 68.

3. Medlemsstaterna kan förskriva att upphandlande enheter, endast i de särskilda fall som uttryckligen anges i artikel 42, får välja ett förhandlat förfarande utan föregående meddelande om upphandling.

Artikel 40 *Öppet förfarande*

1. Vid öppna förfaranden får alla intresserade ekonomiska aktörer lämna anbud efter ett meddelande om upphandling.

Fristen för mottagande av anbudsansökan ska vara minst 35 dagar från och med den dag då meddelandet om upphandling avsändes.

Anbudet ska innehålla de upplysningar som krävs för urvalsförfarandet.

2. Om de upphandlande enheterna har offentliggjort ett förhandsmeddelande som inte utgör ett meddelande om upphandling får den minimitidsfrist för mottagande av anbud som fastställs i andra stycket i punkt 2 i denna artikel minskas till 15 dagar, under förutsättning att båda av följande villkor är uppfyllda:

- (a) Förhandsmeddelandet, utöver de uppgifter som krävs enligt bilaga VI avsnitt I i del A, innehåller alla de uppgifter som krävs enligt bilaga VI avsnitt II i del A, i den mån de sistnämnda uppgifterna finns att tillgå när förhandsmeddelandet offentliggörs.

- (b) Meddelandet avsändes för offentliggörande minst 45 dagar och högst 12 månader före den dag då meddelandet om upphandling avsändes.

3. Om det i en situation av synnerlig brådska som bestyrks på lämpligt sätt av den upphandlande enheten är omöjligt att tillämpa den tidsfrist som fastställs i andra stycket i punkt 1, får den fastställa en tidsfrist på minst 20 dagar från den dag då meddelandet om upphandling avsändes.

4. Den upphandlande enheten får minska den tidsgräns för mottagande av anbud som anges i andra stycket i punkt 1 med fem dagar om den tillåter att anbuden skickas in med hjälp av elektroniska medel i enlighet med punkterna 3–5 i artikel 33.

Artikel 41 *Selektivt förfarande*

1. Vid selektiva förfaranden får alla ekonomiska aktörer ansöka om att få delta efter ett meddelande om upphandling genom att lämna de upplysningar som krävs för urvalsförfarandet.

Minimitidsfristen för mottagande av anbudsansökan ska i regel vara minst 30 dagar från och med den dag då meddelandet eller inbjudan avsändes och får inte i något fall vara kortare än 15 dagar.

2. Endast de ekonomiska aktörer som inbjuds att delta av den upphandlande enheten efter det att den bedömt de inlämnade upplysningarna får lämna anbud. De upphandlande enheterna får i enlighet med artikel 72.2 begränsa antalet lämpliga anbudssökande som kommer att inbjudas att delta i förfarandet.

Tidsfristen för mottagande av anbud får fastställas enligt överenskommelse mellan den upphandlande enheten och de utvalda anbudssökandena, under förutsättning att alla anbudssökande har haft lika lång tid på sig att utarbeta och lämna anbud.

Om det inte går att komma överens om en tidsfrist för mottagande av anbud, ska den upphandlande enheten fastställa en tidsfrist som inte i något fall är kortare än 10 dagar från och med den dag då inbjudan att lämna anbud avsänds.

Artikel 42

Förhandlat förfarande med föregående meddelande om upphandling

1. Vid förhandlat förfarande med föregående meddelande om upphandling får alla ekonomiska aktörer ansöka om att få delta efter ett meddelande om upphandling genom att lämna de upplysningar som krävs för urvalsförfarandet.

Minimitidsfristen för mottagande av anbudsansökan ska i regel vara minst 30 dagar från och med den dag då meddelandet eller ett förhandsmeddelande som utgör ett meddelande om upphandling avsändes och får inte i något fall vara kortare än 15 dagar.

2. Endast de ekonomiska aktörer som inbjuds att delta av den upphandlande enheten efter det att den bedömt de inlämnade upplysningarna får delta i förhandlingarna. De upphandlande enheterna får i enlighet med artikel 72.2 begränsa antalet lämpliga anbudssökande som kommer att inbjudas att delta i förfarandet.

Tidsfristen för mottagande av anbud får fastställas enligt överenskommelse mellan den upphandlande enheten och de anbudssökande som valts ut, under förutsättning att alla anbudssökande har haft lika lång tid på sig att utarbeta och lämna anbud.

Om det inte går att komma överens om en tidsfrist för mottagande av anbud, ska den upphandlande enheten fastställa en tidsfrist som inte i något fall är kortare än 10 dagar från och med den dag då inbjudan att lämna anbud avsänds.

Artikel 43

Innovationspartnerskap

1. Medlemsstaterna får förskriva att upphandlande enheter tillämpar innovationspartnerskap enligt bestämmelserna i detta direktiv. Medlemsstaterna får besluta att inte införliva bestämmelser om innovationspartnerskap i sina nationella lagstiftningar eller begränsa användningen av sådana partnerskap till vissa typer av upphandlingar.

När det gäller innovationspartnerskap får alla ekonomiska aktörer lämna in en ansökan om att delta efter ett meddelande om upphandling i enlighet med leden b och c i artikel 39.2. Syftet med innovationspartnerskap är att inrätta ett strukturerat partnerskap för utveckling av en innovativ produkt, tjänst eller byggtreprenad som därefter köps in, under förutsättning att de motsvarar överenskomna prestandanivåer och kostnader.

2. Partnerskapen ska struktureras i successiva etapper som följer stegen i forsknings- och innovationsprocessen, eventuellt fram till dess att varan börjar tillverkas eller tjänsten börjar tillhandahållas. Partnerskapet ska ha mellanliggande mål som partnern i fråga ska uppfylla för utbetalning av ersättning genom lämpliga delbetalningar. Baserat på dessa mål kan den upphandlande enheten efter varje avslutad etapp besluta att avsluta partnerskapet och inleda ett nytt upphandlingsförfarande för de återstående etapperna, under förutsättning att enheten har förvärvat berörda immateriella rättigheter.
3. Kontraktet ska tilldelas i enlighet med de regler för ett förhandlat förfarande med föregående meddelande om upphandling som anges i artikel 42.

Vid urvalet av anbudssökande ska de upphandlande enheterna ägna särskild uppmärksamhet åt kriterier för anbudsgivarnas kapacitet och erfarenhet på forskningsområdet eller i utvecklingen av innovativa lösningar. De får i enlighet med artikel 72.2 begränsa antalet lämpliga anbudssökande som ska inbjudas att delta i förfarandet.

Endast de ekonomiska aktörer som bjuds in att delta av den upphandlande enheten efter en bedömning av de begärda uppgifterna får lämna in forsknings- och innovationsprojekt, vars syfte ska vara att tillgodose de behov som enligt den upphandlande enhetens bedömning inte kan tillgodoses genom befintliga lösningar. Det enda kriteriet för tilldelning av kontrakt ska vara det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet i enlighet med artikel 76.1 a.

4. Partnerskapets struktur, särskilt varaktigheten av och värdet på de olika etapperna, ska avspegla graden av innovation hos den föreslagna lösningen och de forsknings- och innovationsverksamheter som krävs för att utveckla en innovativ lösning som ännu inte finns tillgänglig på marknaden. Värdet och varaktigheten för ett kontrakt om inköp av de varor, tjänster eller byggtreprenader som blir resultatet ska hållas inom lämpliga gränser och hänsyn ska tas till att kostnaderna måste återvinnas, inklusive kostnader för att utveckla en innovativ lösning och få ut en tillräcklig vinst.

En upphandlande myndighet får inte använda innovationspartnerskap på ett sådant sätt att konkurrensen förhindras, begränsas eller snedvrids.

Artikel 44

Användning av förhandlat förfarande utan föregående meddelande om upphandling

De upphandlande enheterna får tillämpa det förhandlade förfarandet utan att dessförinnan ha offentliggjort något meddelande om upphandling i följande fall:

- (a) Om inga anbud eller inga lämpliga anbud eller inga ansökningar har lämnats efter ett förfarande med föregående meddelande om upphandling, under förutsättning att de ursprungliga villkoren för kontraktet inte ändras väsentligt.
- (b) Om kontraktet endast avser forsknings-, experiment-, studie- eller utvecklingsändamål och inte syftar till vinst eller till att täcka forsknings- och utvecklingskostnader samt på villkor att kontraktet inte påverkar efterföljande konkurrensutsatt kontraktstilldelning, avsedd särskilt för sådana ändamål.
- (c) Om syftet med upphandlingen är att skapa eller införskaffa ett konstverk.
- (d) Om varorna, byggentreprenaden eller tjänsterna endast kan tillhandahållas av en viss ekonomisk aktör, av något av följande skäl:
  - (i) Frånvaro av konkurrens av tekniska skäl.
  - (ii) Skydd av patent, upphovsmannarätt eller andra immateriella rättigheter.
  - (iii) Skydd av andra exklusiva rättigheter.

Detta undantag gäller endast när inget rimligt alternativ eller substitut finns och avsaknaden av konkurrens inte beror på en konstgjord begränsning av upphandlingskriterierna.

- (e) Om, när det är absolut nödvändigt och på grund av synnerlig brådska till följd av force majeure, det är omöjligt att iaktta de tidsfrister som gäller vid öppet förfarande, selektivt förfarande och förhandlat förfarande. De omständigheter som åberopas som skäl för synnerlig brådska får inte i något fall tillskrivas den upphandlande myndigheten.
- (f) Om det rör sig om varukontrakt för kompletterande leveranser som utförs av den ursprungliga varuleverantören och som antingen syftar till att delvis ersätta gängse varor eller anläggningar, eller till att utöka befintliga varor eller anläggningar, i de fall då ett byte av varuleverantör skulle tvinga den upphandlande enheten att anskaffa materiel med andra tekniska egenskaper med åtföljande inkompatibilitet eller oproportionerliga tekniska svårigheter vid drift och underhåll.
- (g) Då det gäller nya varor eller tjänster som består i en upprepning av liknande tjänster och som anförtros den tjänsteleverantör som av samma upphandlande myndighet har tilldelats ett tidigare kontrakt, förutsatt att dessa varor eller tjänster är förenliga med ett grundläggande projekt för vilket ett första kontrakt tilldelats enligt de förfaranden som avses i artikel 39.1.
- (h) Om varorna är noterade och köps på en råvarumarknadsplats eller andra liknande marknader, såsom elbörser.
- (i) Vid förmånliga inköp, när det är möjligt att anskaffa varor genom att utnyttja särskilt förmånliga erbjudanden som gäller under mycket kort tid, när priset ligger betydligt under det normala marknadspriset.
- (j) Vid inköp av varor på särskilt förmånliga villkor, antingen från en varuleverantör som har för avsikt att lägga ned sin affärsverksamhet eller från konkursförvaltare

eller likvidatorer, efter uppgörelse med fordringsägare eller motsvarande förfarande i enlighet med nationell lagstiftning.

- (k) Om det aktuella tjänstekontraktet följer på en projekttävling som anordnats i enlighet med detta direktiv och enligt gällande regler ska gå till vinnaren eller en av vinnarna i projekttävlingen. I det senare fallet ska samtliga vinnare inbjudas att delta i förhandlingar.

Enligt led a ska ett anbud anses vara olämpligt i följande fall:

- (a) Om det är felaktigt eller oacceptabelt.
- (b) Om det är fullständigt oväsentligt för kontraktet och därför inte tillgodoser den upphandlande enhetens behov enligt upphandlingsdokumenten.

Anbud ska särskilt anses vara felaktiga om de inte motsvarar upphandlingsdokumenten eller om de priser som erbjuds är skyddade från normala konkurrensfaktorer.

Anbud ska särskilt anses vara oacceptabla i följande fall:

- (a) När de mottas sent.
- (b) Om de lämnas in av anbudsgivare som inte har nödvändiga kvalifikationer.
- (c) Priserna antingen överskrider den upphandlande enhetens budget enligt vad som fastställts före inledandet av upphandlingsförfarandet. Förhandsbudgeten måste dokumenteras skriftligen.
- (d) Om de befins vara onormalt låga i enlighet med artikel 79.

För tillämpningen av led g i punkt 1 i denna artikel ska omfattningen av eventuella ytterligare byggentreprenader eller tjänster samt villkoren för tilldelning av dessa anges i det grundläggande projektet. I samband med den första upphandlingen ska det anges att detta förfaringssätt kan bli aktuellt, och den upphandlande enheten ska beakta ett uppskattat totalt värde för byggentreprenaderna eller tjänsterna vid tillämpning av artiklarna 12 och 13.

KAPITEL II

Teknik och instrument för elektronisk och gemensam upphandling

Artikel 45 *Ramavtal*

1. Upphandlande enheter får sluta ramavtal under förutsättning att de tillämpar de förfaranden som anges i detta direktiv.

Ett *ramavtal* avser ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera ekonomiska aktörer i syfte att fastställa villkoren för

tilldelningen av kontrakt under en given tidsperiod, särskilt i fråga om tänkt pris och, i tillämpliga fall, uppskattad kvantitet.

Ett ramavtal får inte löpa längre än fyra år, utom i vederbörligen styrkta undantagsfall, särskilt genom föremålet för ramavtalet.

2. Kontrakt som bygger på ett ramavtal ska tilldelas i enlighet med de förfaranden som avses i punkterna 3 och 4.

Dessa förfaranden får bara tillämpas mellan de upphandlande enheter och de ekonomiska aktörer som från början är parter i ramavtalet som tydligt identifieras för detta syfte i meddelandet om upphandling, i inbjudan att bekräfta intresse eller, när ett meddelande om kvalificeringssystemet används som ett meddelande om upphandling, i inbjudan att lämna anbud.

Vid tilldelning av kontrakt som bygger på ett ramavtal får parterna inte i något fall väsentligen ändra villkoren i detta ramavtal, särskilt i det fall som avses i punkt 3.

En upphandlande enhet får inte använda ramavtal på otillbörligt sätt eller på ett sådant sätt att konkurrensen förhindras, begränsas eller snedvrids.

3. Om ett ramavtal sluts med en enda ekonomisk aktör, ska kontrakt som bygger på detta ramavtal tilldelas i enlighet med villkoren i ramavtalet.

Vid tilldelningen av sådana kontrakt får de upphandlande enheterna skriftligen samråda med den ekonomiska aktör som är part i ramavtalet och vid behov uppmana denne att komplettera sitt anbud.

4. Om ett ramavtal sluts med fler än en ekonomisk aktör får det genomföras på ett av följande två sätt:

- (a) Enligt villkoren i ramavtalet, utan att inleda ett förnyat upphandlingsförfarande, om samtliga villkor för tillhandahållandet av de berörda varorna, tjänsterna och byggtreprenaderna samt objektiva villkor för att fastställa vilken av de ekonomiska aktörer som är parter i ramavtalet som ska utföra dem anges i ramavtalet. De senare villkoren ska anges i upphandlingsspecifikationerna.

- (b) Om inte samtliga villkor för tillhandahållandet av varor, tjänster eller byggtreprenad fastställs i ramavtalet, genom att inleda ett förnyat upphandlingsförfarande för de ekonomiska aktörer som är parter i ramavtalet.

5. Det upphandlingsförfarande som avses i punkt 4 b ska grundas på samma villkor som tillämpas på tilldelningen av ramavtalet som, om det är nödvändigt ska preciseras, och, vid behov, andra villkor, som anges i förfrågningsunderlaget till ramavtalet i enlighet med följande förfarande:

- (a) För varje kontrakt som ska tilldelas ska den upphandlande myndigheten skriftligen samråda med de ekonomiska aktörer som är i stånd att genomföra kontraktet.

- (b) Den upphandlande enheten ska fastställa en tidsfrist som är tillräcklig för att lämna in anbud beträffande varje särskilt kontrakt, med hänsyn till faktorer som hur komplext kontraktsföremålet är och den tid som behövs för att lämna anbud.
- (c) Anbudena ska lämnas skriftligen, och innehållet i dem ska vara hemligt tills den angivna svarstiden har löpt ut.
- (d) Den upphandlande enheten ska tilldela varje kontrakt till den anbudsgivare som har lämnat det bästa anbudet på grundval av de tilldelningskriterier som anges i förfrågningsunderlaget till ramavtalet.

Artikel 46
Dynamiska inköpssystem

1. De upphandlande enheterna får använda ett dynamiskt inköpssystem för köp av sådant som vanligen används och vars egenskaper så som de är allmänt tillgängliga på marknaden tillfredsställer den upphandlande enhetens behov. Ett dynamiskt inköpssystem ska drivas som en helt elektronisk process, som under hela varaktigheten är öppen för varje ekonomisk aktör som uppfyller urvalskriterierna.
2. För tilldelning av kontrakt enligt ett dynamiskt inköpssystem ska en upphandlande enhet följa reglerna för selektiva förfaranden. Samtliga anbudsgivare som uppfyller urvalskriterierna ska få delta i systemet. Antalet anbudssökande som ska få delta i systemet får inte begränsas i enlighet med artikel 72.2. Alla meddelanden inom ramen för ett dynamiskt inköpssystem ska endast ske via elektroniska medel i enlighet med punkterna 2–6 i artikel 33.
3. För att tilldela kontrakt enligt ett dynamiskt inköpssystem ska den upphandlande enheten
  - (a) offentliggöra ett meddelande om upphandling och ange att det är fråga om ett dynamiskt inköpssystem,
  - (b) i förfrågningsunderlaget minst ange vilken typ av köp och vilka kvantiteter som detta system avser samt lämna all nödvändig information om inköpssystemet, den elektroniska utrustning som används, tekniska arrangemang för anslutning samt tekniska specifikationer,
  - (c) ge fri, direkt och fullständig tillgång till förfrågningsunderlaget och alla kompletterande handlingar så länge systemet varar i enlighet med artikel 67.
4. Den upphandlande enheten ska under hela den tid som det dynamiska inköpssystemet varar ge alla ekonomiska aktörer möjlighet att lämna preliminära anbud för att få delta i systemet på de villkor som anges i punkt 2. Den ska fullfölja sin utvärdering av sådana preliminära anbud enligt urvalskriterierna inom 10 dagar från och med inlämnandet.

Den upphandlande enheten ska snarast möjligt informera den anbudsgivare som avses i första stycket om att han eller hon tagits med i det dynamiska inköpssystemet eller att det preliminära anbudet har förkastats.

5. Den upphandlande enheten ska inbjuda alla anbudsgivare som tas med i det dynamiska inköpssystemet att lämna ett anbud för varje enskilt kontrakt som ska tilldelas inom systemet i enlighet med artikel 68.

Den upphandlande enheten ska tilldela kontraktet till den anbudsgivare som har lämnat det bästa anbudet på grundval av de tilldelningskriterier som anges i det meddelande om upphandling som använts för att inrätta det dynamiska inköpssystemet, i inbjudan att bekräfta intresse eller, när ett meddelande om kvalificeringssystemet används som ett meddelande om upphandling, i inbjudan att lämna anbud. Dessa kriterier får vid behov preciseras i meddelandet om upphandling.

6. Den upphandlande enheten ska ange hur länge det dynamiska inköpssystemet ska vara i meddelandet om upphandling. Den ska anmäla eventuella ändringar av varaktigheten till kommissionen genom att använda följande standardformulär:
  - (a) Om varaktigheten ändras utan att systemet avslutas, det formulär som ursprungligen användes för meddelandet om upphandling gällande det dynamiska inköpssystemet.
  - (b) Om systemet har avslutats, det meddelande om tilldelat kontrakt som avses i artikel 64.
7. Inga administrativa avgifter får tas ut från de berörda ekonomiska aktörerna eller parterna i det dynamiska inköpssystemet.

Artikel 47 *Elektroniska auktioner*

1. En upphandlande enhet får använda elektroniska auktioner för att presentera nya lägre priser, och/eller nya värden för vissa delar av anbudet.

I detta syfte ska den upphandlande enheten använda en upprepad elektronisk process (elektronisk auktion), vilken genomförs efter en första fullständig utvärdering av anbudet och möjliggör en rangordning på grundval av automatiska utvärderingsmetoder.

2. Vid öppna, selektiva eller förhandlade förfaranden med föregående meddelande om upphandling får den upphandlande enheten besluta att tilldelningen av ett kontrakt ska föregås av en elektronisk auktion om upphandlingsdokumenten kan fastställas med tillräcklig exakthet.

Under samma omständigheter får elektronisk auktion användas vid förnyad inbjudan att lämna anbud för parter i ett ramavtal som avses i artikel 45.4 b, och vid inbjudan att lämna anbud beträffande kontrakt som ska tilldelas inom ramen för det dynamiska inköpssystem som avses i artikel 46.

3. En elektronisk auktion ska grundas på ett av följande kriterier:
  - (a) Enbart priser om kontraktet ges till det lägsta priset.

- (b) Priser och/eller nya värden på aspekter i anbudet som angetts i förfrågningsunderlaget om kontraktet ges till det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.
4. En upphandlande enhet som beslutar att utnyttja elektronisk auktion ska ange detta i meddelandet om upphandling, i inbjudan att bekräfta intresse eller, när ett meddelande om kvalificeringssystemet används som ett meddelande om upphandling, i inbjudan att lämna anbud. Förfrågningsunderlaget ska innehålla åtminstone de upplysningar som anges i bilaga VII.
5. Innan den elektroniska auktionen inleds ska den upphandlande enheten genomföra en första fullständig utvärdering av anbudet i enlighet med kriteriet eller kriterierna för tilldelning och den fastställda viktningen.

Ett anbud ska anses vara godtagbart om det har lämnats in av en kvalificerad anbudsgivare och överensstämmer med de tekniska specifikationerna.

Alla anbudsgivare som har lämnat in godtagbara anbud ska samtidigt och med elektroniska medel bjudas in att delta i den elektroniska upphandlingen genom att från och med den angivna dagen och tidpunkten använda de anslutningar som anges i instruktionerna i inbjudan. Den elektroniska auktionen får genomföras under flera på varandra följande etapper. Den elektroniska auktionen får inte inledas tidigare än två arbetsdagar efter det att inbjudan har skickats ut.

6. Om tilldelningen sker på grundval av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet ska inbjudan åtföljas av resultatet av en fullständig bedömning av det berörda anbudet som genomförts i enlighet med viktningen i artikel 76.5 första stycket.

I inbjudan ska även den matematiska formel anges som kommer att användas vid den elektroniska auktionen för att bestämma den nya automatiska rangordningen med avseende på de nya priser och/eller värden som lämnas. Denna formel ska innefatta viktningen av alla de kriterier som fastställts för att bestämma det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, i enlighet med meddelandet om upphandling eller förfrågningsunderlaget. I detta syfte ska emellertid eventuellt förekommande intervall i förväg reduceras till ett bestämt värde.

Om alternativa anbud är tillåtna ska separata formler ges för varje alternativ.

7. Under varje etapp i den elektroniska auktionen ska den upphandlande enheten omedelbart meddela alla anbudsgivare åtminstone tillräckliga upplysningar för att de vid varje tidpunkt ska ha kännedom om sin plats i rangordningen. Den upphandlande enheten får också meddela andra upplysningar om andra priser eller värden som har lämnats, under förutsättning att detta anges i förfrågningsunderlaget. Den får också när som helst meddela antalet deltagare i den aktuella auktionsetappen. Den får emellertid under inga omständigheter röja anbudsgivarnas identitet under genomförandet av de olika etapperna i den elektroniska auktionen.
8. Den upphandlande enheten ska avsluta den elektroniska auktionen på något av följande sätt:
- (a) På den dag och den tidpunkt som tidigare angetts.

- (b) När den inte längre erhåller några nya priser eller nya värden som motsvarar kraven på minsta skillnader, under förutsättning att den upphandlande enheten tidigare har angett hur långt efter det att den har mottagit det sista priset eller värdet som den kommer att avsluta den elektroniska auktionen.
- (c) När det antal auktionsetapper som fastställs i inbjudan att delta i auktionen har genomförts.

Om den upphandlande enheten har beslutat att stänga den elektroniska auktionen enligt led c, eventuellt i kombination med villkoren i led b, ska tidsplanen för varje auktionsetapp anges i inbjudan att delta i auktionen.

9. Efter att ha avslutat den elektroniska auktionen ska den upphandlande enheten tilldela kontraktet i enlighet med artikel 76 på grundval av resultaten av den elektroniska auktionen.

Artikel 48 *Elektroniska kataloger*

1. Om den upphandlande enheten kräver att elektroniska kommunikationsmedel ska användas i enlighet med artikel 33, får den kräva att anbudet ska inlämnas i form av en elektronisk katalog.

Medlemsstaterna får besluta att användning av elektroniska kataloger ska vara obligatorisk i samband med vissa typer av upphandlingar.

Anbud som lämnas in i form av en elektronisk katalog får åtföljas av andra handlingar som kompletterar anbudet.

2. Elektroniska kataloger ska upprättas av anbudssökande eller anbudsgivare för att delta i ett visst upphandlingsförfarande enligt de tekniska specifikationer och det format som fastställs av den upphandlande enheten.

Dessutom ska de elektroniska katalogerna uppfylla kraven för elektroniska kommunikationsmedel samt eventuella kompletterande krav som fastställs av den upphandlande enheten i enlighet med artikel 33.

3. När inlämnande av anbud i form av en elektronisk katalog godtas eller krävs ska den upphandlande enheten
  - (a) ange detta i meddelandet om upphandling, i inbjudan att bekräfta intresse eller, när ett meddelande om kvalificeringssystemet används som ett meddelande om upphandling, i inbjudan att lämna anbud eller förhandla,
  - (b) i förfrågningsunderlaget ange alla nödvändiga uppgifter i enlighet med artikel 33.5 om format, den elektroniska utrustning som används samt tekniska arrangemang och tekniska specifikationer för katalogen.
4. Om ett ramavtal har slutits med fler än en ekonomisk aktör efter inlämnande av anbud i form av en elektronisk katalog, får den upphandlande enheten besluta att ett förnyat upphandlingsförfarande genomförs på grundval av uppdaterade kataloger. I

sådana fall ska den upphandlande enheten använda en av följande alternativa metoder:

- (a) Uppmana anbudsgivarna att lämna in uppdaterade elektroniska kataloger som anpassats till kraven i det berörda kontraktet.
  - (b) Meddela anbudsgivarna att den har för avsikt att samla in de uppgifter som behövs för att upprätta anbud som är anpassade till kontraktet i fråga från de elektroniska kataloger som redan inlämnats, förutsatt att det anges i upphandlingsdokumenten för ramavtalet att denna metod ska användas.
5. Om en upphandlande enhet går ut med en förnyad inbjudan att lämna anbud för specifika kontrakt i enlighet med punkt 4 b ska den ange den dag och tidpunkt då den har för avsikt att samla in de uppgifter som behövs för att upprätta anbud som är anpassade till kraven i kontraktet i fråga, och ska ge anbudsgivare möjlighet att avslå tillstånd till insamling av uppgifter.

Den upphandlande enheten ska fastställa en lämplig tidsperiod mellan meddelandet och insamlingen av uppgifter.

Innan kontraktet tilldelas ska den upphandlande enheten presentera de insamlade uppgifterna för de berörda anbudsgivarna för att ge dem möjlighet att bestrida eller bekräfta riktigheten av det anbud som upprättas.

6. Den upphandlande enheten får tilldela kontrakt som grundas på ett dynamiskt inköpssystem genom uppgiftsinsamling, under förutsättning att ansökan om deltagande i det dynamiska inköpssystemet åtföljs av en elektronisk katalog enligt de tekniska specifikationer och det format som fastställts av den upphandlande enheten. Katalogen ska därefter kompletteras av de anbudssökande när de informeras om att enheten har för avsikt att upprätta anbud genom uppgiftsinsamling. Uppgifterna ska samlas in enligt punkterna 4 b och 5.

Artikel 49

Centraliserad inköpsverksamhet och inköpscentraler

1. En upphandlande enhet får köpa in byggtrepprenad, varor och/eller tjänster från eller via en inköpscentral.
2. Medlemsstaterna ska se till att upphandlande enheter får tillgång till de centraliserade inköpstjänster som erbjuds av inköpscentraler som är etablerade i en annan medlemsstat.
3. En upphandlande enhet uppfyller sina skyldigheter enligt detta direktiv om den genomför en upphandling genom att använda ett centralt inköpssystem, i den utsträckning som inköpscentralen ensam ansvarar för de berörda upphandlingsförfarandena och utförandet av dessa i alla skeden, från offentliggörandet av meddelandet om upphandling till dess att det eller de kontrakt som ingås löper ut.

Om den berörda upphandlande enheten endast ansvarar för vissa delar av upphandlingsförfarandet eller genomförandet av de kontrakt som ingås, måste den

fortfarande uppfylla skyldigheterna i detta direktiv med avseende på de delar av upphandlingen som den har ansvaret för.

4. Alla upphandlingsförfaranden som en inköpscentral har ansvaret för ska utföras med hjälp av elektroniska kommunikationsmedel i enlighet med artikel 33.
5. En upphandlande enhet får välja en inköpscentral som ska tillhandahålla centraliserade inköpstjänster utan att tillämpa de förfaranden som föreskrivs i detta direktiv, även i de fall där inköpscentralen erhåller ersättning för sina tjänster.
6. Inköpscentralerna ska också dokumentera alla transaktioner som görs under utförandet av de kontrakt, ramavtal eller avtal om dynamiska inköpssystem som de ingår inom ramen för sin centrala inköpsverksamhet.

Artikel 50

Anknutna inköpstjänster

Leverantörer av anknutna inköpstjänster ska väljas i enlighet med de upphandlingsförfaranden som anges i detta direktiv.

Artikel 51

Tillfällig gemensam upphandling

1. En eller flera upphandlande enheter får komma överens om att genomföra vissa upphandlingar gemensamt.
2. När en upphandlande enhet ensam genomför de berörda upphandlingsförfarandena i alla skeden, från offentliggörandet av meddelandet om upphandling till dess att det eller de kontrakt som ingås löper ut, ska den upphandlande enheten ensam ha ansvaret för att uppfylla skyldigheterna i detta direktiv.

Om fler än en av de deltagande upphandlande enheterna ansvarar för upphandlingsförfarandena och genomförandet av de kontrakt som ingås, ska varje upphandlande enhet fortfarande ha ansvaret för att uppfylla skyldigheterna i detta direktiv med avseende på de delar av upphandlingen som varje enhet har ansvaret för.

Artikel 52

Gemensam upphandling mellan upphandlande enheter från olika medlemsstater

1. Utan att det påverkar avdelning I kapitel III avsnitt 2 underavsnitt 2 om särskilda relationer får upphandlande enheter från olika medlemsstater gemensamt tilldela kontrakt genom att tillämpa något av de förfaranden som anges i denna artikel.
2. En upphandlande enhet får köpa in byggtreprenader, varor och/eller tjänster från eller via en inköpscentral som är etablerad i en annan medlemsstat. I detta fall ska upphandlingsförfarandet genomföras enligt de nationella bestämmelserna i den medlemsstat där inköpscentralen är etablerad.

3. Flera upphandlande enheter från olika medlemsstater kan gemensamt tilldela kontrakt. I detta fall ska de upphandlande enheter som deltar ingå ett avtal där följande fastställs:
- (a) Vilka nationella bestämmelser som ska tillämpas på upphandlingsförfarandet.
  - (b) Intern organisation av upphandlingsförfarandet, inklusive ledning, ansvarsfördelning, fördelning av de byggtreprenader, varor eller tjänster som ska upphandlas samt ingående av kontrakt.

Vid fastställande av tillämplig nationell lagstiftning enligt led a får de upphandlande enheterna välja att tillämpa de nationella bestämmelserna i vilken medlemsstat som helst där minst en av de deltagande enheterna har sitt säte.

4. När flera upphandlande enheter från olika medlemsstater har inrättat en gemensam rättslig enhet, inklusive europeiska grupperingar för territoriellt samarbete (EGTS) i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning nr 1082/2006⁴⁶ eller andra enheter som inrättats enligt unionslagstiftningen, ska de deltagande upphandlande enheterna genom ett beslut som fattas av den gemensamma rättsliga enhetens behöriga organ enas om tillämpliga nationella upphandlingsregler. Tillämpliga regler ska vara de regler som gäller i en av följande medlemsstater:

- (a) De nationella bestämmelserna i den medlemsstat där den gemensamma rättsliga enheten har sitt registrerade säte.
- (b) De nationella bestämmelserna i den medlemsstat där den gemensamma rättsliga enheten bedriver sin verksamhet.

Avtalet kan antingen gälla tills vidare när det fastställs i den gemensamma rättsliga enhetens konstituerande akt, eller begränsas till en viss tidsperiod, till vissa typer av kontrakt eller till en eller flera enskilda tilldelningar av kontrakt.

5. I avsaknad av ett avtal om tillämplig lagstiftning om offentlig upphandling ska den nationella lagstiftning som ska tillämpas på tilldelningen av det berörda kontraktet fastställas enligt nedanstående regler:

- (a) Om förfarandet genomförs eller leds av en deltagande upphandlande enhet för de andra enheternas räkning, ska de nationella bestämmelserna i den upphandlande enhetens medlemsstat gälla.
- (b) Om förfarandet inte genomförs eller leds av en av de deltagande upphandlande enheterna för de andra enheternas räkning, och
  - (i) rör ett byggtreprenadkontrakt, ska de upphandlande enheterna tillämpa de nationella bestämmelserna i den medlemsstat där den största delen av byggtreprenaden ska genomföras,

---

⁴⁶ EUT L 210,31.7.2006, s. 19.

- (ii) rör ett tjänste- eller varukontrakt, ska de upphandlande enheterna tillämpa de nationella bestämmelserna i den medlemsstat där den största delen av tjänsterna eller varorna tillhandahålls.
  - (c) Om det inte är möjligt att fastställa tillämplig nationell lagstiftning enligt leden a eller b, ska de upphandlande enheterna tillämpa de nationella bestämmelserna i den medlemsstat där den upphandlande enhet som bär den största delen av kostnaderna har sitt säte.
6. I avsaknad av ett avtal om tillämplig lagstiftning om offentlig upphandling i enlighet med punkt 4 ska den nationella lagstiftningen om upphandlingsförfaranden som genomförs av gemensamma rättsliga enheter som inrättats av flera upphandlande enheter från olika medlemsstater fastställas enligt följande regler:
- (a) Om förfarandet genomförs eller leds av den rättsliga enhetens behöriga organ, ska de nationella bestämmelserna i den medlemsstat där den gemensamma rättsliga enheten har sitt registrerade säte gälla.
  - (b) Om förfarandet genomförs eller leds av en enhet som ingår i den rättsliga enheten för den rättsliga enhetens räkning, ska de regler som anges i punkt 5 leden a och b gälla.
  - (c) Om det inte är möjligt att fastställa tillämplig nationell lagstiftning enligt punkt 5 leden a och b, ska de upphandlande enheterna tillämpa de nationella bestämmelserna i den medlemsstat där den rättsliga enheten har sitt registrerade säte.
7. En eller flera upphandlande enheter kan tilldela enskilda kontrakt enligt ett ramavtal som ingås av eller gemensamt med en upphandlande enhet som är etablerad i en annan medlemsstat, under förutsättning att ramavtalet innehåller särskilda bestämmelser som ger den eller de berörda upphandlande enheterna befogenhet att tilldela de enskilda kontrakten.
8. Beslut om tilldelning av kontrakt vid gränsöverskridande offentlig upphandling ska omfattas av ordinarie prövningsmekanismer enligt den tillämpliga nationella lagstiftningen.
9. För att prövningsmekanismerna ska fungera effektivt ska medlemsstaterna se till att de beslut som fattas av de prövningsorgan som avses i rådets direktiv 92/13/EEG⁴⁷ och som är belägna i andra medlemsstater verkställs helt enligt deras rättsordning om dessa beslut innebär att upphandlande enheter som är etablerade på deras territorium deltar i det berörda gränsöverskridande upphandlingsförfarandet.

---

⁴⁷ EGT L 76, 23.3.1992, s. 14.

KAPITEL III

Upphandlingsförfarandets gång

AVSNITT 1 FÖRBEREDELSE

Artikel 53

Preliminära marknadsundersökningar

1. Innan en upphandlande enhet inleder ett upphandlingsförfarande kan den genomföra marknadsundersökningar för att bedöma marknadens uppbyggnad, utvecklingsmöjligheter och kapacitet, och informera de ekonomiska aktörerna om den planerade upphandlingen och kraven för denna.

I detta syfte får en upphandlande myndighet rådfråga eller godta råd från administrativa stödstrukturer, tredje parter eller marknadsdeltagare, under förutsättning att deras råd inte hindrar konkurrensen eller bryter mot principerna om icke-diskriminering och öppenhet.

2. Om en anbudssökande eller anbudsgivare eller anknutna företag till en anbudssökande eller en anbudsgivare har bistått den upphandlande enheten med rådgivning eller på annat sätt deltagit i förberedelserna av upphandlingsförfarandet, ska den upphandlande enheten vidta lämpliga åtgärder för att se till att konkurrensen inte snedvrids till följd av att den berörda anbudssökanden eller anbudsgivaren deltar.

Det är viktigt att informera andra anbudssökande och anbudsgivare om eventuellt utbyte av relevanta upplysningar inom ramen för eller till följd av att andra anbudssökande och anbudsgivare har varit involverade i förberedelserna av upphandlingsförfarandet samt fastställa lämpliga tidsgränser för mottagande av anbud. Den berörda anbudssökanden eller anbudsgivaren ska endast utestängas från förfarandet om det inte finns något annat sätt att garantera att principen om likabehandling efterlevs.

Innan en anbudssökande eller en anbudsgivare utestängs från förfarandet ska de få möjlighet att bevisa att deras deltagande i förberedelserna av upphandlingsförfarandet inte leder till en snedvridning av konkurrensen. De åtgärder som vidtas ska dokumenteras i den enskilda rapport som krävs enligt artikel 94.

Artikel 54

Tekniska specifikationer

1. Tekniska specifikationer enligt definitionen i punkt 1 i bilaga II ska ingå i upphandlingsdokumenten. De egenskaper som krävs av byggtreprenader, varor eller tjänster ska anges.

Egenskaperna kan också hänvisa till den specifika produktions- eller leveransprocessen för de upphandlade byggtreprenaderna, varorna eller tjänsterna eller till andra stadier i deras livscykel enligt punkt 22 i artikel 2.

I de tekniska specifikationerna ska det också anges om överföring av immateriella rättigheter kommer att krävas.

För alla upphandlingar där kontrakt föremålet ska användas av personer, vare sig av allmänheten eller personal vid den upphandlande enheten, ska de tekniska specifikationerna, utom i vederbörligen motiverade fall, fastställas för att ta hänsyn till kriterier avseende tillgänglighet för funktionshindrade eller formgivning med tanke på samtliga användares behov.

Om obligatoriska kriterier avseende tillgänglighet för funktionshindrade antas genom en unionsrättsakt ska de tekniska specifikationernas tillgänglighetskriterier utformas med hänvisning till den rättsakten.

2. De tekniska specifikationerna ska garantera att de ekonomiska aktörerna deltar på lika villkor i upphandlingsförfarandet och får inte innebära omotiverade hinder mot att offentlig upphandling öppnas för konkurrens.
3. Utan att det påverkar rättsligt bindande nationella tekniska regler, i den utsträckning som de är förenliga med unionsrätten, ska de tekniska specifikationerna vara utformade på något av följande sätt:
  - (a) I form av prestanda- eller funktionskrav, varvid miljöegenskaper kan ingå. Sådana parametrar måste dock vara så specifika att anbudsgivarna kan bilda sig en bestämd uppfattning om föremålet för upphandlingen och den upphandlande myndigheten kan genomföra upphandlingen.
  - (b) Genom en hänvisning till de tekniska specifikationerna och i prioritetsordning till sådana nationella standarder som genomför europeiska standarder, till europeiska tekniska godkännanden, till gemensamma tekniska specifikationer, till internationella standarder, till andra tekniska referenssystem som utarbetats av de europeiska standardiseringsorganen eller, om sådana inte finns, till nationella standarder, till nationella tekniska godkännanden eller till nationella tekniska specifikationer om projektering, beräkning och utförande av byggtreprenader samt materialanvändning. Varje sådan hänvisning ska följas av orden ”eller likvärdigt”.
  - (c) I form av de prestanda- eller funktionskrav som avses i led a och, för att påvisa att dessa prestanda- eller funktionskrav antas vara uppfyllda, med en hänvisning till de tekniska specifikationerna som avses i led b.
  - (d) Med en hänvisning till de tekniska specifikationerna som avses i led b i fråga om vissa egenskaper och med en hänvisning till de prestanda- eller funktionskrav som avses i led a i fråga om andra egenskaper.
4. Om det inte motiveras av föremålet för upphandlingen, får tekniska specifikationer inte innehålla uppgifter om tillverkning, ursprung eller särskilt framställningsförfarande, ej heller hänvisningar till varumärke, patent eller typ, ursprung eller tillverkning, om det får till följd att vissa företag eller produkter

gynnas eller att andra inte kan komma ifråga. Sådana uppgifter eller hänvisningar ska i undantagsfall vara tillåtna om en tillräckligt tydlig och begriplig beskrivning av föremålet för upphandlingen inte är möjlig genom tillämpning av punkt 3. Sådana uppgifter eller hänvisningar ska följas av orden ”eller likvärdigt”.

5. Om en upphandlande enhet hänvisar till de specifikationer som avses i punkt 3 b, får den inte förkasta ett anbud med motiveringen att byggtreprenaderna, varorna eller tjänsterna inte överensstämmer med de specifikationer som den har hänvisat till, när anbudsgivaren på lämpligt sätt, inklusive med hjälp av de bevismedel som avses i artikel 56, i sitt anbud visar att de föreslagna lösningarna på ett likvärdigt sätt uppfyller kraven enligt de angivna tekniska specifikationerna.
6. Om en upphandlande enhet väljer att i enlighet med punkt 3 a utforma tekniska specifikationer för prestanda- eller funktionskrav, får den inte förkasta ett anbud i fråga om varor, tjänster eller byggtreprenader som överensstämmer med en nationell standard som genomför en europeisk standard, med ett europeiskt tekniskt godkännande, med en gemensam teknisk specifikation, med en internationell standard eller med ett tekniskt referenssystem som har utarbetats av ett europeiskt standardiseringsorgan, om dessa specifikationer avser de prestanda- eller funktionskrav som den har fastställt.

Det åligger anbudsgivaren att på ett lämpligt sätt, inklusive med hjälp av de medel som avses i artikel 56, i sitt anbud visa att den standardenliga byggtreprenaden, varan eller tjänsten uppfyller den upphandlande enhetens prestanda- eller funktionskrav.

Artikel 55 *Märken*

1. Om upphandlande enheter fastställer miljömässiga eller sociala egenskaper eller andra egenskaper för byggtreprenader, tjänster eller varor när det gäller prestanda- eller funktionskrav i enlighet med artikel 54.3 a, får den kräva att dessa byggtreprenader, varor eller tjänster är märkta på ett särskilt sätt, förutsatt att samtliga följande villkor är uppfyllda:
  - (a) Kraven för märket endast rör egenskaper som är kopplade till kontrakt föremålet och är lämpliga för att definiera egenskaperna hos de byggtreprenader, varor eller tjänster som är föremål för kontraktet.
  - (b) Kraven för märket utformas på grundval av vetenskapliga uppgifter eller grundas på andra objektivt kontrollerbara och icke-diskriminerande kriterier.
  - (c) Märkena har antagits genom ett öppet och transparent förfarande i vilket samtliga berörda parter, inklusive statliga organ, konsumenter, tillverkare, distributörer och miljöorganisationer, kan delta.
  - (d) Märkena är tillgängliga för samtliga berörda parter.
  - (e) Märkeskriterierna fastställs av tredje parter som är oberoende av den ekonomiska aktör som ansöker om märkningen.

Upphandlande enheter som kräver att ett särskilt märke ska användas ska godta alla likvärdiga märken som uppfyller de märkeskrav som angetts av den upphandlande enheten. För produkter som inte bär märket ska den upphandlande enheten även godta teknisk dokumentation från tillverkaren eller andra lämpliga bevismedel.

2. Om ett märke uppfyller de krav som anges i leden b–e i punkt 1, men även omfattar andra krav som inte är kopplade till föremålet för upphandling, får den upphandlande enheten använda detaljerade specifikationer, eller vid behov delar av dessa, för märket, som är relevanta för kontraktsföremålet och är lämpliga för definiera egenskaperna hos kontraktsföremålet.

Artikel 56

Provningsrapporter, certifiering och andra bevismedel

1. En upphandlande enhet får kräva att ekonomiska aktörer ska uppvisa en provningsrapport från ett erkänt organ eller ett intyg från ett sådant organ som bevismedel för överensstämmelse med de tekniska specifikationerna.

Om en upphandlande enhet kräver inlämnande av intyg som upprättats av erkända organ som intygar att en viss teknisk specifikation är uppfylld, ska den upphandlande enheten även godta likvärdiga intyg från andra erkända organ.

2. Den upphandlande enheten ska godta andra lämpliga bevismedel än dem som anges i punkt 1, såsom teknisk dokumentation från tillverkaren, om den ekonomiska aktören inte har tillgång till sådana intyg eller provningsrapporter som avses i punkt 1 eller inte har möjlighet att erhålla dem inom de berörda tidsfristerna.
3. I punkt 1 i denna artikel ska *erkända organ* avse provnings- och kalibreringslaboratorier samt organ för certifiering och inspektion som är ackrediterade i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008⁴⁸.
4. Medlemsstaterna ska på begäran göra alla uppgifter om bevismedel och handlingar som i enlighet med artiklarna 54.6 och 55 samt punkterna 1–3 i denna artikel har lämnats för att visa att de tekniska specifikationerna är uppfyllda tillgängliga för andra medlemsstater. De behöriga myndigheterna i etableringsmedlemsstaten ska lämna dessa uppgifter i enlighet med artikel 96.

Artikel 57

Tillhandahållande av tekniska specifikationer

1. Upphandlande enheter ska på begäran från ekonomiska aktörer som är intresserade av att erhålla ett kontrakt göra tillgängliga de tekniska specifikationer som normalt förekommer i deras varu-, byggtreprenad- eller tjänstekontrakt, alternativt de tekniska specifikationer som de har för avsikt att tillämpa på kontrakt som omfattas av förhandsmeddelanden. Specifikationerna ska tillhandahållas via elektroniska medel som ger obegränsad, direkt, fullständig och kostnadsfri tillgång.

---

⁴⁸ EUT L 218, 13.8.2008, s. 30.

2. Om sådana tekniska specifikationer finns i handlingar som är tillgängliga för intresserade ekonomiska aktörer via elektroniska medel som ger obegränsad, direkt, fullständig och kostnadsfri tillgång, räcker det med en hänvisning till dessa handlingar.

Artikel 58
Alternativa utföranden

1. En upphandlande enhet får beakta olika alternativa utföranden från anbudsgivare när dessa alternativa utföranden uppfyller de minimikrav som den upphandlande enheten fastställt.

Den upphandlande enheten ska i förfrågningsunderlaget ange huruvida den godkänner alternativa utföranden och, när detta tillåts, vilka minimikrav som alternativa utföranden måste uppfylla samt informera om eventuella krav som gäller för hur de ska presenteras. Om alternativa utföranden är tillåtna ska den upphandlande enheten också se till att de valda tilldelningskriterierna på lämpligt sätt kan tillämpas såväl på alternativa anbud som på anbud som inte utgör alternativ.

2. Vid upphandling av varor och tjänster får en upphandlande enhet som har tillåtit alternativa anbud inte förkasta ett alternativt anbud enbart på grund av att anbudet, om det antas, skulle bli antingen ett tjänstekontrakt och inte ett varukontrakt, eller ett varukontrakt och inte ett tjänstekontrakt.

Artikel 59
Uppdelning av kontrakt i delar

1. Kontrakten kan delas upp i enhetliga eller olikartade delar. Artikel 13.7 gäller.

Den upphandlande enheten ska i meddelandet om upphandling, i inbjudan att bekräfta intresse eller, när ett meddelande om kvalificeringssystem används som ett meddelande om upphandling, i inbjudan att lämna anbud eller förhandla, ange om anbuden är begränsade till endast en eller flera delar.

2. Även om den upphandlande enheten har angett att det är möjligt att lämna anbud på alla delar kan den begränsa antalet delar i anbudet som kan tilldelas en anbudsgivare, under förutsättning att det högsta antalet delar anges i meddelandet om upphandling eller i inbjudan att bekräfta intresse. De objektiva och icke-diskriminerande kriterier eller regler för tilldelning av de olika delarna som den upphandlande enheten fastställer ska anges i upphandlingsdokumenten om tillämpningen av de valda tilldelningskriterierna skulle leda till att en anbudsgivare tilldelas fler delar än det högsta tillåtna antalet delar.

3. Om fler än en del får tilldelas samma anbudsgivare får den upphandlande enheten föreskriva att den antingen kommer att tilldela ett kontrakt per del eller flera kontrakt som omfattar flera eller alla delar.

Den upphandlande enheten ska ange i upphandlingsdokumenten om den reserverar sig rätten att välja mellan dessa alternativ och om så är fallet, vilka delar som kan grupperas tillsammans i ett kontrakt.

Den upphandlande enheten ska först bedöma vilka anbud som bäst uppfyller de tilldelningskriterier som fastställts i enlighet med artikel 76 för varje enskild del. Den kan tilldela ett kontrakt för mer än en del till en anbudsgivare som inte är rangordnad först med avseende på alla enskilda delar som omfattas av kontraktet, under förutsättning att de tilldelningskriterier som fastställs i enlighet med artikel 76 uppfylls bättre när det gäller alla delar som omfattas av det kontraktet. De upphandlande enheterna ska i upphandlingsdokumenten ange de metoder som de har för avsikt att använda för en sådan jämförelse. Metoderna ska vara klara, objektiva och icke-diskriminerande.

4. En upphandlande enhet får kräva att alla anbudsgivare ska samordna sin verksamhet under ledning av den ekonomiska aktör som tilldelats den del som omfattar den övergripande samordningen av projektet eller dess relevanta delar.

Artikel 60

Fastställande av tidsfrister

1. När en upphandlande enhet fastställer tidsfristerna för mottagande av anbudsansökningar och anbud ska den ta särskild hänsyn till hur komplext kontraktet är och hur lång tid som behövs för att utarbeta ett anbud, utan att detta påverkar de minimitidsfrister som fastställs i artiklarna 39–44.
2. Om anbud inte kan lämnas annat än efter ett besök på plats eller efter en granskning på plats av underlaget till förfrågningsunderlaget, ska fristerna för att motta anbud förlängas så att alla berörda ekonomiska aktörer ska kunna få kännedom om all den information som behövs för att utarbeta ett anbud.

Avsnitt 2

Offentliggörande och öppenhet

Artikel 61

Förhandsmeddelanden

1. En upphandlande enhet bör med hjälp av ett förhandsmeddelande informera om planerade upphandlingar snarast möjligt efter varje budgetårs början. Dessa meddelanden ska innehålla den information som anges i bilaga VI del A avsnitt I. De ska publiceras antingen av kommissionen eller på den upphandlade enhetens upphandlarprofil i enlighet med punkt 2 b i bilaga IX. Om den upphandlande enheten offentliggör ett förhandsmeddelande på sin upphandlarprofil ska den skicka ett meddelande om att ett förhandsmeddelande har offentliggjorts på en upphandlarprofil i enlighet med punkt 3 i bilaga IX.
2. Om upphandlingen sker genom ett förhandsmeddelande vid selektiva förfaranden och förhandlade förfaranden med föregående konkurrensutsättning ska förhandsmeddelandet uppfylla följande krav:
  - (a) Det ska framgå vilka varor, byggtreprenader eller tjänster som kontraktet kommer att omfatta.

- (b) Det ska anges att kontraktstilldelning kommer att ske genom selektivt eller förhandlat förfarande utan att något ytterligare meddelande om upphandling offentliggörs och att intresserade ekonomiska aktörer ska anmäla sitt intresse skriftligt.
- (c) Förutom de uppgifter som anges i bilaga VI del A avsnitt I, ska förhandsmeddelandet innehålla de uppgifter som anges i bilaga VI del A avsnitt II.
- (d) Meddelandet får offentliggöras högst 12 månader före den dag då inbjudan att bekräfta intresse avsänds.

Artikel 62

Meddelande om att det finns ett kvalificeringssystem

Om en upphandlande enhet väljer att upprätta ett kvalificeringssystem i enlighet med artikel 71 ska systemet offentliggöras genom ett sådant meddelande som avses i bilaga X, där det ska anges vad kvalificeringssystemet har för syfte och var reglerna för systemet finns tillgängliga. Om systemet gäller längre tid än tre år, ska meddelandet offentliggöras varje år. Om systemet gäller kortare tid än tre år, är det tillräckligt med ett meddelande i början.

Artikel 63

Meddelanden om upphandling

Meddelanden om upphandling får användas för alla förfaranden. De ska innehålla de uppgifter som anges i den relevanta delen av bilaga XI och ska offentliggöras i enlighet med artikel 65.

Artikel 64

Meddelande om kontraktstilldelning

1. Den upphandlande enheten ska sända ett meddelande om kontraktstilldelning om resultatet av upphandlingsförfarandet senast två månader efter tilldelningen av ett kontrakt eller ramavtal.

Dessa meddelanden ska innehålla de uppgifter som anges i bilaga XII och ska offentliggöras i enlighet med artikel 65.

2. Om meddelandet om upphandling för det berörda kontraktet har gjorts i form av ett förhandsmeddelande och den upphandlande enheten inte har för avsikt att tilldela ytterligare kontrakt under den tolv månadersperiod som omfattas av förhandsmeddelandet, ska meddelandet om kontraktstilldelning innehålla en särskild hänvisning till detta.

När det gäller ramavtal som ingåtts i enlighet med artikel 45 är den upphandlande enheten inte skyldig att skicka något meddelande om resultatet av upphandlingsförfarandet för varje kontrakt som grundar sig på ramavtalet.

Den upphandlande enheten ska sända ett meddelande om kontraktstilldelning på grundval av ett dynamiskt inköpssystem senast två månader efter tilldelningen av varje kontrakt. Den får dock gruppera dessa meddelanden per kvartal. I detta fall ska den sända de samlade meddelandena senast två månader efter utgången av varje kvartal.

3. De uppgifter som lämnas enligt bilaga XII i syfte att offentliggöras ska offentliggöras i enlighet med bilaga IX. Viss information som rör kontraktstilldelningen eller slutandet av ett ramavtal får undanhållas om ett utlämnande av sådan information skulle kunna hindra tillämpning av lagen, strida mot allmänintresset, skada berättigade kommersiella intressen för offentliga eller privata ekonomiska aktörer, även kommersiella intressen för den ekonomiska aktör som tilldelats kontraktet, eller motverka sund konkurrens mellan aktörerna.

För tjänstekontrakt om forskning och utveckling (FoU) får uppgifterna om tjänsternas art och kvantitet begränsas till

- (a) angivelsen ”forsknings- och utvecklingstjänster” om kontraktet har tilldelats genom ett förfarande utan meddelande om upphandling i enlighet med artikel 44 b,
  - (b) minst lika detaljerad information som lämnades i meddelandet om upphandling.
4. De uppgifter som lämnas i enlighet med bilaga XII med angivelsen att de inte är avsedda att offentliggöras ska endast offentliggöras i förenklad form och i enlighet med bilaga IX för statistiska ändamål.

Artikel 65

Utformning och offentliggörande av meddelanden

1. De meddelanden som avses i artiklarna 61–64 ska innehålla de upplysningar som anges i bilagorna XI, X, VI A, VI B och XII och ska vara i samma format som standardformulären, inbegripet standardformulär för rättelser.

Dessa standardformulär ska fastställas av kommissionen. Genomförandeakterna ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 100.

2. De meddelanden som avses i artiklarna 61–64 ska utarbetas, skickas genom elektroniska medel till kommissionen och offentliggöras i enlighet med bilaga IX. Meddelandena ska offentliggöras senast fem dagar efter det att de avsänts. Kostnaderna för kommissionens offentliggörande av meddelanden ska belasta unionen.
3. Meddelanden om upphandling i den mening som avses i artikel 39.2 ska offentliggöras i sin helhet på det av unionens officiella språk som den upphandlande enheten väljer. Endast den språkversionen ska vara giltig. Ett sammandrag av de väsentliga delarna i varje meddelande ska offentliggöras på de andra officiella språken.

4. Kommissionen ska se till att offentliggörandet av förhandsmeddelanden i sin helhet samt de sammanfattningar av de förhandsmeddelanden som används för upphandling som avses i artikel 61.2, de meddelanden om upphandling som rör ett dynamiskt inköpssystem som avses i artikel 46.3 a samt meddelanden om att det finns ett kvalificeringssystem som används som meddelande om upphandling i enlighet med artikel 39.2 b fortsätter att offentliggöras.
  - (a) när det gäller förhandsmeddelanden: i 12 månader eller till dess att ett meddelande om kontraktstilldelning mottas i enlighet med artikel 64.2, där det anges att inga ytterligare kontrakt kommer att tilldelas under den tolv månadersperiod som omfattas av meddelandet om upphandling,
  - (b) när det gäller upphandlingar som rör ett dynamiskt inköpssystem: under den tid som det dynamiska upphandlingssystemet är giltigt,
  - (c) när det gäller meddelanden om att det finns ett kvalificeringssystem: under den tid som kvalificeringssystemet är giltigt.
5. Den upphandlande enheten måste kunna bevisa vilken dag ett meddelande har avsänts.

Kommissionen ska till den upphandlande enheten lämna en bekräftelse på offentliggörandet av den översända informationen och ange dag för offentliggörandet. Denna bekräftelse ska tjäna som bevis för offentliggörandet.

6. Den upphandlande enheten får offentliggöra meddelanden om tilldelning av kontrakt för byggtreprenader, varor eller tjänster som inte omfattas av de krav på offentliggörande som fastställs i detta direktiv, under förutsättning att dessa meddelanden skickas till kommissionen genom de elektroniska medel för överföring som anges i bilaga IX.

Artikel 66
Offentliggörande på nationell nivå

1. De meddelanden som avses i artiklarna 61–64 samt informationen däri får inte offentliggöras på nationell nivå före den dag då de har offentliggjorts i enlighet med artikel 65.
2. Meddelanden som offentliggörs på nationell nivå får inte innehålla någon annan information än den som skickas till kommissionen eller offentliggörs på en upphandlarprofil och ska innehålla en uppgift om vilken dag meddelandet skickats till kommissionen eller offentliggjorts på upphandlarprofilen.
3. Förhandsmeddelanden får inte offentliggöras på en upphandlarprofil innan ett meddelande har skickats till kommissionen som anger att offentliggörandet sker i denna form, och meddelandena ska innehålla en uppgift om vilken dag de har skickats dit.

Artikel 67
Elektronisk tillgänglighet för upphandlingsdokument

1. Den upphandlande enheten ska ge fri, direkt, fullständig och kostnadsfri tillgång till upphandlingsdokumenten från och med den dag då meddelandet om upphandling offentliggörs i enlighet med artikel 65, eller den dag då inbjudan att bekräfta intresse avsänds. Om meddelandet om upphandling utgörs av ett meddelande om att det finns ett kvalificeringssystem ska tillgång ges så snart som möjligt och senast när inbjudan att lämna anbud eller inbjudan att förhandla avsänds. Den internetadress på vilken dessa handlingar kan konsulteras ska anges i meddelandet eller inbjudan.
2. Den upphandlande enheten eller behöriga enheten ska lämna ut kompletterande upplysningar om förfrågningsunderlaget och de kompletterande handlingarna senast sex dagar före fastställd sista dag för mottagande av anbud, förutsatt att sådana upplysningar har begärts i god tid. Vid det påskyndade öppna förfarande som avses i artikel 40.3 ska denna tidsfrist vara fyra dagar.

Artikel 68
Inbjudan att lämna anbud eller att förhandla samt inbjudan att bekräfta intresse

1. Vid selektiva förfaranden, innovationspartnerskap och förhandlade förfaranden utan föregående meddelande om upphandling ska den upphandlande enheten samtidigt och skriftligt inbjuda alla utvalda anbudssökande att lämna anbud eller att förhandla.

Om ett förhandsmeddelande används som meddelande om upphandling i enlighet med artikel 39.2 a, ska den upphandlande enheten samtidigt och skriftligt inbjuda de ekonomiska aktörer som har anmält sitt intresse att bekräfta att de fortfarande är intresserade.
2. Den inbjudan som avses i punkt 1 ska innehålla en hänvisning till den elektroniska adress där specifikationer och andra kompletterande handlingar har gjorts direkt tillgängliga genom elektroniska medel. Inbjudan ska också omfatta de uppgifter som anges i bilaga XIII.

Artikel 69
Information till kvalificeringssökande, anbudssökande och anbudsgivare

1. Den upphandlande enheten ska snarast underrätta varje anbudssökande och anbudsgivare om de beslut som fattas om slutandet av ett ramavtal, tilldelningen av ett kontrakt eller tillträdet till ett dynamiskt inköpssystem, inklusive skälen till att den har beslutat att inte sluta ett ramavtal eller tilldela ett kontrakt efter konkurrensutsättning eller att upprepa förfarandet eller inrätta ett dynamiskt inköpssystem.
2. På begäran av berörd part ska upphandlande enheter snarast möjligt, och i alla händelser senast 15 dagar från mottagandet av en skriftlig begäran underrätta
  - (a) varje anbudssökande vars ansökan avslagits om skälen till att ansökan om att delta inte har godtagits,

- (b) varje anbudsgivare vars anbud förkastats, om skälen till att anbudet inte har godtagits, och i de fall som avses i artikel 54.5 och 54.6, skälen till sitt beslut om att likvärdighet inte föreligger eller sitt beslut om att byggentreprenaden, varorna eller tjänsterna inte uppfyller kraven i fråga om prestanda eller funktion,
  - (c) varje anbudsgivare som har lämnat ett godtagbart anbud om utformningen av och de relativa fördelarna med det valda anbudet samt namnet på den anbudsgivare som tilldelats kontraktet eller parterna i ramavtalet.
  - (d) varje anbudsgivare som har lämnat ett godtagbart anbud om genomförandet av och framstegen i förhandlingarna samt dialogen med anbudsgivarna.
3. Den upphandlande enheten får besluta att inte lämna ut viss information som rör kontraktstilldelningen eller slutandet av ett ramavtal eller tillträdet till ett dynamiskt inköpssystem som anges i punkt 1, om detta skulle kunna hindra tillämpning av lagen, strida mot allmänintresset, skada berättigade kommersiella intressen för offentliga eller privata ekonomiska aktörer, även kommersiella intressen för den marknadsaktör som tilldelats kontraktet, eller motverka sund konkurrens mellan dessa aktörer.
4. En upphandlande enhet som upprättar och förvaltar ett kvalificeringssystem ska inom sex månader underrätta de anbudssökande om huruvida de kvalificerat sig.
- Om beslutet kommer att ta längre tid än fyra månader efter det att ansökan lämnats in ska den upphandlande enheten inom två månader efter det att ansökan lämnats in underrätta den anbudssökande om orsakerna till att tidsfristen blivit förlängd och meddela datum för när ansökan kommer att bli godkänd eller avslås.
5. Sökande vars kvalifikationer inte godkänns ska underrättas om beslutet så snart som möjligt och senast inom 15 dagar efter det att beslutet fattats. Skälen ska grundas på kvalificeringskriterierna i artikel 71.2.
6. En upphandlande enhet som upprättar och förvaltar ett kvalificeringssystem får diskvalificera en marknadsaktör endast av skäl som grundas på kriterierna i artikel 71.2. En planerad diskvalificering ska föregås av ett skriftligt meddelande till den ekonomiska aktören senast inom 15 dagar räknat från diskvalificeringen tillsammans med skälen till diskvalificeringen.

AVSNITT 3

VAL AV DELTAGARE OCH TILLDELNING AV KONTRAKT

Article 70

General principles

1. Den upphandlande enheten ska tillämpa följande kumulativa regler vid urvalet av deltagare:

- (a) En upphandlande enhet som har fastställt regler och kriterier för uteslutning av anbudsgivare eller anbudssökande i enlighet med artikel 72.1 eller 74.2 ska utesluta ekonomiska aktörer som uppfyller dessa regler och kriterier.
  - (b) Den upphandlande enheten ska välja ut anbudsgivare och anbudssökande på grundval av de objektiva regler och kriterier som har fastställts med stöd av artiklarna 72 och 74.
  - (c) Vid selektiva förfaranden, förhandlade förfaranden med meddelande om upphandling och innovationspartnerskap ska den upphandlande enheten i förekommande fall i enlighet med artikel 72.2 begränsa antalet utvalda anbudssökande med stöd av leden a och b i denna punkt.
2. Om en upphandling sker med hjälp av ett meddelande om att det finns ett kvalificeringssystem och i syfte att välja ut deltagare i tilldelningsförfaranden för de specifika kontrakt som omfattas av upphandlingen, ska den upphandlande enheten
  - (a) kvalificera ekonomiska aktörer i enlighet med artikel 71,
  - (b) tillämpa de bestämmelser i punkt 1 som är relevanta för selektiva eller förhandlade förfaranden eller för innovationspartnerskap på sådana kvalificerade ekonomiska aktörer.
3. En upphandlande enhet som väljer ut deltagare till ett selektivt eller förhandlat förfarande eller ett innovationspartnerskap får inte, när den beslutar om huruvida en sökande är kvalificerad eller uppdaterar sina kriterier och regler för kvalificering,
  - (a) ställa upp administrativa, tekniska eller ekonomiska villkor för vissa ekonomiska aktörer som inte gäller för andra,
  - (b) kräva prover eller bevis som redan finns i tillgängligt objektiva material.
4. Den upphandlande enheten ska kontrollera att anbuden från de anbudsgivare som valts ut på detta sätt överensstämmer med de regler och krav som ska tillämpas på anbud samt tilldela kontraktet på grundval av de kriterier som anges i artiklarna 76 och 79 med hänsyn till artikel 58.
5. En upphandlande enhet får besluta att inte tilldela ett kontrakt till den anbudsgivare som lämnar in det mest fördelaktiga anbudet när den har fastställt att anbudet inte åtminstone på ett likvärdigt sätt uppfyller de skyldigheter som unionen har fastställt på det social- och arbetsrättsliga området, i miljölagstiftningen eller i de internationella sociala och miljörelaterade bestämmelser som anges i bilaga XIV.
6. I öppna förfaranden får den upphandlande enheten besluta att bedöma anbud innan den kontrollerar anbudsgivarnas lämplighet, under förutsättning att de berörda bestämmelserna i artiklarna 70–79 tillämpas, inklusive regeln om att kontraktet inte ska tilldelas en anbudsgivare som borde ha uteslutits i enlighet med artikel 74, eller som inte uppfyller de urvalskriterier som fastställts av den upphandlande enheten i enlighet med artiklarna 72.1 och 74.

7. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 98 för att ändra förteckningen i bilaga XIV där så krävs till följd av att nya internationella avtal slutits eller befintliga internationella avtal ändrats.

UNDERAVSNITT 1

KVALIFICERING OCH URVALSBEDÖMNING

Artikel 71

Kvalificeringssystem

1. Upphandlande enheter som så önskar får upprätta och förvalta ett kvalificeringssystem för ekonomiska aktörer.

Enheter som upprättar eller förvaltar ett kvalificeringssystem ska garantera att ekonomiska aktörer när som helst kan ansöka om att bli kvalificerade.

2. Ett system enligt punkt 1 kan omfatta flera kvalificeringsfaser.

Den upphandlande enheten ska fastställa objektiva regler och kriterier för uteslutning och urval av ekonomiska aktörer som ansöker om kvalificering och objektiva kriterier för driften av kvalificeringssystemen som exempelvis omfattar registrering i systemet, regelbunden uppdatering av kvalificeringar samt systemets varaktighet.

Om kriterierna och reglerna omfattar tekniska specifikationer ska artiklarna 54–56 tillämpas. Kriterierna och reglerna får uppdateras vid behov.

3. De kriterier och regler för kvalificering som avses i punkt 2 ska tillhandahållas de ekonomiska aktörerna om de begär det. De berörda ekonomiska aktörerna ska underrättas om de uppdaterade kriterierna.

Om en upphandlande enhet anser att vissa andra enheters eller organs kvalificeringssystem uppfyller de krav som ställs, ska den meddela de berörda ekonomiska aktörerna namnen på dessa andra enheter eller organ.

4. Ett skriftligt register över kvalificerade ekonomiska aktörer ska upprättas; det får delas upp i kategorier per typ av kontrakt som respektive kvalificering gäller för.

5. Om en upphandling sker genom ett meddelande om att det finns ett kvalificeringssystem ska de specifika kontrakt för byggentreprenader, varor eller tjänster som omfattas av kvalificeringssystemet tilldelas genom selektiva eller förhandlade förfaranden, där samtliga anbudsgivare och deltagare väljs ut bland de anbudssökande som redan är kvalificerade enligt ett sådant system.

6. Eventuella avgifter som tas ut i samband med ansökan om kvalificering eller uppdatering eller bevarande av en kvalificering som redan erhållits enligt systemet ska stå i proportion till de kostnader som driften av systemet medför.

Artikel 72
Kvalitativa urvalskriterier

1. Den upphandlande enheten får fastställa objektiva regler och kriterier för uteslutande eller urval av anbudssökande; dessa regler och kriterier ska tillhandahållas de ekonomiska aktörerna.
2. Vid selektiva förfaranden, förhandlade förfaranden eller innovationspartnerskap får den upphandlande enheten använda kriterier som grundas på ett objektivt behov av att minska antalet anbudssökande till en nivå som anses rimlig med tanke på speciella förhållanden i samband med upphandlingsförfarandet och på de resurser som behövs för att genomföra det. De utvalda anbudssökandena ska dock vara tillräckligt många för att uppfylla kravet på tillräcklig konkurrens.

Artikel 73
Utnyttjande av andra enheters kapacitet

1. När de objektiva reglerna och kriterierna för uteslutande och urval av ekonomiska aktörer som ansöker om kvalificering i ett kvalificeringssystem innefattar krav rörande ekonomiska aktörers tekniska förmåga och yrkeskunnande kan dessa vid behov åberopa andra enheters kapacitet, oavsett vilka juridiska band som finns mellan de ekonomiska aktörerna och dessa enheter. De ska då kunna bevisa för den upphandlande enheten att de kommer att förfoga över de nödvändiga resurserna under hela den period då kvalificeringssystemet är giltigt, exempelvis genom att lägga fram ett åtagande från enheterna i fråga rörande detta. När det gäller ekonomisk och finansiell ställning kan den upphandlande enheten begära att den ekonomiska aktören och dessa andra enheter hålls solidariskt ansvariga för verkställandet av kontraktet.

På samma villkor kan en grupp av ekonomiska aktörer enligt artikel 30 åberopa resurserna hos deltagarna i gruppen eller andra enheter.

2. När de objektiva reglerna och kriterierna för uteslutande och urval av anbudssökande och anbudsgivare i öppna, selektiva eller förhandlade förfaranden eller i innovationspartnerskap innefattar krav rörande ekonomiska aktörers ekonomiska och finansiella förmåga, tekniska förmåga och yrkeskunnande kan dessa vid behov och för ett särskilt kontrakt åberopa andra enheters kapacitet, oavsett vilka juridiska band som finns mellan de ekonomiska aktörerna och dessa enheter. De ska då kunna bevisa för den upphandlande enheten att de kommer att förfoga över de nödvändiga resurserna, t.ex. genom att lägga fram ett åtagande från enheterna. När det gäller ekonomisk och finansiell ställning kan den upphandlande enheten begära att den ekonomiska aktören och dessa andra enheter hålls solidariskt ansvariga för verkställandet av kontraktet.

En grupp av ekonomiska aktörer enligt artikel 30 får på samma villkor åberopa resurserna hos deltagare i gruppen eller hos andra enheter.

3. När det gäller kontrakt avseende byggtreprenader, tjänstekontrakt och monterings- och installationsarbeten, får den upphandlande enheten kräva att vissa kritiska

uppgifter ska utföras direkt av anbudsgivaren eller, om ett anbud lämnas in av en grupp av ekonomiska aktörer i enlighet med artikel 30, en deltagare i gruppen.

Artikel 74

Tillämpning av skäl till uteslutning och urvalskriterier i enlighet med [direktiv 2004/18/EG]

1. Objektiva regler och kriterier för uteslutning och urval av ekonomiska aktörer som ansöker om kvalificering i ett kvalificeringssystem och objektiva regler och kriterier för uteslutning och urval av anbudssökande i öppna, selektiva eller förhandlade förfaranden eller i innovationspartnerskap får innefatta de skäl till uteslutning som anges i artikel 55 i direktiv 2004/18/EG enligt de villkor som anges i den artikeln.

Om den upphandlande enheten är en upphandlande myndighet ska dessa kriterier och regler innefatta de skäl till uteslutning som anges i artikel 55.1 och 55.2 i direktiv 2004/18/EG enligt de villkor som anges i den artikeln.

2. De kriterier och regler som avses i punkt 1 får innefatta de urvalskriterier som fastställs i artikel 56 i direktiv 2004/18/EG enligt de villkor som anges i den artikeln, särskilt med avseende på begränsningar av kraven på årlig omsättning i enlighet med andra stycket i punkt 3 i den artikeln.
3. Vid tillämpningen av punkterna 1 och 2 i denna artikel ska artiklarna 57–60 i direktiv 2004/18/EG gälla.

Artikel 75

Kvalitetssäkrings- och miljöledningsstandarder

1. Om en upphandlande enhet kräver uppvisande av intyg utfärdat av ett oberoende organ på att den ekonomiska aktören iakttar vissa kvalitetssäkringsstandarder, inklusive tillgänglighet för funktionshindrade personer, ska den hänvisa till kvalitetssäkringssystem som bygger på relevanta europeiska standardserier och är certifierade av organ som uppfyller europeiska certifieringsstandardserier.

Den upphandlande enheten ska godta likvärdiga intyg från organ i andra medlemsstater. Den ska även godta andra bevis om likvärdiga kvalitetssäkringsåtgärder som lämnas av tjänsteleverantörer som inte har möjlighet att få sådana intyg utfärdade eller att erhålla dem inom gällande tidsfrister.

2. Om en upphandlande enhet kräver uppvisande av intyg utfärdat av ett oberoende organ på att den ekonomiska aktören iakttar vissa miljöledningssystem eller miljöledningsstandarder ska den hänvisa till unionens miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas) eller till andra miljöledningssystem som erkänns i enlighet med artikel 45 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1221/2009⁴⁹ eller andra miljöledningsstandarder som grundas på berörda europeiska eller internationella standarder från ackrediterade organ.

---

⁴⁹ EUT L 342, 22.12.2009, s. 1.

Den upphandlande enheten ska godta likvärdiga intyg från organ i andra medlemsstater. Den ska även godta andra bevis om likvärdiga miljöledningsåtgärder som lämnas av ekonomiska aktörer som inte har möjlighet att få sådana intyg utfärdade eller att erhålla dem inom gällande tidsfrister.

3. Medlemsstaterna ska på begäran från andra medlemsstater i enlighet med artikel 97 lämna all information om de handlingar som har uppvisats som bevis på att de kvalitets- och miljöstandarder som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel är uppfyllda.

UNDERAVSNITT 2

KONTRAKTSTILLDELNING

Artikel 76

Tilldelningsgrunder

1. Utan att det påverkar tillämpningen av nationell lagstiftning och andra författningar om ersättning för vissa tjänster ska de kriterier som de upphandlande enheterna ska följa vid tilldelningen av kontrakt vara

- (a) det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet,
- (b) den lägsta kostnaden.

Kostnaderna får enligt den upphandlande enhetens val bedömas endast på grundval av pris eller genom en analys av kostnadseffektivitet, exempelvis en analys av livscykelkostnader enligt de villkor som anges i artikel 77.

2. Det ur den upphandlande enhetens synvinkel ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet i den mening som avses i punkt 1 a ska fastställas enligt de olika kriterier som är kopplade till kontraktets föremål i fråga.

Dessa kriterier ska förutom pris eller kostnader som avses i punkt 1 b omfatta andra kriterier som är kopplade till kontraktets föremål i fråga, till exempel följande:

- (a) Kvalitet, inklusive tekniska fördelar, estetiska och funktionella egenskaper, tillgänglighet, förmgivning för alla användningsområden, miljöegenskaper och innovativ karaktär.
- (b) I fråga om tjänstekontrakt och kontrakt som omfattar projektering av anläggningar kan organisation och kvalifikation av, och erfarenhet hos, den personal som utses att verkställa kontraktet beaktas, med konsekvensen att sådan personal efter kontraktstilldelningen endast får ersättas med den upphandlande enhetens samtycke, som måste kontrollera att personalen ersätts med personal som är organiserad på ett likvärdigt sätt och har likvärdig kompetens.
- (c) Eftermarknadsservice och tekniskt stöd, leveransdag och leveranstid eller tid för fullgörandet, åtagande när det gäller reservdelar och fortlöpande leverans.

- (d) Den specifika produktionsprocessen eller tillhandahållandet av berörda byggtreprenader, varor eller tjänster i något annat skede i deras livscykel enligt vad som avses i artikel 2.22, i den mån dessa kriterier anges i enlighet med punkt 4 och rör faktorer som är direkt kopplade till dessa processer och kännetecknar den specifika produktionsprocessen eller tillhandahållandet av byggtreprenaderna, varorna eller tjänsterna i fråga.
3. Medlemsstaterna får föreskriva att tilldelningen av vissa typer av kontrakt ska grundas på det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet enligt punkterna 1 a och 2.
  4. Tilldelningskriterierna får inte medföra en obegränsad valfrihet för den upphandlande enheten. Kriterierna ska garantera effektiv konkurrens och ska kompletteras med krav som gör det möjligt att effektivt kontrollera de uppgifter som lämnas av anbudsgivarna. Den upphandlande enheten ska på grundval av de uppgifter och bevis som har lämnats av anbudsgivarna noggrant kontrollera om anbudet uppfyller tilldelningskriterierna.
  5. Om tilldelningen sker enligt punkt 1 a ska den upphandlande enheten ange hur de olika kriterierna kommer att viktas inbördes vid bedömningen av vilket anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt.

Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning.

Om viktning inte är möjlig av objektiva skäl ska den upphandlande enheten ange kriterierna i fallande prioritetsordning.

Denna relativa viktning eller prioritetsordning ska i förekommande fall anges i meddelandet om upphandling, i inbjudan om att bekräfta intresse, i inbjudan att lämna anbud eller att delta i förhandlingar eller i förfrågningsunderlaget.

Artikel 77 *Livscykelkostnader*

1. Livscykelkostnader ska i den mån det är relevant omfatta följande kostnader under en produkts, en tjänsts eller en byggtreprenads livscykel i enlighet med artikel 2.22:
  - (a) Interna kostnader, inklusive kostnader för förvärv, t.ex. produktionskostnader, användning, t.ex. energiförbrukning och underhållskostnader samt kostnader för avyttring, t.ex. insamlings- och återvinningskostnader, och
  - (b) externa miljökostnader som är direkt kopplade till livscykeln, under förutsättning att de kan ges ett penningvärde och kontrolleras. Sådana externa kostnader kan innefatta kostnader för utsläpp av växthusgaser och andra förorenande ämnen samt andra klimatanpassningskostnader.
2. När en upphandlande enhet bedömer kostnaderna för att använda en livscykelkostnadsbedömning ska den ange den metod som används för bedömningen av livscykelkostnaderna i upphandlingsdokumenten. Den metod som används ska uppfylla samtliga följande villkor:

- (a) Den ska ha utarbetats på grundval av vetenskaplig information eller grundas på andra objektivt verifierbara och icke-diskriminerande kriterier.
- (b) Den ska ha utvecklats för upprepad eller löpande användning.
- (c) Den ska vara tillgänglig för alla berörda parter.

Upphandlande enheter ska tillåta ekonomiska aktörer, även sådana från tredjeländer, att tillämpa andra metoder för att fastställa sina anbuds livscykelkostnader, förutsatt att de visar att denna metod är förenlig med kraven i led a–s och är likvärdig med de metoder som den upphandlande enheten angivit.

3. När en gemensam metod för beräkning av livscykelkostnader antas som del av en unionsrättsakt, även genom delegerade akter enligt sektorsspecifik lagstiftning, ska den tillämpas i de fall där livscykelkostnader ingår i de tilldelningskriterier som avses i artikel 76.1.

Förteckningen över sådana rättsakter och delegerade akter återfinns i bilaga XV. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 98 om uppdatering av denna förteckning när sådana ändringar är nödvändiga till följd av antagande av ny lagstiftning eller upphävande eller ändring av sådan lagstiftning.

Artikel 78 *Hinder för tilldelning*

En upphandlande enhet ska inte ingå ett kontrakt med en vald anbudsgivare om ett av följande villkor är uppfyllda:

- (a) Anbudsgivaren kan inte lämna de intyg och dokument som krävs i enlighet med artikel 74.3.
- (b) Anbudsgivaren har lämnat oriktiga uppgifter i enlighet med artikel 37.
- (c) Anbudsgivaren har lämnat oriktiga uppgifter i enlighet med artikel 36.3 b.

Artikel 79 *Onormalt låga anbud*

1. Den upphandlande enheten ska kräva att de ekonomiska aktörerna lämnar förklaringar om de priser eller kostnader som tas ut om alla följande villkor är uppfyllda:
- (a) Om det pris eller den kostnad som tas ut är över 50 % lägre än det genomsnittliga priset eller kostnaderna för de övriga anbudena.
  - (b) Om det pris eller den kostnad som tas ut är över 20 % lägre än priset eller kostnaderna för det näst lägsta anbudet.
  - (c) Om minst fem anbudsgivare har lämnat in anbud.

2. Om anbudet förefaller vara onormalt lågt av andra skäl får den upphandlande enheten även kräva sådana förklaringar.
3. De förklaringar som avses i punkterna 1 och 2 kan särskilt beröra
  - (a) besparingar avseende sättet att tillverka varorna, sättet att tillhandahålla tjänsterna och byggmetoderna,
  - (b) tekniska lösningar eller ovanligt gynnsamma förhållanden som anbudsgivaren kan räkna med för att leverera varor, tillhandahålla tjänster eller utföra byggentreprenaden,
  - (c) originaliteten i de varor, tjänster och byggentreprenader som föreslås av anbudsgivaren,
  - (d) efterlevnad, åtminstone på likvärdigt sätt, av de skyldigheter som unionen har fastställt på det social- och arbetsrättsliga området, i miljölagstiftning eller de internationella sociala och miljörelaterade bestämmelser som anges i bilaga XIV eller, om dessa inte är tillämpliga, av andra bestämmelser som garanterar en likvärdig skyddsnivå,
  - (e) möjligheten för anbudsgivaren att få statligt stöd.
4. Den upphandlande enheten ska kontrollera de uppgifter som lämnats i samråd med anbudsgivaren.

Den får endast förkasta anbudet när bevisen inte motiverar de låga priser eller avgifter som tas ut, med hänsyn till de faktorer som avses i punkt 3.

Den upphandlande enheten ska förkasta anbudet när den har fastställt att anbudet är onormalt lågt på grund av att det inte uppfyller de skyldigheter som unionen har fastställt på det social- och arbetsrättsliga området, i miljölagstiftningen eller de internationella sociala och miljörelaterade bestämmelser som anges i bilaga XIV.

5. Om en upphandlande enhet fastställer att ett anbud är onormalt lågt på grund av att anbudsgivaren har fått statligt stöd, får anbudet förkastas enbart av denna anledning först efter samråd med anbudsgivaren och om denne inom den rimliga tidsfrist som fastställs av den upphandlande enheten inte kan bevisa att det berörda stödet är förenligt med den inre marknaden i den mening som avses i artikel 107 i fördraget. Om den upphandlande enheten förkastar ett anbud under dessa omständigheter, ska den underrätta kommissionen om detta.
6. Medlemsstaterna ska på begäran från andra medlemsstater i enlighet med artikel 97 lämna all information om de handlingar som har uppvisats med avseende på de uppgifter som anges i punkt 3.

Kapitel IV

Fullgörande av kontrakt

Artikel 80

Villkor för fullgörande av kontrakt

En upphandlande enhet får ställa särskilda krav på hur kontraktet ska fullgöras under förutsättning att de anges i meddelandet om upphandling eller i förfrågningsunderlaget. Dessa krav får i synnerhet omfatta sociala och miljörelaterade hänsyn. De får också omfatta kravet att ekonomiska aktörer ska tillhandahålla ersättning för risker för prisökningar till följd av prisvariationer (hedging) som kan få betydande inverkan på fullgörandet av kontraktet.

Artikel 81

Underentreprenad

1. I förfrågningsunderlaget får en upphandlande enhet begära eller kan åläggas av en medlemsstat att begära att anbudsgivaren i anbudet anger hur stor del av kontraktet som kan komma att läggas ut på tredje part samt vilka underleverantörer som föreslås.
2. Medlemsstaterna får på begäran från en underleverantör och när kontraktets art så tillåter, föreskriva att den upphandlande enheten ska överföra betalningar direkt till underleverantören för tjänster, varor eller byggtreprenader som har tillhandahållits till huvudleverantören. I ett sådant fall ska medlemsstaterna införa lämpliga mekanismer för att huvudleverantören ska kunna bestrida felaktiga betalningar. Arrangemangen för betalningssättet ska anges i upphandlingsdokumenten.
3. Punkterna 1 och 2 påverkar inte frågan om den huvudsakliga ekonomiska aktörens ansvar.

Artikel 82

Ändring av kontrakt under löptiden

1. En väsentlig ändring av bestämmelserna i ett kontrakt för byggtreprenader, varor eller tjänster under löptiden ska anses utgöra en ny tilldelning vid tillämpningen av detta direktiv, vilket innebär att ett nytt upphandlingsförfarande måste genomföras i enlighet med detta direktiv.
2. En ändring av ett offentligt kontrakt under dess löptid ska anses vara väsentlig om ändringarna innebär att kontraktet skiljer sig väsentligt från det kontrakt som ursprungligen ingicks. Utan att det påverkar punkterna 3 och 4 ska en ändring i alla händelser anses vara väsentlig om ett av följande villkor är uppfyllt:
  - (a) Nya villkor införs i och med ändringen som, om de hade förekommit i det ursprungliga upphandlingsförfarandet, skulle ha medfört att andra anbudssökande valts än dem som ursprungligen valdes eller skulle ha lett till att kontraktet tilldelats en annan anbudsgivare.

- (b) Ändringen innebär att kontraktets ekonomiska jämvikt ändras till förmån för den anbudsgivare som tilldelats kontraktet.
  - (c) Ändringen medför att kontraktets omfattning utvidgas betydligt för att inbegripa varor, tjänster eller byggtreprenader som inte ingick från början.
3. Om en medkontrahent ersätts med en ny ska detta normalt anses utgöra en väsentlig ändring i den mening som avses i punkt 1.

Det första stycket ska emellertid inte gälla om en annan ekonomisk aktör som uppfyller kraven för det kvalitativa urval som ursprungligen fastställts inträder i den ursprungliga leverantörens ställe till följd av omstruktureringar eller konkurs, under förutsättning att detta inte medför andra väsentliga ändringar av kontraktet och inte syftar till att kringgå tillämpningen av detta direktiv.

4. Om värdet på ändringen kan uttryckas i monetära termer ska ändringen inte anses vara väsentlig i den mening som avses i punkt 1 om värdet inte överskrider de tröskelvärden som fastställs i artikel 12 och understiger 5 % av priset på det ursprungliga kontraktet, under förutsättning att ändringen inte medför att upphandlingsförfarandet ändras på något grundläggande sätt. Om flera successiva ändringar görs ska de bedömas på grundval av det samlade värdet av dessa ändringar.
5. Kontraktändringar ska inte anses vara väsentliga i den mening som avses i punkt 1 om de anges i upphandlingsdokumenten genom klara, exakta och entydiga översynsklausuler eller alternativ. Sådana översynsklausuler ska ange omfattningen och arten av eventuella ändringar eller alternativ samt villkoren för när de får tillämpas. Ändringar eller alternativ som skulle medföra en ändring av grundläggande faktorer i upphandlingsförfarandet är inte tillåtna.
6. Genom undantag från punkt 1 ska en väsentlig inte kräva ett nytt upphandlingsförfarande om följande kumulativa villkor är uppfyllda:
- (a) Behovet av ändringen har uppstått till följd av omständigheter som en omsorgsfull upphandlande enhet inte kunnat förutse.
  - (b) Ändringen medför inte att kontraktet ändras på något grundläggande sätt.

Den upphandlande enheten ska offentliggöra ett meddelande om dessa ändringar i *Europeiska unionens officiella tidning*. Sådana meddelanden ska innehålla de uppgifter som anges i bilaga XVI och ska offentliggöras i enlighet med bestämmelserna i artikel 65.

7. Den upphandlande enheten får inte göra ändringar av kontraktet i följande fall:
- (a) Om ändringen syftar till att korrigera brister i entreprenörens fullgörande av kontraktet eller konsekvenserna därav, som kan korrigeras genom åtgärder för att se till att avtalsförpliktelseerna fullgörs.
  - (b) Om ändringen syftar till att kompensera för risker för prisökningar som säkrats av entreprenören (hedging).

Artikel 83
Avslutande av kontrakt

Medlemsstaterna ska se till att upphandlande enheter enligt de villkor som fastställs i tillämplig nationell avtalsrätt har möjlighet att avsluta ett kontrakt för byggentreprenader, varor eller tjänster under dess löptid, när ett av följande villkor är uppfyllt:

- (a) De undantag som fastställs i artikel 21 upphör att gälla efter privat deltagande i den juridiska person som tilldelats kontraktet i enlighet med artikel 21.4.
- (b) En ändring av kontraktet utgör en ny kontraktstilldelning i den mening som avses i artikel 82.
- (c) EU-domstolen i ett förfarande i enlighet med artikel 258 i fördraget finner att en medlemsstat har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt fördraget till följd av att en upphandlande enhet som är etablerad i den medlemsstaten har tilldelat kontraktet i fråga utan att uppfylla sina skyldigheter enligt fördragen och detta direktiv.

AVDELNING III

SÄRSKILDA UPPHANDLINGSSYSTEM

KAPITEL I

Sociala tjänster och andra specifika tjänster

Article 84

Award of contracts for social and other specific services

Kontrakt för de sociala tjänster och andra specifika tjänster som anges i bilaga XVII ska tilldelas i enlighet med detta kapitel när värdet på kontrakten är minst lika högt som det tröskelvärde som anges i artikel 12 c.

Artikel 85

Offentliggörande av meddelanden

1. Upphandlande enheter som har för avsikt att tilldela ett kontrakt för de tjänster som avses i artikel 84 ska informera om detta genom ett meddelande om upphandling.
2. Upphandlande enheter som har tilldelat ett kontrakt för de tjänster som avses i artikel 84 ska informera om resultaten genom ett meddelande om kontraktstilldelning.
3. De meddelanden som avses i punkterna 1 och 2 ska innehålla de upplysningar som avses i bilaga XVIII i enlighet med standardformuläret för meddelanden. Dessa standardformulär ska fastställas av kommissionen. Genomförandeakterna ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 100.
4. De meddelanden som avses i punkterna 1 och 2 ska offentliggöras i enlighet med artikel 65.

Artikel 86

Principer för tilldelning av kontrakt

1. Medlemsstaterna ska införa lämpliga förfaranden för tilldelning av kontrakt som omfattas av detta kapitel som garanterar full överensstämmelse med principerna om öppenhet och likabehandling av ekonomiska aktörer och gör det möjligt för de upphandlande enheterna att ta hänsyn till de särskilda egenskaperna för tjänsterna i fråga.
2. Medlemsstaterna ska se till att de upphandlande enheterna beaktar behovet av att garantera tjänsternas kvalitet, kontinuitet, åtkomlighet, tillgänglighet och omfattning, olika användarkategoriernas specifika behov, deltagande och egenansvar för användarna samt innovation. Medlemsstaterna får också föreskriva att valet av

tjänsteleverantör inte endast ska avgöras av priset för tillhandahållandet av tjänsten i fråga.

KAPITEL II

REGLER OM PROJEKTTÄVLINGAR

Artikel 87

Allmänna bestämmelser

1. Reglerna för att anordna en projekttävling ska fastställas enligt detta kapitel och ska hållas tillgängliga för dem som är intresserade av att delta i projekttävlingen.
2. Rätten att delta i projekttävlingar får inte begränsas
  - (a) till en medlemsstats territorium, eller till en del av detta territorium,
  - (b) till enbart fysiska personer eller juridiska personer, med hänvisning till att lagen i den medlemsstat där projekttävlingen anordnas skulle kräva detta.

Artikel 88

Tillämpningsområde

1. Detta kapitel ska tillämpas på projekttävlingar som ingår i en tjänsteupphandling, under förutsättning att kontraktets uppskattade värde exklusive mervärdesskatt, inklusive eventuella tävlingspriser eller betalningar till deltagarna minst uppgår till ett lika högt belopp som det belopp som fastställs i artikel 12 a.
2. Detta kapitel ska tillämpas på alla projekttävlingar där det totala värdet på tävlingspriser och betalningar till deltagarna, inklusive det uppskattade värde exklusive mervärdesskatt av det tjänstekontrakt som därefter kan avtalas i enlighet med artikel 44 k (förutsatt att den upphandlande enheten inte undantar en sådan tilldelning i meddelandet om projekttävlingen), är minst lika högt som det belopp som anges i artikel 12 a.

Artikel 89

Meddelanden

1. En upphandlande enhet som har för avsikt att anordna en projekttävling ska informera om detta genom ett meddelande om projekttävling. Om den upphandlande enheten har för avsikt att därefter tilldela ett tjänstekontrakt i enlighet med artikel 44 k ska detta anges i meddelandet om projekttävlingen. En upphandlande enhet som anordnat en projekttävling ska informera om resultaten genom ett meddelande.
2. Meddelandet om upphandling ska innehålla de upplysningar som anges i bilaga XIX och meddelandet om resultaten av en projekttävling ska innehålla de upplysningar som anges i bilaga XX i ett standardformulär. Dessa standardformulär ska fastställas av kommissionen. Genomförandeakterna ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 100.

Meddelanden om resultaten av en projekttävling ska överlämnas till kommissionen senast två månader efter det att projekttävlingen avslutats.

Resultatet av projekttävlingen behöver inte offentliggöras om detta skulle kunna hindra tillämpning av lagen, strida mot allmänintresset, skada berättigade kommersiella intressen för offentliga eller privata ekonomiska aktörer, även kommersiella intressen för den marknadsaktör som tilldelats kontraktet, eller motverka sund konkurrens mellan dessa aktörer.

3. Punkterna 2–6 i artikel 65 ska också tillämpas på meddelanden om projekttävlingar.

Artikel 90

Anordnande av projekttävlingar, val av deltagare och jury

1. Vid anordnandet av projekttävlingar ska den upphandlande enheten tillämpa förfaranden som är anpassade till detta direktiv.
2. Om deltagarantalet i en projekttävling är begränsat till ett angivet antal deltagare ska den upphandlande enheten fastställa entydiga och icke-diskriminerande kriterier för urvalet. Antalet tävlingsdeltagare som inbjuds att delta ska under alla omständigheter vara så stort att verklig konkurrens säkerställs.
3. Juryn ska vara sammansatt uteslutande av fysiska personer som är oberoende i förhållande till deltagarna i projekttävlingen. Om det krävs särskilda yrkeskvalifikationer för att få delta i en projekttävling ska minst en tredjedel av ledamöterna i juryn ha dessa eller likvärdiga kvalifikationer.

Artikel 91

Juryns beslut

1. Juryn ska vara självständig i sina beslut och yttranden.
2. Juryn ska granska planer och projekt som tävlingsdeltagarna har lagt fram anonymt och uteslutande utgå från de kriterier som anges i meddelandet om projekttävlingen.
3. Juryn ska ange sin rangordning av projekten, som gjorts på grundval av varje projekts förtjänster, i ett protokoll som ska undertecknas av dess medlemmar och ska innehålla kommentarer och eventuella punkter som kan behöva klargöras.
4. Anonymiteten ska respekteras till dess att juryn har avgett ett yttrande eller meddelat ett beslut.
5. Tävlingsdeltagarna kan vid behov uppmanas att besvara frågor som juryn har noterat i rapporten i syfte att klargöra projektets alla aspekter.
6. Det ska upprättas fullständiga protokoll över dialogen mellan jurymedlemmarna och tävlingsdeltagarna.

AVDELNING IV

STYRNING

Artikel 92 *Genomförande*

Medlemsstaterna ska i enlighet med rådets direktiv 92/13/EEG se till att detta direktiv tillämpas korrekt genom effektiva och tillgängliga mekanismer som medger insyn och som kompletterar det befintliga systemet för granskning av upphandlande myndigheters beslut.

Artikel 93 *Offentlig tillsyn*

1. Medlemsstaterna ska utse ett oberoende organ med ansvar för tillsyn och samordning av genomförandeverksamheterna (nedan kallat *tillsynsorganet*). Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om utnämningen.

Alla upphandlande enheter ska omfattas av sådan tillsyn.

2. De behöriga myndigheter som deltar i genomförandeverksamheterna ska organiseras så att intressekonflikter undviks. För det offentliga tillsynssystemet ska öppenhet och insyn gälla. I detta syfte ska alla vägledande dokument och yttranden samt en årlig rapport över genomförandet och tillämpningen av bestämmelserna i detta direktiv offentliggöras.

Den årliga rapporten ska innehålla följande:

- (a) Uppgifter om hur väl små och medelstora företag klarar sig i upphandlingar; om mindre än 50 % av värdet på tilldelade kontrakt tilldelas små och medelstora företag ska rapporten innehålla en analys av anledningarna till detta.
  - (b) En övergripande genomgång av genomförandet av policyer för hållbar upphandling, inbegripet förfaranden som tar hänsyn till överväganden i fråga om miljöskydd, social integrering (inbegripet tillgänglighet för funktionshindrade) samt främjande av innovation.
  - (c) Centraliserade uppgifter om rapporterade fall av bedrägeri, korruption, intressekonflikt och andra allvarliga fall av oegentligheter inom området för offentlig upphandling, inbegripet sådana som påverkar projekt som samfinansieras av unionsbudgeten.
3. Tillsynsorganet ska ansvara för följande uppgifter:
    - (a) Övervaka tillämpningen av reglerna för offentlig upphandling och praxis för detta hos upphandlande enheter och särskilt hos inköpscentraler.

- (b) Erbjuda juridisk rådgivning till upphandlande enheter i fråga om tolkningen av reglerna och principerna för offentlig upphandling och om tillämpningen av reglerna för offentlig upphandling i specifika fall.
- (c) Utfärda initiativyttranden och råd i frågor av allmänt intresse som berör tolkningen och tillämpningen av reglerna för offentlig upphandling, återkommande frågor och systematiska skillnader i tillämpning av reglerna för offentlig upphandling, mot bakgrund av bestämmelserna i detta direktiv och relevant rättspraxis från EU-domstolen.
- (d) Inrätta och tillämpa omfattande, praktiskt genomförbara indikatorsystem för ”rödflagging” för att förebygga, upptäcka och på lämpligt sätt rapportera fall av bedrägerier, korruption, intressekonflikt och liknande allvarliga fall av oegentligheter i samband med upphandling.
- (e) Uppmärksamma nationella behöriga institutioner, bl.a. revisionsmyndigheter, på särskilda överträdelser som har upptäckts och systematiska brister.
- (f) Undersöka klagomål från medborgare och företag på tillämpningen av reglerna för offentlig upphandling i särskilda fall och överföra analysen till de behöriga upphandlande enheterna, som ska vara skyldiga att ta hänsyn till den i sina beslut eller motivera varför de väljer att inte göra det.
- (g) Övervaka beslut som fattas av nationella domstolar och myndigheter efter ett avgörande av EU-domstolen på grundval av artikel 267 i fördraget eller revisionsrättens slutsatser om att det har förekommit överträdelser av unionens regler för offentlig upphandling i samband med projekt som medfinansieras av unionen; tillsynsorganet ska till Europeiska byrån för bedrägeribekämpning rapportera alla brott mot unionens upphandlingsförfaranden där dessa berör kontrakt som direkt eller indirekt finansieras av Europeiska unionen.

De uppgifter som avses i led e ska inte påverka utövandet av rätten att överklaga enligt nationell lagstiftning eller enligt det system som inrättats på grundval av direktiv 92/13/EEG.

Medlemsstaterna ska ge tillsynsorganet befogenhet att överta behörigheten från den domstol som är behörig enligt nationell lagstiftning för att granska upphandlande enheters beslut om en överträdelse som har upptäckts under tillsynsorganets övervakningsverksamhet och juridiska rådgivningsverksamhet.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av de allmänna förfaranden och arbetsmetoder som kommissionen har infört för sin kommunikation och sina kontakter med medlemsstaterna ska tillsynsorganet fungera som särskild kontaktpunkt när det övervakar tillämpningen av EU-lagstiftningen och genomförandet av unionens budget på grundval av artikel 17 i EU-fördraget och artikel 317 i EUF-fördraget. Den ska till kommissionen rapportera alla överträdelser av detta direktiv i upphandlingsförfaranden för tilldelning av kontrakt som direkt eller indirekt finansieras av unionen.

Kommissionen får särskilt hänskjuta behandling av enskilda fall till tillsynsorganet om ett kontrakt ännu inte har ingåtts eller det fortfarande går att genomföra ett

granskningsförfarande. Den får också ge tillsynsorganet i uppdrag att utföra den övervakningsverksamhet som krävs för att säkerställa genomförandet av de åtgärder som medlemsstater har åtagit sig att vidta för att avhjälpa en överträdelse av unionens regler och principer för offentlig upphandling som kommissionen har konstaterat.

Kommissionen kan föreskriva att tillsynsorganet ska analysera påstådda brott mot unionens upphandlingsregler som påverkar projekt som samfinansieras av unionsbudgeten. Kommissionen kan bemyndiga tillsynsorganet att följa upp vissa fall och se till att lämpliga åtgärder för brott mot unionens upphandlingsregler som påverkar samfinansierade projekt vidtas av de behöriga nationella myndigheterna, som ska vara skyldiga att följa tillsynsorganets anvisningar.

5. De utrednings- och verkställighetsåtgärder som tillsynsorganet vidtar för att se till att upphandlande enheters beslut följer detta direktiv och de allmänna principerna i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska inte ersätta eller föregripa kommissionens institutionella roll som fördragets väktare. När kommissionen beslutar att hänskjuta behandlingen av ett enskilt fall ska den också förbehålla sig rätten att ingripa i enlighet med de befogenheter som den tilldelas i fördraget.
6. De upphandlande enheterna ska till det nationella tillsynsorganet överlämna den fullständiga texten till alla kontrakt som slutits till ett värde på minst
  - (a) 1 000 000 euro för kontrakt som avser varor eller tjänster,
  - (b) 10 000 000 euro för kontrakt som avser byggtreprenader.
7. Utan att det påverkar nationell lagstiftning om tillgång till information, och i enlighet med nationell lagstiftning och EU-lagstiftning om uppgiftsskydd, ska tillsynsorganet på skriftlig begäran gratis ge obegränsad och fullständig tillgång till de slutna kontrakten enligt punkt 6. Tillgång till vissa delar av kontrakten kan vägras om utlämnande av sådan information skulle kunna hindra tillämpning av lagen, strida mot allmänintresset, skada berättigade kommersiella intressen för offentliga eller privata ekonomiska aktörer, även kommersiella intressen för den ekonomiska aktör som tilldelats kontraktet, eller motverka sund konkurrens mellan aktörerna.

Tillgång till de delar som får utlämnas ska ges inom en rimlig tidsfrist och senast 45 dagar från dagen för begäran.

De sökande som begär tillgång till ett kontrakt ska inte vara skyldiga att visa direkt eller indirekt intresse avseende det berörda kontraktet. Informationsmottagaren ska ha rätt att offentliggöra informationen.

8. En sammanfattning av tillsynsorganets samtliga verksamheter i enlighet med punkterna 1–7 ska lämnas i den årliga rapport som anges i punkt 2.

Artikel 94
Individuella rapporter om förfaranden för tilldelning av kontrakt

1. Upphandlande enheter ska bevara lämplig information om varje kontrakt, om varje ramavtal och varje gång ett dynamiskt inköpssystem inrättas. Denna information ska vara tillräcklig för att det vid ett senare tillfälle ska gå att motivera beslut om
  - (a) kvalificering och val av ekonomiska aktörer samt kontraktstilldelning,
  - (b) tillämpning av förhandlade förfaranden utan meddelande om upphandling i enlighet med artikel 44,
  - (c) att inte tillämpa kapitlen II–IV i avdelning II med stöd av undantag i kapitel II i kapitlen II och III i avdelning I.

Den upphandlande enheten ska dokumentera genomförandet av alla upphandlingsförfaranden oavsett om förfarandena sker med hjälp av elektroniska medel eller ej. I detta syfte ska den dokumentera samtliga skeden i upphandlingsförfarandet, inbegripet all kommunikation med ekonomiska aktörer och interna överläggningar, utformning av upphandlingarna, eventuella dialoger och förhandlingar samt urval och tilldelning av kontrakt.

2. Informationen ska bevaras minst fyra år från den dag då kontraktet tilldelas, så att den upphandlande enheten under denna period på begäran kan förse kommissionen eller det nationella tillsynsorganet med nödvändiga upplysningar.

Artikel 95
Nationell rapportering

1. Det organ som inrättas eller utses enligt artikel 93 ska varje år skicka en genomförande- och statistikrapport baserad på ett standardformulär till kommissionen senast den 31 oktober påföljande år.
2. Den rapport som avses i punkt 1 ska minst innehålla det totala värdet, fördelat på de verksamhetskategorier som avses i artiklarna 5–11, av de tilldelade kontrakt som ligger under de tröskelvärden som anges i artikel 12, men som skulle omfattas av bestämmelserna i detta direktiv om deras värde överskred tröskelvärdet.
3. Medlemsstaterna ska se till att denna rapport minst innehåller det antal och värdet på de kontrakt som tilldelats, fördelat på de verksamhetskategorier som avses i artiklarna 5–11 och all annan information som krävs för att kontrollera att avtalet har tillämpats korrekt. Informationen ska omfatta det antal och värdet på de kontrakt som tilldelats enligt ett förhandlat förfarande utan meddelande om upphandling, fördelat på de omständigheter som avses i artikel 44 och på de verksamhetskategorier som avses i artiklarna 5–11. I rapporten ska det också anges vilken medlemsstat eller tredjeland som den utvalda anbudsgivaren kommer från.
4. Vidare ska den årliga rapporten för var och en av de verksamheter som avses i artiklarna 5–11 innehålla en förteckning över upphandlande enheter som bedriver den berörda verksamheten, tillsammans med en angivelse för varje enhet av det unika identifieringsnumret, om ett sådant föreskrivs i den nationella lagstiftningen.

Kommissionen får regelbundet offentliggöra en förteckning över dessa upphandlande enheter i *Europeiska unionens officiella tidning*.

5. Kommissionen ska fastställa det standardformulär för den årliga genomförande- och statistikrapporten som avses i punkt 1 Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som anges i artikel 100.
6. De akter som avses i punkt 5 ska säkerställa att
  - (a) de statistiska uppgifterna får samlas in på grundval av stickprov, för att underlätta administrationen, förutsatt att representativiteten inte hotas,
  - (b) den tillhandahållna informationen behandlas konfidentiellt.

Artikel 96

Stöd till upphandlande enheter och företag

1. Medlemsstaterna ska ställa tekniska stödstrukturer till förfogande för att ge juridisk och ekonomisk rådgivning, vägledning och stöd till upphandlade enheter när de utarbetar och genomför upphandlingsförfaranden. Medlemsstaterna ska också se till att varje upphandlande enhet kan få kvalificerad vägledning och rådgivning i enskilda frågor.
2. För att förbättra ekonomiska aktörers, särskilt små och medelstora företags, tillgång till offentlig upphandling och för att göra det lättare att förstå bestämmelserna i detta direktiv, ska medlemsstaterna se till att det går att få lämpligt stöd, bland annat på elektronisk väg eller via befintliga nätverk för att hjälpa företag.
3. Särskilt administrativt stöd ska finnas att tillgå för ekonomiska aktörer som vill delta i ett upphandlingsförfarande i en annan medlemsstat. Sådant stöd ska minst omfatta de administrativa kraven i den berörda medlemsstaten samt eventuella skyldigheter i samband med elektronisk upphandling.

Medlemsstaterna ska se till att berörda ekonomiska aktörer lätt kan få tillgång till lämplig information om skyldigheter i fråga om skatt, miljöskydd samt social lagstiftning och arbetsmarknadslagstiftning som gäller i den medlemsstat, region eller ort där byggentreprenaden ska utföras eller tjänsterna tillhandahållas och som kommer att vara tillämpliga på byggentreprenaden på plats eller på de tjänster som tillhandahålls under kontraktets genomförande.

4. För tillämpningen av punkterna 1–3 får medlemsstaterna få utse ett eller flera organ eller administrativa strukturer. Medlemsstaterna ska se till att det sker en lämplig samordning mellan dessa organ och strukturer.

Artikel 97

Administrativt samarbete

1. Medlemsstaterna ska ge varandra ömsesidigt bistånd och ska vidta åtgärder för ett effektivt samarbete med varandra för att säkerställa informationsutbytet i de frågor

som avses i artiklarna 56, 75 och 79. De ska garantera att de upplysningar som utväxlas behandlas konfidentiellt.

2. De behöriga myndigheterna i alla berörda medlemsstater ska utbyta information i enlighet med den lagstiftning om skydd av personuppgifter som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG⁵⁰ och 2002/58/EG⁵¹.
3. Vid tillämpningen av denna artikel ska medlemsstaterna utse en eller flera kontaktpunkter, vilkas kontaktuppgifter ska meddelas till de andra medlemsstaterna, tillsynsorganen och kommissionen. Medlemsstaterna ska offentliggöra och regelbundet uppdatera förteckningen över kontaktpunkter. Tillsynsorganet ska ansvara för samordningen av dessa kontaktpunkter.
4. Informationsutbytet ska ske genom det informationssystem om den inre marknaden som har inrättats i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr XXX/XXXX⁵² [*förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden (IMI-förordningen) KOM(2011) 522*]. Medlemsstaterna ska tillhandahålla den information som andra medlemsstater begär så snart som möjligt.

---

⁵⁰ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁵¹ EGT L 201, 31.7.2002, s. 37.

⁵² EUT L [...]

AVDELNING V

DELEGERADE BEFOGENHETER, VERKSTÄLLIGHETSBEFOGENHETER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 98

Utövande av delegering

1. Kommissionens rätt att anta delegerade akter gäller på de villkor som fastställs i denna artikel.
2. Den delegering av befogenheter till kommissionen som avses i artiklarna 4, 33, 35, 38, 25, 65, 70, 77, 85 och 95 ska ges på obestämd tid från och med [den dag då detta direktiv träder i kraft].
3. Den delegering av befogenheter som avses i artiklarna 4, 33, 35, 38, 25, 65, 70, 77, 85 och 95 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Beslutet om återkallande innebär att delegeringen av de befogenheter som anges i beslutet upphör att gälla. Det får verkan dagen efter det att beslutet har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid en senare tidpunkt som anges i beslutet. Beslutet påverkar inte sådana delegerade akter som redan trätt i kraft.
4. När kommissionen antagit en delegerad akt ska den samtidigt underrätta Europaparlamentet och rådet.
5. En delegerad akt som antagits enligt artikel 98 träder i kraft endast om Europaparlamentet eller rådet inte gjort några invändningar inom två månader efter det att de underrättades om akten, eller om Europaparlamentet och rådet innan den fristen löper ut båda har meddelat kommissionen att de inte har några invändningar. Perioden ska förlängas med två månader på initiativ av Europaparlamentet eller rådet.

Artikel 99

Skyndsamt förfarande

1. Delegerade akter som antagits enligt denna artikel ska träda i kraft utan dröjsmål och ska tillämpas så länge inga invändningar görs i enlighet med punkt 2. Den delegerade akten ska överlämnas till Europaparlamentet och rådet tillsammans med en motivering av varför det skyndsamma förfarandet tillämpas.
2. Europaparlamentet eller rådet får invända mot en delegerad akt i enlighet med det förfarande som anges i artikel 98.5. I detta fall ska kommissionen utan dröjsmål upphäva rättsakten så snart Europaparlamentet eller rådet meddelat sitt beslut att invända mot rättsakten.

Artikel 100
Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av rådgivande kommittén för offentliga upphandlingskontrakt, som inrättades genom rådets beslut 71/306/EEG⁵³. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. När det hänvisas till denna artikel, ska artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 101
Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den 30 juni 2013 sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texterna till dessa bestämmelser till kommissionen.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 102
Upphävande

Direktiv 2004/17/EG ska upphöra att gälla från och med den 30 juni 2014.

Hänvisningar till det upphävda direktivet ska betraktas som hänvisningar till detta direktiv och ska läsas enligt jämförelsetabellen i bilaga XXI.

Artikel 103
Översyn

Kommissionen ska se över de ekonomiska effekterna på den inre marknaden av tillämpningen av de tröskelvärden som fastställs i artikel 12 och avge en rapport om detta till Europaparlamentet och rådet senast den 30 juni 2017.

Om de tröskelbelopp som ska tillämpas enligt avtalet förändras ska rapporten i förekommande fall följas av ett lagstiftningsförslag om ändring av de tröskelvärden som fastställs i detta direktiv.

---

⁵³ EGT L 185, 16.8.1971, s. 15.

Artikel 104
Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 105
Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 20.12.2011

På Europaparlamentets vägnar
The President

På rådets vägnar
The President

BILAGA I
FÖRTECKNING ÖVER VERKSAMHETER SOM OMFATTAS AV ARTIKEL 2.8 a

Om tolkningen skiljer sig åt mellan CPV och NACE, ska CPV-nomenklaturen tillämpas.

Nace ⁽¹⁾					CPV-kod
AVDELNING F			BYGGENTREPRENADER		
Huvudgrupp	Grupp	Undergrupp	Benämning	Anmärkning	
45			Byggverksamhet	Omfattar: nybyggnad, renovering och normal reparation	45000000
	45.1		Mark- och grundarbeten		45100000
		45.11	Rivning av hus; markarbeten	Omfattar: – rivning och rasering av byggnader och andra anläggningar – röjning av byggplatser – markarbeten: schaktning, deponering, nivellering av byggplatser, dikesgrävning, bergrensning, sprängning etc. – iordningställande av gruvarbetsplatser: – avtäckning samt annat iordningställande av ägor och platser som innehåller mineraler Omfattar även: – dränering av byggplatser – dränering av jordbruks- eller skogsbruksmark	45110000
		45.12	Markundersökning	Omfattar: – provborrning och tagning av kärnprov för byggande, för geofysiska, geologiska eller liknande ändamål Omfattar inte: – borrning av källor för produktion av råpetroleum eller naturgas jfr 11.20 – brunnborrning jfr 45.25 – schaktsänkning jfr 45.25	45120000

				– spårning av olje- och naturgasfält, utförande av geofysiska, geologiska och seismiska undersökningar, se 74.20	
	45.2		Bygg- och anläggningsarbeten		45200000
		45.21	Uppförande av hus och andra byggnadsverk	<p>Omfattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – byggande av alla slags byggnader – broar, inklusive sådana för upphöjda vägar, viadukter, tunnlar och tunnelbanor – rörledningar för fjärrtransport, fjärrnät för el och telekommunikation – rörledningar i tätort, tätortsnet för el och telekommunikation samt – därmed förknippade arbeten – montering och uppförande på plats av monteringsfärdiga byggnader <p>Omfattar inte:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tjänster i anslutning till råpetroleum- och naturgasutvinning jfr 11.20 – uppförande av kompletta monteringsfärdiga byggnader av egentillverkade delar av annat material än betong jfr huvudgrupperna 20, 26 och 28 – anläggning av stadion, simbassänger, idrottshallar, tennisbanor, golfbanor eller andra idrottsanläggningar, exklusive uppförande av byggnader, jfr 45.23 – bygginstallationer jfr 45.3 – slutbehandling av byggnader jfr 45.4 – arkitektverksamhet och teknisk konsultverksamhet jfr 74.20 – projektledning för byggande jfr 74.20 	<p>45210000</p> <p>Utom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 45213316 45220000 45231000 45232000
		45.22	Takarbeten	<p>Omfattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – byggande av tak 	45261000

				<ul style="list-style-type: none"> – taktäckning – impregnering 	
		45.23	Anläggning av vägar, flygfält och idrottsanläggningar	<p>Omfattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – anläggning av vägar, gator samt andra kör- och gångvägar – anläggning av järnvägar – anläggning av start- och landningsbanor på flygfält – anläggning av stadion, simbassänger, idrottshallar, tennisbanor, golfbanor eller andra idrottsanläggningar, exklusive uppförande av byggnader – målning av vägmarkeringar och markeringar på parkeringsplatser <p>Omfattar inte:</p> <ul style="list-style-type: none"> – förberedande markarbeten, se 45.11 	<p>45212212 och DA03</p> <p>45230000</p> <p>Utom:</p> <p>-</p> <p>45231000</p> <p>-</p> <p>45232000</p> <p>-</p> <p>45234115</p>
		45.24	Vattenbyggnad	<p>Omfattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – anläggning av: – vattenleder, hamn- och flodarbeten, småbåtshamnar (marinor), slussar etc. – dammar, diken o.d. – muddring – undervattensarbete 	45240000
		45.25	Andra bygg- och anläggningsarbeten	<p>Omfattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bygg- eller anläggningsverksamhet som är specialiserad inom något för olika slags konstruktioner gemensamt område och fordrar specialistkompetens eller specialutrustning: – grundläggning inklusive pålning – borrhning och byggande av brunnar, schaktsänkning – uppförande av icke egentillverkade stålelement – bockning av stål – murning och stenläggning 	<p>45250000</p> <p>45262000</p>

				<ul style="list-style-type: none"> – resning och nedmontering av byggnadsställningar och arbetsplattformar, inklusive uthyrning av byggnadsställningar och arbetsplattformar – uppförande av skorstenar och industriugnar <p>Omfattar inte:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uthyrning av byggnadsställningar utan resning och nedmontering jfr 71.32 	
	45.3		Bygginstallationer		45300000
		45.31	Elinstallationer	<p>Omfattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – installation i byggnader och andra anläggningar av: <ul style="list-style-type: none"> – elkablar och elarmatur – telekommunikationssystem – elvärmesystem – antenner – brandlarm – tjuvlarm – hissar och rulltrappor – åskledare etc. 	45213316 45310000 Utom: - 45316000
		45.32	Isoleringsarbeten	<p>Omfattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – installation i byggnader och andra anläggningar av värme-, ljud- eller vibrationsisolering <p>Omfattar inte:</p> <ul style="list-style-type: none"> – impregnering, se 45.22 	45320000
		45.33	– VVS arbeten	<p>Omfattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – installation i byggnader och andra anläggningar av: <ul style="list-style-type: none"> – vattensystem samt sanitetsutrustning – gasarmaturer – värme-, ventilations-, kyl- och luftkonditioneringsutrustning 	45330000

				<p>inklusive ledningar</p> <p>– sprinklersystem</p> <p>Omfattar inte:</p> <p>– installation av elvärmesystem, se 45.31</p>	
		45.34	Andra bygginstitutioner	<p>Omfattar:</p> <p>– installation av belysnings- och signalsystem till vägar, järnvägar, flygfält och hamnar</p> <p>– installation i byggnader och andra anläggningar av andra armaturer och anordningar</p>	<p>45234115</p> <p>45316000</p> <p>45340000</p>
	45.4		Slutbehandling av byggnader		45400000
		45.41	– Puts-, fasad- och stuckaturarbeten	<p>Omfattar:</p> <p>– anbringande på byggnader och andra anläggningar av invändig eller utvändig puts och stuck inklusive närstående basmaterial för putsning</p>	45410000
		45.42	– Byggnadssnickeriarbeten	<p>Omfattar:</p> <p>– installation av icke egentillverkade dörrar, fönster, dörr- och fönsterkarmar, kök med fast inredning, trappor, butiksinredning o.d., av trä eller andra material</p> <p>– invändig slutbehandling såsom arbete med tak, väggbeklädnader av trä och flyttbara skiljeväggar</p> <p>Omfattar inte:</p> <p>– läggning av parkett och andra golvbeläggningar av trä, se 45.43</p>	45420000
		45.43	Golv- och väggbeläggningsarbeten	<p>Omfattar:</p> <p>– läggning, uppsättning eller fastsättning i byggnader och andra anläggningar av:</p> <p>—</p> <p>– vägg- eller golvplattor av keramiskt material, betong eller huggen sten</p> <p>– parkett och andra golvbeläggningar av trä</p>	45430000

				<ul style="list-style-type: none"> – inklusive av gummi eller plast – terrazzo-, marmor-, granit- eller skiffergolv eller -väggar – tapeter 	
		45.44	Måleri- glasmästeriarbeten och	<p>Omfattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – invändig och utvändig målning av byggnader – målning av anläggningar inom väg- och vattenbyggnad o.d. – installation av glas, speglar etc. <p>Omfattar inte:</p> <ul style="list-style-type: none"> – installation av fönster, se 45.42 	45440000
		45.45	Annan slutbehandling av byggnader	<p>Omfattar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – installation av privata simbassänger – rengöring med ånga, blästring och liknande behandling av fasader – annan slutbehandling av byggnader <p>Omfattar inte:</p> <ul style="list-style-type: none"> – invändig rengöring av byggnader och andra konstruktioner, se 74.70 	45212212 och DA04 45450000
	45.5		Uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare		45500000
		45.50	Uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner med förare	<p>Omfattar inte:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner samt -utrustning utan förare, se 71.32 	45500000

(1) Rådets förordning (EEG) nr 3037/90 av den 9 oktober 1990 (EGT L 293, 24.10.1990, s. 1), senast ändrad genom förordning (EEG) nr 761/93 (EGT L 83, 3.4.1993, s. 1).

BILAGA II
FÖRTECKNING ÖVER DEN UNIONSLAGSTIFTNING SOM AVSES I
ARTIKEL 4.2

Rättigheter som har beviljats genom ett förfarande i vilket tillräcklig publicitet har säkerställts och där beviljandet av dessa rättigheter har grundats på objektiva kriterier ska inte utgöra ”särskilda eller exklusiva rättigheter” i den mening som avses i det här direktivet. I det följande förtecknas förfaranden som garanterar tillräcklig förhandsinsyn för att bevilja tillstånd på grundval av andra EU-rättsakter som inte utgör ”särskilda eller exklusiva rättigheter” i den mening som avses i det här direktivet:

- (a) Beviljande av tillstånd för drift av naturgasanläggningar i enlighet med de förfaranden som fastställs i artikel 4 i direktiv 98/30/EG.
- (b) Tillstånd eller anbudsinfordringar i fråga om anläggning av ny elproduktionskapacitet i enlighet med direktiv 96/92/EG.
- (c) Beviljande i enlighet med de förfaranden som fastställs i artikel 9 i direktiv 97/67/EG av tillstånd i samband med tjänster som inte är eller inte kommer att bli monopoliserade.
- (d) Ett förfarande för att bevilja tillstånd att bedriva verksamhet som omfattar användning av kolväten i enlighet med direktiv 94/22/EG.
- (e) Tjänstekontrakt i den mening som avses i förordning (EG) nr 1370/2007 som har tilldelats på grundval av ett konkurrensutsatt anbuds förfarande i enlighet med artikel 5.3 i den förordningen.

BILAGA III
FÖRTECKNING ÖVER DEN UNIONSLAGSTIFTNING SOM AVSES I
ARTIKEL 27.3

A. TRANSPORT ELLER DISTRIBUTION AV GAS ELLER VÄRME

Direktiv 2009/73/EG

B. PRODUKTION, TRANSPORT ELLER DISTRIBUTION AV EL

Direktiv 2009/72/EG

C. PRODUKTION, TRANSPORT ELLER DISTRIBUTION AV DRICKSVATTEN

Ingen.

D. UPPHANDLANDE ENHETER PÅ OMRÅDET JÄRNVÄGSTJÄNSTER

Godstrafik på järnväg

Rådets direktiv 91/440/EEG av den 29 juli 1991 om utvecklingen av gemenskapens järnvägar⁵⁴

Passagerartrafik på järnväg

Ingen.

E. UPPHANDLANDE ENHETER PÅ OMRÅDET TJÄNSTER INOM JÄRNVÄGAR I STADSTRAFIK, SPÅRVAGNAR, TRÅDBUSSAR ELLER BUSSAR

Ingen.

F. UPPHANDLANDE ENHETER PÅ OMRÅDET POSTTJÄNSTER

Direktiv 97/67/EG

G. UNDERSÖKNING OCH UTVINNING AV OLJA ELLER GAS

Direktiv 94/22/EG

H. UNDERSÖKNING OCH UTVINNING AV KOL ELLER ANDRA FASTA BRÄNSLEN

Ingen.

I. UPPHANDLANDE ENHETER PÅ OMRÅDET KUSTHAMNAR ELLER INLANDSHAMNAR ELLER ANDRA TERMINALFACILITETER

Ingen.

---

⁵⁴ EGT L 237, 24.8.1991, s. 25.

J. UPPHANDLANDE ENHETER PÅ OMRÅDET FLYGPLATSFACILITETER

Ingen.

BILAGA IV
KRAV PÅ UTRUSTNING FÖR ELEKTRONISK MOTTAGNING AV ANBUD,
ANBUDSANSÖKNINGAR, KVALIFICERINGSANSÖKNINGAR ELLER
RITNINGAR OCH PLANER I PROJEKTTÄVLINGARNA

Utrustning för elektronisk mottagning av anbud, anbudsansökningar, kvalificeringsansökningar eller ritningar och planer i projekttävlingar ska, i fråga om teknik och lämpliga förfaranden, åtminstone garantera att

- (a) exakt tid och dag för mottagandet av anbud, anbudsansökningar, kvalificeringsansökningar samt ritningar och planer kan fastställas noggrant,
- (b) det inom rimliga gränser kan säkerställas att ingen har tillträde till de uppgifter som överförs enligt dessa krav före utgången av de fastställda tidsfristerna,
- (c) det vid överträdelse av detta förbud mot tillträde finns rimliga garantier för att överträdelsen klart kan spåras,
- (d) endast behöriga personer får fastställa eller ändra datum för öppnande av insända uppgifter,
- (e) tillträde till samtliga eller en del av de insända uppgifterna i de olika etapperna av kvalificeringsprocessen, upphandlingsförfarandet eller projekttävlingen endast är möjligt om de behöriga personerna agerar samtidigt,
- (f) de insända uppgifterna inte kan göras tillgängliga förrän efter det fastställda datumet vid ett samtidigt agerande av de behöriga personerna,
- (g) de uppgifter som mottagits och öppnats enligt dessa krav är tillgängliga endast för de personer som har behörighet att få kännedom om dem,
- (h) autentiseringen av anbuden måste uppfylla de krav som fastställs i denna bilaga.

BILAGA V
FÖRTECKNING ÖVER INTERNATIONELLA AVTAL SOM AVSES I
ARTIKLARNA 38 OCH 76

Avtal har undertecknats med följande länder eller grupperingar av länder:

- Albanien (EUT L 107, 28.4.2009)
- F.d. jugoslaviska republiken Makedonien (EUT L 87, 20.3.2004)
- Cariforum (EUT L 289, 30.10.2008)
- Chile (EGT L 352, 30.12.2002)
- Kroatien (EUT L 26, 28.1.2005)
- Mexiko (EGT L 276, 28.10.2000, EGT L 157, 30.6.2000)
- Montenegro (EUT L 345, 28.12.2007)
- Sydkorea (EUT L 127, 14.5.2011)
- Schweiz (EGT L 300, 31.12.1972)

BILAGA VI
DEL A
INFORMATION SOM SKA FINNAS I PERIODISKA MEDDELANDEN
(i enlighet med artikel 61)

I. UPPLYSNINGAR SOM ALLTID SKA LÄMNAS

1. Namn, identifikationsnummer (när sådant föreskrivs i den nationella lagstiftningen), adress inbegripet Nuts-kod, telefon, fax, e-postadress och webbadress till den upphandlande enheten och (om det inte är samma uppgifter) till den tjänst från vilken ytterligare information kan erhållas.
2. Huvudsaklig(a) verksamhet(er)
3.
  - (a) För varukontrakt: art och mängd eller värde avseende de tjänster eller produkter som ska levereras; referensnummer enligt nomenklaturen.
  - (b) För byggentreprenadkontrakt: art och omfattning av de tjänster som ska utföras, allmän beskrivning av arbetet eller delar därav; referensnummer enligt nomenklaturen.
  - (c) För tjänstekontrakt: planerad total upphandling i var och en av de planerade tjänstekategorierna; referensnummer enligt nomenklaturen.
4. Datum då meddelandet avsänts eller då meddelandet om offentliggörande av detta meddelande om upphandlarprofil avsänts.
5. Övriga upplysningar.

II. KOMPLETTRANDE UPPLYSNINGAR SOM SKA LÄMNAS NÄR MEDDELANDET FUNGERAR SOM MEDDELANDE OM UPPHANDLING ELLER NÄR DET MÖJLIGGÖR EN FÖRKORTAD TIDSFRIST FÖR MOTTAGANDE AV ANSÖKNINGAR ELLER ANBUD (artikel 61.2)

6. Uppgift om att intresserade ekonomiska aktörer ska meddela den upphandlande enheten sitt intresse för kontraktet eller kontrakten.
7. E-post- eller webbadress från vilken specifikationerna och eventuella underlag kommer att finnas tillgängliga för obegränsad och fullständig direkt tillgång, kostnadsfritt.
8. I förekommande fall, ange om kontraktet är reserverat för skyddade verkstäder eller om dess fullgörande är reserverat inom ramen för program för skyddad anställning.
9. Tidsfrist för mottagande av begäran om att få en inbjudan att lämna anbud eller att förhandla.
10. Art och mängd av de varor som ska levereras eller allmän beskrivning av arbetet eller tjänstekategorin samt benämning och angivande av om ett eller flera ramavtal planeras. Ange särskilt option på kompletterande köp och en uppskattning av den tid som står till förfogande för utnyttjande av optionen samt antalet eventuella förlängningar. I samband med återkommande kontrakt anges även preliminär

tidsplan för ytterligare upphandling. Ange om det gäller köp, leasing, hyra, hyrköp eller en kombination av dessa.

11. Nuts-kod för byggtreprenaders huvudsakliga lokalisering i fråga om byggtreprenader, eller Nuts-kod för den huvudsakliga platsen för leverans eller tillhandahållande i fråga om varor och tjänster. Om kontraktet är uppdelat i flera delar ska denna information lämnas för varje del.
12. Tidsfrister för leverans eller utförande eller kontraktets varaktighet och om möjligt datum för påbörjandet.
13. Adress till vilken intresserade företag ska vända sig för att skriftligen visa sitt intresse.
14. Sista dag för mottagande av intresseanmälningar.
15. Det eller de språk som tillåts för inlämnande av ansökan eller anbud.
16. Villkor av ekonomisk eller teknisk natur, finansiella och tekniska garantier som krävs av leverantörerna.
17.
  - (a) Preliminärt datum (om känt) när upphandlingsförfarandena för tilldelning av kontraktet eller kontrakten ska inledas.
  - (b) Typ av upphandlingsförfarande (selektivt eller förhandlat).
  - (c) Belopp och betalningssätt om avgift ska erläggas för dokument om hur tilldelningen sker.
18. I förekommande fall, särskilda villkor för kontraktets eller kontraktens fullgörande.
19. I tillämpliga fall, angivande av om
  - (a) elektronisk inlämning av anbud eller anbudsansökningar kommer att krävas/godtas,
  - (b) elektronisk beställning kommer att användas,
  - (c) elektronisk fakturering kommer att användas,
  - (d) elektronisk betalning kommer att accepteras.
20. Namn på och adress till det organ som är behörigt vid överklaganden eller i förekommande fall medling. Närmare uppgifter om sista dag för överklagande eller vid behov namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den avdelning från vilken informationen kan erhållas.
21. Om möjligt, de kriterier som enligt artikel 76 ska användas vid tilldelning av kontrakt: ”lägsta kostnad” eller ”ekonomiskt mest fördelaktiga anbud”. De kriterier som utgör det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet samt deras viktning, eller i förekommande fall deras ordningsföljd, ska anges, om de inte framgår av

specifikationerna eller inte finns angivna i inbjudan att bekräfta intresse enligt artikel 61.2 b eller i anbudsinfordran eller inbjudan att förhandla.

DEL B
INFORMATION SOM SKA FINNAS I MEDDELANDE OM
OFFENTLIGGÖRANDE I ETT FÖRHANDSMEDDELANDE AV EN
UPPHANDLARPROFIL OM UPPHANDLING INTE UTNYTTJAS
(i enlighet med artikel 61.1)

1. Namn, identifikationsnummer (när sådant föreskrivs i den nationella lagstiftningen), adress inbegripet Nuts-kod, telefon, fax, e-postadress och webbadress till den upphandlande enheten och (om det inte är samma uppgifter) till den tjänst från vilken ytterligare information kan erhållas.
2. Huvudsaklig(a) verksamhet(er)
3. Referensnummer enligt CPV-nomenklaturen.
4. Internetadress för upphandlarprofilen (URL).
5. Datum då meddelandet om offentliggörande av förhandsmeddelande om upphandlarprofil avsänts.

BILAGA VII
INFORMATION SOM SKA FINNAS I SPECIFIKATIONER FÖR ELEKTRONISKA
AUKTIONER (ARTIKEL 47.4)

De specifikationer som ska användas när upphandlande enheter har beslutat sig för att anordna en elektronisk auktion ska minst innehålla följande uppgifter:

- (a) De aspekter vilkas värden kommer att vara föremål för elektronisk auktion om dessa aspekter är kvantifierbara så att de kan uttryckas i siffror eller i procent,
- (b) De eventuella gränserna för de värden som kan presenteras, baserade på en bedömning av specifikationerna för föremålet för kontraktet.
- (c) De uppgifter som kommer att göras tillgängliga för anbudsgivarna under den elektroniska auktionen och när detta i förekommande fall kommer att ske.
- (d) Relevanta uppgifter om genomförandet av den elektroniska auktionen.
- (e) På vilka villkor anbudsgivarna kan lämna anbud och särskilt vilka minsta skillnader som i förekommande fall krävs mellan anbuden.
- (f) Relevanta uppgifter om den elektroniska utrustning som används och om arrangemangen och de tekniska specifikationerna för anslutning.

BILAGA VIII

DEFINITION AV VISSA TEKNISKA SPECIFIKATIONER

I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

- (1) *teknisk specifikation* avser ett av följande:
  - (a) i fråga om tjänste- eller varukontrakt, en specifikation i ett dokument med angivande av kraven på en produkts eller en tjänsts egenskaper, som kvalitetsnivåer, miljö- och klimatprestandanivåer, formgivning för alla användningsområden (inklusive tillgänglighet för funktionshindrade) och bedömning av överensstämmelse, prestanda, produktens användningsområde, säkerhet eller mått, samt krav på produkten angående den beteckning under vilken den saluförs, terminologi, symboler, provning och provningsmetoder, förpackning, märkning, bruksanvisningar, produktionsförfaranden och -metoder i alla skeden av varans eller tjänstens livscykel, liksom förfaranden vid bedömning av överensstämmelse.
  - (b) i fråga om byggtreprenadkontrakt, samtliga tekniska föreskrifter, vilka bland annat ska upptas i upphandlingsunderlaget, med angivande av de egenskaper som krävs av ett material, en produkt eller en vara för att materialet, produkten eller varan ska kunna beskrivas på ett sådant sätt att detta lämpar sig för den upphandlande enhetens planerade användning. De tekniska kraven omfattar miljö- och klimatprestandanivåer, formgivning med tanke på alla krav (inklusive tillgänglighet för funktionshindrade), bedömning av överensstämmelse, bruksegenskaper, säkerhet eller dimensioner, inbegripet förfaranden för kvalitetskontroll, terminologi, symboler, tester och testmetoder, förpackning, märkning och etikettering, bruksanvisningar samt produktionsprocesser och produktionsmetoder i alla skeden av byggtreprenadens livscykel. Kraven omfattar även bestämmelser om projektering och kostnad, provnings- och kontrollregler, villkoren för att entreprenaden ska antas, tekniken eller metoderna för byggnadsverksamheten samt samtliga övriga tekniska villkor som den upphandlande enheten i enlighet med allmänna eller särskilda förordningar har möjlighet att föreskriva i fråga om den fullbordade entreprenaden samt om ingående material eller delar.
- (2) *standard*: en teknisk specifikation som godkänts av ett erkänt standardiseringsorgan för upprepad och kontinuerlig tillämpning, med vilken överensstämmelse inte är obligatorisk och som faller under en av följande kategorier:
  - (a) *internationell standard*: standard som fastställts av ett internationellt standardiseringsorgan och som är allmänt tillgänglig.
  - (b) *europesisk standard*: standard som fastställts av ett europeiskt standardiseringsorgan och som är allmänt tillgänglig.
  - (c) *nationell standard*: standard som fastställts av ett nationellt standardiseringsorgan och som är allmänt tillgänglig.
- (3) *europeskt tekniskt godkännande*: positivt tekniskt utlåtande om användningen av en produkt, grundat på hur den uppfyller väsentliga krav för byggnadsarbeten, genom

sina egenskaper och angivna villkor för tillämpning och användning. Ett europeiskt tekniskt godkännande ska utfärdas av ett organ för godkännande som för detta ändamål utsetts av medlemsstaten.

- (4) *gemensam teknisk specifikation*: en teknisk specifikation som upprättats enligt ett förfarande som har erkänts av medlemsstaterna eller i enlighet med artiklarna 9 och 10 i Europaparlamentets och rådets förordning [XXX] om europeisk standardisering [och om ändring av rådets direktiv 89/686/EEG och 93/15/EEG samt Europaparlamentets och rådets direktiv 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/105/EG och 2009/23/EG] i syfte att åstadkomma enhetlig tillämpning i alla medlemsstaterna och som har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
- (5) *teknisk referens*: en produkt eller vara, med undantag för officiella standarder, som framställs av ett europeiskt standardiseringsorgan i enlighet med förfaranden som anpassats till utvecklingen av marknadens behov.

BILAGA IX
KARAKTERISTIKA FÖR OFFENTLIGGÖRANDET

1. Offentliggörande av meddelanden

De upphandlande enheterna ska översända de meddelanden som avses i artiklarna 61, 62, 63, 64, 85 och 89 till Europeiska unionens publikationsbyrå och offentliggöras i enlighet med följande regler:

- (a) De meddelanden som avses i artiklarna 61, 62, 63, 64, 85 och 89 ska offentliggöras av Europeiska unionens publikationsbyrå eller av de upphandlande enheterna vid periodiska meddelanden om upphandlarprofil enligt artikel 61.1.

De upphandlande enheterna får därutöver offentliggöra denna information på internet i form av den ”upphandlarprofil” som avses i punkt 2 b.

- (b) Europeiska unionens publikationsbyrå ska till den upphandlande enheten sända den bekräftelse som avses i artikel 65.5 andra stycket.

2. Offentliggörande av kompletterande upplysningar

- (a) De upphandlande enheterna ska offentliggöra samtliga specifikationer och kompletterande handlingar på internet.

- (b) Upphandlarprofilen får innehålla de periodiska meddelanden som avses i artikel 61.1, uppgifter om pågående inbjudningar att lämna anbud, planerade inköp, tecknade kontrakt, annullerade förfaranden samt all annan information av allmänt intresse, t.ex. kontaktpersoner, telefon- och faxnummer, post- och e-postadress.

3. Format och förfaranden för överföring av meddelanden på elektronisk väg

Format och förfaranden för överföring av meddelanden på elektronisk väg som fastställs av kommissionen är tillgängliga på följande internetadress: <http://simap.eu.int>.

BILAGA X
INFORMATION SOM SKA FINNAS I MEDDELANDEN OM ATT DET FINNS ETT
KVALIFICERINGSSYSTEM
(i enlighet med artikel 39.2 b och artikel 62)

1. Namn, identifikationsnummer (när sådant föreskrivs i den nationella lagstiftningen), adress inbegripet Nuts-kod, telefon, fax, e-postadress och webbadress till den upphandlande enheten och (om det inte är samma uppgifter) till den tjänst från vilken ytterligare information kan erhållas.
2. Huvudsaklig(a) verksamhet(er)
3. I förekommande fall, ange om kontraktet är reserverat för skyddade verkstäder eller om dess fullgörande är reserverat inom ramen för program för skyddad anställning.
4. Syftet med kvalificeringssystemet (beskrivning av de varor, tjänster eller byggtreprenader eller kategorier av dessa som ska inköpas med hjälp av detta system – referensnummer enligt nomenklaturen). Nuts-kod för byggtreprenaders huvudsakliga lokalisering i fråga om byggtreprenader, eller Nuts-kod för den huvudsakliga platsen för leverans eller tillhandahållande i fråga om varor och tjänster.
5. De villkor som ekonomiska aktörer ska uppfylla med tanke på deras kvalificering enligt det system och de metoder med vilka vart och ett av dessa villkor ska kontrolleras. Om beskrivningen av villkoren och kontrollmetoderna är omfattande och bygger på dokument som intresserade ekonomiska aktörer har tillgång till, räcker det med en sammanfattning av de huvudsakliga villkoren och metoderna och en hänvisning till dessa dokument.
6. en tid kvalificeringssystemet gäller och formaliteter för förnyande av systemet.
7. Uppgift om att meddelandet fungerar som inbjudan till anbudsgivning.
8. Adress från vilken ytterligare information och dokumentation om kvalificeringssystemet kan erhållas (om denna adress inte är densamma som i punkt 1).
9. Namn på och adress till det organ som är behörigt vid överklaganden eller i förekommande fall medling. Närmare uppgifter om sista dag för överklagande eller vid behov namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den avdelning från vilken informationen kan erhållas.
10. Om möjligt, de kriterier som enligt artikel 76 ska användas vid tilldelning av kontrakt: ”lägsta kostnad” eller ”ekonomiskt mest fördelaktiga anbud”. De kriterier som utgör det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet samt deras viktning, eller i förekommande fall deras ordningsföljd, ska anges, om de inte framgår av specifikationerna eller anbudsinfordran eller inbjudan att förhandla.
11. I tillämpliga fall, angivande av om
  - (a) elektronisk inlämning av anbud eller anbudsansökningar krävs/godtas,

- (b) elektronisk beställning tillämpas,
- (c) elektronisk fakturering tillämpas,
- (d) elektronisk betalning accepteras.

12. Övriga upplysningar.

BILAGA XI
INFORMATION SOM SKA FINNAS I MEDDELANDEN OM UPPHANDLING
(i enlighet med artikel 63)

A. ÖPPET FÖRFARANDE

1. Namn, identifikationsnummer (när sådant föreskrivs i den nationella lagstiftningen), adress med Nuts-kod, telefonnummer, faxnummer, e-postadress och webbadress till den upphandlande enheten och (om det inte är samma uppgifter) till den tjänst från vilken ytterligare information kan erhållas.
2. Huvudsaklig verksamhet.
3. I förekommande fall, ange om kontraktet är reserverat för skyddade verkstäder eller om dess fullgörande är reserverat inom ramen för program för skyddad anställning.
4. Art av kontrakt (varor, byggtreprenad eller tjänster samt angivande av om det gäller ett ramavtal eller ett dynamiskt inköpssystem), beskrivning (referensnummer enligt nomenklaturen). I förekommande fall anges om anbudet infordras med avseende på köp, leasing, hyra eller hyrköp eller en kombination av dessa.
5. Nuts-kod för den plats där huvuddelen av byggtreprenaden utförs, när det gäller byggtreprenadkontrakt, eller Nuts-kod för huvudsaklig leveransplats när det gäller varu- och tjänstekontrakt.
6. För varor och byggtreprenader:
  - (a) Art och mängd av de varor som ska levereras (referensnummer enligt nomenklaturen). Ange särskilt option på kompletterande köp och, om möjligt, en uppskattning av tidpunkten för utnyttjande av optionen samt antalet eventuella förlängningar. I samband med återkommande kontrakt anges även, om möjligt, en preliminär tidsplan för ytterligare upphandling för de produkter som ska upphandlas eller art och omfattning av tjänsterna samt en allmän beskrivning av arbetet (referensnummer enligt nomenklaturen).
  - (b) Uppgift om leverantörerna kan lämna anbud på alla de efterfrågade varorna eller delar därav.

Om arbetet eller kontraktet i fråga om byggtreprenader är uppdelat i flera delar ska storleksordningen på de olika delarna anges liksom möjligheten att lämna anbud på en, flera eller alla delar.
  - (c) För byggtreprenadkontrakt: uppgifter om syftet med entreprenaden eller kontraktet när det senare även innebär projektering.
7. För tjänster:
  - (a) Art och omfattning av de tjänster som ska levereras. Ange särskilt option på kompletterande köp och, om möjligt, en uppskattning av den tid som står till förfogande för utnyttjande av optionen samt antalet eventuella förlängningar. I

samband med återkommande kontrakt anges, om möjligt, även en preliminär tidsplan för ytterligare upphandling för de tjänster som ska upphandlas.

- (b) Angivande av om utförandet av tjänsten enligt lagar eller författningar är förbehållet en viss yrkesgrupp.
  - (c) Hänvisning till lagar och andra författningar.
  - (d) Uppgift om juridiska personer ska ange namn och yrkeskvalifikationer på den personal som är ansvarig för utförandet av tjänsterna.
  - (e) Uppgift om tjänsteleverantörer får lämna anbud på en del av tjänsterna.
8. Om möjligt, uppgift om det är tillåtet att lämna in alternativa anbud.
9. Tidsfrister för leverans eller utförande eller tjänstekontraktets varaktighet och om möjligt datum för påbörjandet.
10. E-post- eller internetadress där det ges obegränsad, direkt, fullständig och kostnadsfri tillgång till förfrågningsunderlaget och samtliga kompletterande handlingar.
11. (a) Sista dag för mottagande av anbud eller preliminära anbud när det rör sig om införandet av ett dynamiskt inköpssystem.
- (b) Adress till vilken anbuden ska skickas.
  - (c) Det eller de språk på vilka de ska vara avfattade.
12. (a) I förekommande fall, personer som får närvara vid öppnandet av anbuden.
- (b) Dag, tid och plats för öppnandet.
13. I tillämpliga fall, de säkerheter och garantier som begärs.
14. Huvudsakliga villkor för finansiering och betalning och/eller hänvisning till de texter som innehåller villkoren.
15. I tillämpliga fall, den rättsliga form som en grupp ekonomiska aktörer som tilldelas kontrakt ska anta.
16. Ekonomiska och tekniska minimikrav på den marknadsaktör som tilldelas kontraktet.
17. Den tid anbudsgivaren ska vara bunden av sitt anbud.
18. I förekommande fall, särskilda villkor för kontraktets fullgörande.
19. De kriterier som avses i artikel 76 och som ska användas vid tilldelning av kontrakt: ”lägsta kostnad” eller ”ekonomiskt mest fördelaktiga anbud”. De kriterier som utgör det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet samt deras viktning, eller i förekommande fall deras ordningsföljd, ska anges, om de inte framgår av specifikationerna.

20. I förekommande fall, datum för och hänvisning till offentliggörandet i *Europeiska unionens officiella tidning* av det periodiska meddelandet eller meddelandet om offentliggörande av detta meddelande om upphandlarprofil för kontraktet.
21. Namn på och adress till det organ som är behörigt vid överklaganden eller i förekommande fall medling. Närmare uppgifter om sista dag för överklagande, eller vid behov namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den avdelning från vilken informationen kan erhållas.
22. Datum då den upphandlande enheten avsände meddelandet.
23. Övriga upplysningar.

B. SELEKTIVT FÖRFARANDE

1. Namn, identifikationsnummer (om det föreskrivs i nationell lagstiftning), postadress med Nuts-kod, telefonnummer, faxnummer, e-postadress och webbadress till den upphandlande enheten och (om det inte är samma uppgifter) till den tjänst från vilken ytterligare information kan erhållas.
2. Huvudsaklig verksamhet.
3. I förekommande fall, ange om kontraktet är reserverat för skyddade verkstäder eller om dess fullgörande är reserverat inom ramen för program för skyddad anställning.
4. Art av kontrakt (varor, byggtreprenad eller tjänster samt angivande av om det gäller ett ramavtal), beskrivning (referensnummer enligt nomenklaturen). I förekommande fall anges om anbudet infordras med avseende på köp, leasing, hyra eller hyrköp eller en kombination av dessa.
5. Nuts-kod för den plats där huvuddelen av byggtreprenaden utförs, när det gäller byggtreprenadkontrakt, eller Nuts-kod för huvudsaklig leveransplats när det gäller varu- och tjänstekontrakt.
6. För varor och byggtreprenader:
  - (a) Art och mängd av de varor som ska levereras (referensnummer enligt nomenklaturen). Ange särskilt option på kompletterande köp och, om möjligt, en uppskattning av tidpunkten för utnyttjande av optionen samt antalet eventuella förlängningar. I samband med återkommande kontrakt anges även, om möjligt, en preliminär tidsplan för ytterligare upphandling för de produkter som ska upphandlas eller art och omfattning av tjänsterna samt en allmän beskrivning av arbetet (referensnummer enligt nomenklaturen).
  - (b) Uppgift om leverantörerna kan lämna anbud på alla de efterfrågade varorna eller delar därav.

Om arbetet eller kontraktet i fråga om byggtreprenader är uppdelat i flera delar ska storleksordningen på de olika delarna anges liksom möjligheten att lämna anbud på en, flera eller alla delar.

- (c) Uppgifter om syftet med entreprenaden eller kontraktet när det senare även innebär projektering.
7. För tjänster:
- (a) Art och omfattning av de tjänster som ska levereras. Ange särskilt option på kompletterande köp och, om möjligt, en uppskattning av den tid som står till förfogande för utnyttjande av optionen samt antalet eventuella förlängningar. I samband med återkommande kontrakt anges, om möjligt, även en preliminär tidsplan för ytterligare upphandling för de tjänster som ska upphandlas.
  - (b) Angivande av om utförandet av tjänsten enligt lagar eller författningar är förbehållet en viss yrkesgrupp.
  - (c) Hänvisning till lagar och andra författningar.
  - (d) Uppgift om juridiska personer ska ange namn och yrkeskvalifikationer på den personal som är ansvarig för utförandet av tjänsterna.
  - (e) Uppgift om tjänsteleverantörer får lämna anbud på en del av tjänsterna.
8. Om möjligt, uppgift om det är tillåtet att lämna in alternativa anbud.
9. Tidsfrister för leverans eller utförande eller kontraktets varaktighet och om möjligt datum för påbörjandet.
10. I tillämpliga fall, den rättsliga form som en grupp ekonomiska aktörer som tilldelas kontrakt ska anta.
11. (a) Sista dag för mottagande av begäran om deltagande.
(b) Adress till vilken begäran ska skickas.
(c) Det eller de språk på vilka den ska vara avfattad.
12. Sista dag för avsändande av inbjudan att lämna anbud.
13. I tillämpliga fall, de säkerheter och garantier som begärs.
14. Huvudsakliga villkor för finansiering och betalning och/eller hänvisning till de texter som innehåller villkoren.
15. Upplysningar om den ekonomiska aktörens personliga ställning och de ekonomiska och tekniska minimikrav som vederbörande ska uppfylla.
16. De kriterier som avses i artikel 76 och som ska användas vid tilldelning av kontrakt: ”lägsta kostnad” eller ”ekonomiskt mest fördelaktiga anbud”. De kriterier som utgör det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet samt deras viktning, eller i förekommande fall deras ordningsföljd, ska anges, om de inte framgår av specifikationerna eller i anbudsinfordran.
17. I förekommande fall, särskilda villkor för kontraktets fullgörande.

18. I förekommande fall, datum för och hänvisning till offentliggörandet i *Europeiska unionens officiella tidning* av det periodiska meddelandet eller meddelandet om offentliggörande av detta meddelande om upphandlarprofil för kontraktet.
19. Namn på och adress till det organ som är behörigt vid överklaganden eller i förekommande fall medling. Närmare uppgifter om sista dag för överklagande eller vid behov namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den avdelning från vilken informationen kan erhållas.
20. Datum då den upphandlande enheten avsänt meddelandet.
21. Övriga upplysningar.

C. FÖRHANDLAT FÖRFARANDE

1. Namn, identifikationsnummer (om det föreskrivs i nationell lagstiftning), adress med Nuts-kod, telefonnummer, faxnummer, e-postadress och webbadress till den upphandlande enheten och (om det inte är samma uppgifter) till den tjänst från vilken ytterligare information kan erhållas.
2. Huvudsaklig verksamhet.
3. I förekommande fall, ange om kontraktet är reserverat för skyddade verkstäder eller om dess fullgörande är reserverat inom ramen för program för skyddad anställning.
4. Art av kontrakt (varor, byggtreprenad eller tjänster samt angivande av om det gäller ett ramavtal), beskrivning (referensnummer enligt nomenklaturen). I förekommande fall anges om anbudet infordras med avseende på köp, leasing, hyra eller hyrköp eller en kombination av dessa.
5. Nuts-kod för den plats där huvuddelen av byggtreprenaden utförs, när det gäller byggtreprenadkontrakt, eller Nuts-kod för huvudsaklig leveransplats när det gäller varu- och tjänstekontrakt.
6. För varor och byggtreprenader:
  - (a) Art och mängd av de varor som ska levereras (referensnummer enligt nomenklaturen). Ange särskilt option på kompletterande köp och, om möjligt, en uppskattning av tidpunkten för utnyttjande av optionen samt antalet eventuella förlängningar. I samband med återkommande kontrakt anges även, om möjligt, en preliminär tidsplan för ytterligare upphandling för de produkter som ska upphandlas eller art och omfattning av tjänsterna samt en allmän beskrivning av arbetet (referensnummer enligt nomenklaturen).
  - (b) Uppgift om leverantörerna kan lämna anbud på alla de efterfrågade varorna eller delar därav.

Om arbetet eller kontraktet i fråga om byggtreprenader är uppdelat i flera delar ska storleksordningen på de olika delarna anges liksom möjligheten att lämna anbud på en, flera eller alla delar.

- (c) För byggtreprenadkontrakt: uppgifter om syftet med entreprenaden eller kontraktet när det senare även innebär projektering.
7. För tjänster:
- (a) Art och omfattning av de tjänster som ska levereras. Ange särskilt option på kompletterande köp och, om möjligt, en uppskattning av den tid som står till förfogande för utnyttjande av optionen samt antalet eventuella förlängningar. I samband med återkommande kontrakt anges, om möjligt, även en preliminär tidsplan för ytterligare upphandling för de tjänster som ska upphandlas.
  - (b) Angivande av om utförandet av tjänsten enligt lagar eller författningar är förbehållet en viss yrkesgrupp.
  - (c) Hänvisning till lagar och andra författningar.
  - (d) Indication of whether legal persons shall indicate the names and professional qualifications of the staff to be responsible for the performance of the service;
  - (e) Uppgift om tjänsteleverantörer får lämna anbud på en del av tjänsterna ifråga.
8. Om möjligt, uppgift om det är tillåtet att lämna in alternativa anbud.
9. Tidsfrister för leverans eller utförande eller kontraktets varaktighet och om möjligt datum för påbörjandet.
10. I tillämpliga fall, den rättsliga form som en grupp ekonomiska aktörer som tilldelas kontrakt ska anta.
- 11.
- (a) Sista dag för mottagande av begäran om deltagande.
  - (b) Adress till vilken begäran ska skickas.
  - (c) Det eller de språk som dessa ska vara avfattade på.
12. I förekommande fall, begärda säkerheter eller garantier.
13. Huvudsakliga villkor för finansiering och betalning och/eller hänvisning till de texter som innehåller villkoren.
14. Upplysningar om den ekonomiska aktörens personliga ställning och de ekonomiska och tekniska minimikrav som vederbörande ska uppfylla.
15. De kriterier som avses i artikel 76 och som ska användas vid tilldelning av kontrakt: ”lägsta kostnad” eller ”ekonomiskt mest fördelaktiga anbud”. De kriterier som utgör det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet samt deras viktning, eller i förekommande fall deras ordningsföljd, ska anges, om de inte framgår av specifikationerna eller i inbjudan att förhandla.
16. I förekommande fall, namn och adress till de ekonomiska aktörer som den upphandlande enheten redan utsett.
17. I förekommande fall, särskilda villkor för kontraktets fullgörande.

18. I förekommande fall, datum för och hänvisning till offentliggörandet i *Europeiska unionens officiella tidning* av det periodiska meddelandet eller meddelandet om offentliggörande av detta meddelande om upphandlarprofil för kontraktet.
19. Namn på och adress till det organ som är behörigt vid överklaganden eller i förekommande fall medling. Närmare uppgifter om sista dag för överklagande eller vid behov namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den avdelning från vilken informationen kan erhållas.
20. Datum då den upphandlande enheten avsände meddelandet.
21. Övriga upplysningar.

BILAGA XII
INFORMATION SOM SKA FINNAS I MEDDELANDEN OM TILLDELADE
KONTRAKT
(i enlighet med artikel 64)

I. Information som ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*⁵⁵

1. Namn, identifikationsnummer (om det föreskrivs i nationell lagstiftning), adress med Nuts-kod, telefonnummer, faxnummer, e-postadress och webbadress till den upphandlande enheten och (om det inte är samma uppgifter) till den avdelning från vilken ytterligare information kan erhållas.
  2. Huvudsaklig verksamhet.
  3. Art av kontrakt (varor, byggtreprenader eller tjänster och referensnummer enligt nomenklaturen samt angivande av om det gäller ett ramavtal).
  4. Åtminstone en kort beskrivning av art och mängd/omfattning av de varor, arbeten eller tjänster som ska levereras.
  5.
    - (a) Form av konkurrensutsättning (meddelande om kvalificeringssystemet, periodiskt meddelande, anbudsörfarande).
    - (b) Datum för och hänvisning till offentliggörandet av meddelandet i *Europeiska unionens officiella tidning*.
    - (c) Om kontrakt tilldelats utan konkurrensutsättning: de relevanta bestämmelserna enligt artikel 44.
  6. Upphandlingsörfarande (öppet, selektivt eller förhandlat).
  7. Antal mottagna anbud, med uppgift om
    - (a) antal mottagna anbud från ekonomiska aktörer som är små och medelstora företag,
    - (b) antal mottagna anbud från utlandet,
    - (c) antal anbud som har mottagits elektroniskt.
- Vid flera tilldelade kontrakt (delkontrakt, flera ramavtal) ska dessa uppgifter lämnas för varje tilldelat kontrakt.
8. Datum för tilldelning av kontrakt.
  9. Priset för förmånserbjudanden enligt artikel 44 i.

---

⁵⁵ Uppgifterna i rubrikerna 6, 9 och 11 ska betraktas som upplysningar som inte ska publiceras när den upphandlande enheten anser att en publicering skulle skada ett känsligt kommersiellt intresse.

10. För varje tilldelat kontrakt: namn, adress med Nuts-kod, telefonnummer, faxnummer, e-postadress och webbadress till den utvalda anbudsgivaren, inklusive
  - (a) uppgift om den utvalda anbudsgivaren är ett litet eller medelstort företag,
  - (b) uppgift om kontraktet har tilldelats en grupp.
11. Ange i förekommande fall om ett kontrakt har blivit eller eventuellt kan bli uppdelat på underleverantörer.
12. Erlagt pris eller högsta och lägsta anbud som har beaktats vid tilldelningen av kontraktet.
13. Namn på och adress till det organ som är behörigt vid överprövning eller i förekommande fall medling. Närmare uppgifter om sista dag för överprövning eller vid behov namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den enhet från vilken informationen kan erhållas.
14. Valfria upplysningar:
  - Värde och omfattning av den del av kontraktet som har blivit eller eventuellt kan bli utlagt på tredje man.
  - Kriterier för tilldelning av kontrakt.

II. Information som inte är avsedd att offentliggöras

15. Antal tilldelade kontrakt (när ett kontrakt har delats mellan flera leverantörer).
16. Värdet av varje tilldelat kontrakt.
17. Varornas eller tjänsternas ursprungsland (ursprung inom eller utom EU, i det senare fallet med angivande av tredjeland).
18. Tillämpade tilldelningskriterier (det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, lägsta kostnad).
19. Tilldelades kontraktet en anbudsgivare som föreslagit alternativ enligt artikel 58.1?
20. Förkastades några anbud enligt artikel 79 på grund av att de var alltför låga?
21. Datum då den upphandlande enheten avsänt meddelandet.

BILAGA XIII
INNEHÅLL I INBJUDAN ATT LÄMNA ANBUD, ATT FÖRHANDLA ELLER ATT
BEKRÄFTA INTRESSE ENLIGT ARTIKEL 68

1. Inbjudan att lämna anbud eller att förhandla enligt artikel 68 ska åtminstone innehålla följande:
  - (a) Sista dag för mottagande av anbud samt uppgift om till vilken adress anbuden ska skickas och på vilket eller vilka språk de ska avfattas,

Om upphandlingen genomförs genom ett innovationspartnerskap, ska dock dessa upplysningar inte ingå i inbjudan att förhandla, utan anges i inbjudan att lämna anbud.
  - (b) Hänvisning till offentliggjord inbjudan att lämna anbud.
  - (c) Uppgift om vilka handlingar som eventuellt ska bifogas.
  - (d) Tilldelningskriterier, om de inte redovisas i meddelandet om att det finns ett kvalificeringssystem vilket används för konkurrensutsättning,
  - (e) Viktningen av kriterierna för tilldelning av kontrakt eller, i förekommande fall, prioritetsordningen för tillämpningen av kriterierna, om dessa upplysningar inte redovisas i meddelandet om upphandling, meddelandet om att det finns ett kvalificeringssystem eller förfrågningsunderlaget.
2. Om konkurrensutsättning sker genom ett förhandsmeddelande ska den upphandlande enheten senare inbjuda samtliga anbudssökande att bekräfta sitt intresse utifrån mer detaljerade upplysningar om upphandlingen och först därefter välja anbudsgivare eller förhandlingsparter.

Inbjudan ska innehålla åtminstone följande upplysningar:

- (a) Typ och mängd/omfattning, även varje option på ytterligare kontrakt och om möjligt beräknad tidsfrist för optionen. När det gäller kontrakt som kan förnyas, typ och mängd/omfattning samt, om möjligt, beräknad tidpunkt för kommande meddelanden om upphandling av byggentreprenader, varor eller tjänster som ska upphandlas.
- (b) Slag av förfarande: selektivt eller förhandlat.
- (c) Om tillämpligt, dag då varorna ska levereras eller byggentreprenaden eller tjänsteleveransen ska påbörjas eller avslutas.
- (d) Inlämningsadress och sista dag för begäran att utfå upphandlingsunderlag samt uppgift om på vilket eller vilka språk ansökan ska avfattas.
- (e) Adress till den enhet som sköter upphandlingen och nödvändiga upplysningar om hur specifikationerna och övriga handlingar rekvireras.
- (f) Ekonomiska eller tekniska krav, ekonomiska garantier och upplysningar som krävs från de ekonomiska aktörerna.

- (g) Typ av kontrakt som upphandlingen syftar till: köp, leasing, hyra eller hyrköp eller en kombination av dessa.
- (h) Kriterier för tilldelning av kontrakt samt inbördes viktning eller, i förekommande fall, kriteriernas prioritetsordning, om dessa upplysningar inte redovisas i förhandsmeddelandet, förfrågningsunderlaget, anbudsinfördran eller inbjudan att förhandla.

BILAGA XIV
FÖRTECKNING ÖVER INTERNATIONELLA SOCIALA OCH
MILJÖRELATERADE KONVENTIONER SOM AVSES I ARTIKLARNA 70 OCH 79

- Konvention nr 87 om föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten
- Konvention nr 98 om tillämpning av principerna för organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten
- Konvention nr 29 om tvångs- eller obligatoriskt arbete
- Konvention nr 105 om avskaffande av tvångsarbete
- Konvention nr 138 om minimiålder för tillträde till arbete
- Konvention nr 111 om diskriminering i anställning och yrkesutövning
- Konvention nr 100 om lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde
- Konvention nr 182 om avskaffande av de värsta formerna av barnarbete
- Wienkonventionen för skydd av ozonskiktet och dess Montrealprotokoll om ämnen som bryter ned ozonskiktet
- Baselkonventionen om kontroll av gränsöverskridande transporter och slutligt omhändertagande av farligt avfall (Baselkonventionen)
- Stockholmskonventionen om långlivade organiska föroreningar (Stockholmskonventionen)
- Rotterdamkonventionen om hantering av förhandsgodkännande för vissa farliga kemikalier och bekämpningsmedel i internationell handel (Unep/FAO) (PIC-konventionen), Rotterdam, 10.9.1998 och dess tre regionala protokoll.

BILAGA XV
FÖRTECKNING ÖVER DEN EU-LAGSTIFTNING SOM AVSES I ARTIKEL 77.3

- (a) Direktiv 2009/33/EG.

BILAGA XVI
INFORMATION SOM SKA FINNAS I MEDDELANDEN OM ÄNDRINGAR AV ETT
KONTRAKT UNDER DESS LÖPTID
(i enlighet med artikel 82.6)

1. Namn, identifikationsnummer (om det föreskrivs i nationell lagstiftning), adress med Nuts-kod, telefonnummer, faxnummer, e-postadress och webbadress till den upphandlande enheten eller, i förekommande fall, till den avdelning från vilken ytterligare information kan erhållas.
2. Huvudsaklig verksamhet.
3. Referensnummer enligt CPV-nomenklaturen.
4. Nuts-kod för den plats där huvuddelen av byggtreprenaden utförs, när det gäller byggtreprenader, eller Nuts-kod för huvudsaklig leveransplats när det gäller varor och tjänster.
5. Beskrivning av upphandlingen före och efter ändringen: byggtreprenadens art och omfattning, varornas art och mängd eller värde, tjänsternas art och omfattning.
6. I förekommande fall, prishöjning på grund av ändringen.
7. Beskrivning av de omständigheter som har gjort ändringen nödvändig.
8. Datum för beslut om tilldelning.
9. I förekommande fall: namn, adress med Nuts-kod, telefonnummer, faxnummer, e-postadress och webbadress till den nya ekonomiska aktören/aktörerna.
10. Upplysning om kontraktet är knutet till ett projekt och/eller program som finansieras genom medel från Europeiska unionen.
11. Namn på och adress till tillsynsorganet och det organ som är behörigt vid överprövning eller i förekommande fall medling. Närmare uppgifter om sista dag för överklagandeförfaranden eller vid behov namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den avdelning från vilken informationen kan erhållas.

BILAGA XVII
SERVICES REFERRED TO IN ARTICLE 84

CPV-kod	Beskrivning
79611000-0 och från 85000000-9 till 85323000-9 (utom 85321000-5 och 85322000-2)	Hälsovård och socialtjänster
75121000-0, 75122000-7, 75124000-1, 79995000-5 till 79995200-7, 80100000-5 till 80660000-8 (utom 80533000-9, 80533100-0, 80533200-1), 92000000-1 till 92700000-8 (utom 92230000-2, 92231000-9, 92232000- 6)	Administrativa utbildnings-, hälsovårds- och kulturtjänster
75300000-9	Tjänster avseende obligatorisk socialförsäkring
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Bidragstjänster
98000000-3	Andra samhällliga och personliga tjänster
98120000-0	Tjänster avseende intressebevakning inom arbetstagarorganisationer
98131000-0	Tjänster i samband med religionsutövande

BILAGA XVIII
Information som ska finnas i meddelanden om kontrakt för sociala och andra specifika
tjänster
(i enlighet med artikel 85)

Del A Meddelande om upphandling

1. Namn, identifikationsnummer (om det föreskrivs i nationell lagstiftning), adress med Nuts-kod, telefonnummer, faxnummer, e-postadress och webbadress till den upphandlande enheten eller, i förekommande fall, till den avdelning från vilken ytterligare information kan erhållas.
2. Huvudsaklig verksamhet.
3. Beskrivning av de tjänster eller kategorier av dessa, och i förekommande fall, de underordnade byggtreprenader eller varor som ska inköpas, däribland upplysning om omfattning eller värde, referensnummer enligt nomenklaturen.
4. Nuts-kod för den plats där huvuddelen av tjänsterna utförs.
5. I förekommande fall, ange om kontraktet är reserverat för skyddade verkstäder eller om dess fullgörande är reserverat inom ramen för program för skyddad anställning.
6. De huvudvillkor som ekonomiska aktörer ska uppfylla för att kunna delta, eller, i förekommande fall, den elektroniska adress där ytterligare information kan erhållas.
7. Tidsfrister för att kontakta den upphandlande enheten när det gäller deltagande.
8. Övriga upplysningar.

Del B Meddelande om tilldelning av kontrakt

1. Namn, identifikationsnummer (om det föreskrivs i nationell lagstiftning), adress med Nuts-kod, telefonnummer, faxnummer, e-postadress och webbadress till den upphandlande enheten och (om det inte är samma uppgifter) till den avdelning från vilken ytterligare information kan erhållas.
2. Huvudsaklig verksamhet.
3. Åtminstone en kort beskrivning av art och omfattning av de tjänster, och i förekommande fall, de underordnade byggtreprenader eller varor som ska levereras.
4. Hänvisning till offentliggörandet av meddelandet i *Europeiska unionens officiella tidning*.
5. Antal mottagna anbud.
6. Namn och adress till den eller de ekonomiska aktörer som utsetts.
7. Övriga upplysningar.

BILAGA XIX
INFORMATION SOM SKA FINNAS I MEDDELANDEN OM
PROJEKTTÄVLINGAR
(i enlighet med artikel 89.1)

1. Namn, identifikationsnummer (om det föreskrivs i nationell lagstiftning), adress med Nuts-kod, telefonnummer, faxnummer, e-postadress och webbadress till den upphandlande enheten eller, i förekommande fall, till den avdelning från vilken ytterligare information kan erhållas.
2. Huvudsaklig verksamhet.
3. Projektbeskrivning (referensnummer enligt nomenklaturen).
4. Typ av projekttävling: öppen eller selektiv.
5. Vid en öppen projekttävling: slutdatum för mottagande av bidrag.
6. Vid en selektiv projekttävling:
  - (a) Planerat antal deltagare eller största och minsta antal deltagare.
  - (b) I tillämpliga fall, namn på redan utvalda deltagare.
  - (c) Kriterier för att välja ut deltagare.
  - (d) Slutdatum för mottagande av begäran om deltagande.
7. I tillämpliga fall, uppgift om när deltagande är förbehållet en viss yrkeskategori.
8. Kriterier för bedömning av bidragen.
9. I tillämpliga fall, namn på utvalda juryledamöter.
10. Uppgift om jurybeslut är bindande för den upphandlande enheten.
11. I tillämpliga fall, antal och värde av de priser som delas ut.
12. I tillämpliga fall, uppgifter angående ersättning till samtliga deltagare.
13. Uppgift om prisvinnarna är berättigade att tilldelas eventuella följdkontrakt.
14. Namn på och adress till det organ som är behörigt vid överprövning eller i förekommande fall medling. Närmare uppgifter om sista dag för överprövning eller vid behov namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den enhet från vilken denna information kan erhållas.
15. Datum då meddelandet avsänts.
16. Övriga upplysningar.

ANNEX XX
INFORMATION TO BE INCLUDED IN THE RESULTS OF DESIGN CONTEST
NOTICES
(as referred to in Article 89(1))

1. Namn, identifikationsnummer (om det föreskrivs i nationell lagstiftning), adress med Nuts-kod, telefonnummer, faxnummer, e-postadress och webbadress till den upphandlande enheten eller, i förekommande fall, till den avdelning från vilken ytterligare information kan erhållas.
2. Huvudsaklig verksamhet.
3. Projektbeskrivning (referensnummer enligt nomenklaturen).
4. Totalt antal deltagare.
5. Antal utländska deltagare.
6. Vinnare av tävlingen.
7. I förekommande fall, priset/priserna.
8. Övriga upplysningar.
9. Hänvisning till meddelandet om tävling.
10. Namn på och adress till det organ som är behörigt vid överprövning eller i förekommande fall medling. Närmare uppgifter om sista dag för överprövning eller vid behov namn, adress, telefonnummer, faxnummer och e-postadress till den enhet från vilken informationen kan erhållas.
11. Datum då meddelandet avsänts.

BILAGA XXI
JÄMFÖRELSETABELL⁵⁶

Detta direktiv	Direktiv 2004/17/EG	
Artikel 1	–	Ny
Artikel 2. första meningen	Artikel 1.1	=
Artikel 2.1	Artikel 2.1 led a första stycket	=
Artikel 2.2 och 2.3	–	Ny
Artikel 2.4 led a första delen	Artikel 2.1 led a andra stycket första strecksatsen	=
Artikel 2.4 led a andra delen	–	Ny
Artikel 2.4 led b	Artikel 2.1 led a andra stycket andra strecksatsen	=
Artikel 2.4 led c	Artikel 2.1 led a andra stycket tredje strecksatsen	=
Artikel 2.5	Artikel 2.1 led b första stycket	=
Artikel 2.6	Artikel 2.3	Anpassad
Artikel 2.7	Artikel 1.2 led a	Anpassad
Artikel 2.8	Artikel 1.2 led b första meningen	Anpassad
Artikel 2.9	Artikel 1.2 led b andra meningen	=
Artikel 2.10	Artikel 1.2 led c	Anpassad
Artikel 2.11	Artikel 1.2 led d första stycket	Ändrad
Artikel 2.12	Artikel 1.7 första och andra stycket	Anpassad
Artikel 2.13	Artikel 1.7 tredje stycket	=
Artikel 2.14	Artikel 1.7 tredje stycket	Ändrad

⁵⁶ ”Anpassad” innebär att ordalydelsen i texten har ändrats, men att innebörden i det upphävda direktivet har bevarats. Ändringar av innebörden av bestämmelserna i det upphävda direktivet markeras med ordet ”Ändrad”.

Artikel 2.15	Artikel 34.1	Ändrad
Artikel 2.16	Artikel 1.8	Ändrad
Artikel 2.17		Ny
Artikel 2.18	Artikel 1.8	Ändrad
Artikel 2.19		Ny
Artikel 2.20	Artikel 1.11	=
Artikel 2.21	Artikel 1.12	=
Artikel 2.22		Ny
Artikel 2.23	Artikel 1.10	=
Artikel 3.1 första stycket		Ny
Artikel 3.1 andra stycket	Artikel 1.2 led d andra och tredje stycket	Ändrad
Artikel 3.1 tredje stycket		Ny
Artikel 3.2	Artikel 9.1	=
Artikel 3.3	Artikel 9.2	=
Artikel 3.4	Artikel 9.3	Ändrad
Artikel 4.1	Artikel 2.1, led b andra stycket	=
Artikel 4.2 första stycket	Artikel 2.3 skäl 25	Anpassad
Artikel 4.2 andra stycket		Ny
Artikel 4.3	Artikel 2.2	=
Artikel 4.4		Ny
Artikel 5	Artikel 3.1 och 3.2	=
Artikel 6.1	Artikel 3.3	Anpassad
Artikel 6.2	Artikel 3.4	=
Artikel 7	Artikel 4	=
Artikel 8	Artikel 5.1	=
	Artikel 5.2	Struken

Artikel 9	Artikel 7, led b	=
Artikel 10.1	Artikel 6.1	Anpassad
Artikel 10.2 led a	Artikel 6.2 led a	=
Artikel 10.2 led b	Artikel 6.2 led b	Ändrad
Artikel 10.2 led c	Artikel 6.2 led c	Anpassad
Artikel 11 led a	Artikel 7 led a	Ändrad
Artikel 11 led b	Artikel 7 led a	=
	Artikel 8	Struken
	Bilagorna I–X	Strukna
Artikel 12	Artiklarna 16 och 61	Ändrad
Artikel 13.1	Artikel 17.1 och 17.8	Ändrad
Artikel 13.2	Artikel 17.2 och 17.8	Ändrad
Artikel 13.3		Ny
Artikel 13.4	Artikel 17.3	=
Artikel 13.5		Ny
Artikel 13.6	Artikel 17.4 och 17.5	Anpassad
Artikel 13.7	Artikel 17.6 led a första och andra stycket	=
Artikel 13.8	Artikel 17.6 led b första och andra stycket	=
Artikel 13.9	Artikel 17.6 led a tredje stycket och artikel 17.6 led b tredje stycket	Anpassad
Artikel 13.10	Artikel 17.7	=
Artikel 13.11	Artikel 17.9	=
Artikel 13.12	Artikel 17.10	=
Artikel 13.13	Artikel 17.11	=
Artikel 14	Artikel 69	Anpassad

Artikel 15.1	Artikel 19.1	=
Artikel 15.2	Artikel 19.1	Ändrad
Artikel 16.1	Artiklarna 20.1 och 62.1	Anpassad
Artikel 16.2	Artikel 20.2	Ändrad
Artikel 17.1	Artikel 22 led a	Anpassad
Artikel 17.2	Artiklarna 21 och 62.1	Ändrad
Artikel 18	Artiklarna 22 och 62.1	Ändrad
Artikel 19 leden a och b	Artikel 24 leden a och b	=
Artikel 19 led c	Artikel 24 led c	Ändrad
Artikel 19 led d	Artikel 24 led d	=
Artikel 19 led e		Ny
Artikel 19 led f och andra stycket		Ny
Artikel 20	Artikel 26	Anpassad
Artikel 21		Ny
Artikel 22.1	Artikel 23.1	Anpassad
Artikel 22.2	Artikel 23.1	Anpassad
Artikel 22.3	Artikel 23.2	Anpassad
Artikel 22.4	Artikel 23.3 leden a–c	Anpassad
Artikel 22.5	Artikel 23.3 andra och tredje stycket	Anpassad
Artikel 23	Artikel 23.4	Anpassad
Artikel 24	Artikel 23.5	Ändrad
Artikel 25.1	Artikel 24 led e	Ändrad
Artikel 25.2		Ny
Artikel 26.1 och 26.2	Artikel 27	Ändrad
Artikel 26.3		Ny

Artikel 27.1 första meningen	Artiklarna 30.1 och 62.2	Anpassad
Artikel 27.1 andra meningen		Ny
Artikel 27.2 första stycket	Artikel 30.2	=
Artikel 27.2 andra stycket		Ny
Artikel 27.3	Artikel 30.3	=
Artikel 28.1	Artikel 30.4 första stycket, artikel 30.5 första och andra stycket	Ändrad
Artikel 28.2	Artikel 30.4 a n d r a stycket, artikel 30.5 fjärde stycket, artikel 62.2	Anpassad
	Artikel 30.4 tredje stycket	Struken
Artikel 28.3 första och andra stycket	Artikel 30.6 första stycket	Ändrad
Artikel 28.3 tredje stycket		Ny
Artikel 28.3 fjärde stycket	Artikel 30.6 första stycket andra meningen	Ändrad
Artikel 28.4	Artikel 30.6 andra stycket	=
Artikel 28.5	Artikel 30.6 fjärde stycket	Ändrad
Artikel 29	Artikel 10	Ändrad
Artikel 30.1	Artikel 11.1	Anpassad
Artikel 30.2	Artikel 11.2	Ändrad
Artikel 31	Artikel 28	Ändrad
Artikel 32	Artikel 13	Ändrad
Artikel 33.1	Artiklarna 48.1 och 64.1	Ändrad
Artikel 33.2	Artikel 48.2 och 48.3, artikel 64.1 och 64.2	Anpassad
Artikel 33.3 första stycket	Artiklarna 48.4 och 64.1	Ändrad
Artikel 33.3 andra stycket	Artikel 70.2 led f	=

Artikel 33.3 tredje stycket		Ny
Artikel 33.4		Ny
Artikel 33.5	Artiklarna 48.5 och 64.3	Ändrad
Artikel 33.6	Artikel 48.6	Anpassad
Artikel 33.7		Ny
Artikel 34		Ny
Artikel 35.1	Artikel 1.13	Ändrad
Artikel 35.2	Artikel 70.2 leden c och d	Anpassad
Artikel 36		Ny
Artikel 37		Ny
Artikel 38.1	Artikel 12	Ändrad
Artikel 38.2		Ny
Artikel 39.1	Artikel 40.1 och 40.2	Ändrad
Artikel 39.2	Artikel 42	=
Artikel 39.3		Ny
Artikel 40.1	Artikel 1.9 led a, artikel 45.2	Ändrad
Artikel 40.2	Artikel 45.4	Ändrad
Artikel 40.3		Ny
Artikel 40.4		Ny
Artikel 41	Artikel 1.9 led b, artikel 45.3	Ändrad
Artikel 42	Artikel 1.9 led c, artikel 45.3	Ändrad
Artikel 43		Ny
Artikel 44 led a	Artikel 40.3 led a	=
Artikel 44 led b	Artikel 40.3 led b	=
Artikel 44 led c	Artikel 40.3 led c	Ändrad
Artikel 44 led d	Artikel 40.3 led c	Ändrad

Artikel 44 led e	Artikel 40.3 led d	Ändrad
Artikel 44 led f	Artikel 40.3 led e	=
Artikel 44 led g	Artikel 40.3 led g	Ändrad
Artikel 44 led h	Artikel 40.3 led h	Ändrad
Artikel 44 led i	Artikel 40.3 led j	=
Artikel 44 led j	Artikel 40.3 led k	Anpassad
Artikel 44 led k	Artikel 40.3 led l	Anpassad
Artikel 44 andra och tredje stycket		Ny
Artikel 44 fjärde stycket	Artikel 40.3 g in fine	
Artikel 45.1 första och andra stycket	Artiklarna 14.1 och 1.4	Anpassad
Artikel 45.1 tredje stycket		Ny
Artikel 45.2–5	Artikel 14.2–4, artikel 40.3 led i	Ändrad
Artikel 46.1	Artiklarna 1.5 och 15.1	Ändrad
Artikel 46.2	Artikel 15.2	Ändrad
Artikel 46.3	Artikel 15.3	Anpassad
Artikel 46.4	Artikel 15.4	Ändrad
Artikel 46.5	Artikel 15.6	Ändrad
Artikel 46.6		Ny
Artikel 46.7	Artikel 15.7 tredje stycket	=
Artikel 47.1	Artiklarna 1.6 och 56.1	Ändrad
Artikel 47.2 första stycket	Artikel 56.2 första stycket	=
Artikel 47.2 andra stycket	Artikel 56.2 andra stycket	Anpassad
Artikel 47.3	Artikel 56.2 tredje stycket	Anpassad
Artikel 47.4	Artikel 56.3	Anpassad
Artikel 47.5	Artikel 56.4	Anpassad

Artikel 47.6	Artikel 56.5	Anpassad
Artikel 47.7	Artikel 56.6	=
Artikel 47.8	Artikel 56.7	Anpassad
Artikel 47.9	Artikel 56.8 första stycket	=
Artikel 48		Ny
Artikel 49.1	Artikel 29.1	Ändrad
Artikel 49.2		Ny
Artikel 49.3	Artikel 29.2	Ändrad
Artikel 49.4		Ny
Artikel 49.5	Artikel 29.2	Ändrad
Artikel 49.6		Ny
Artikel 50		Ny
Artikel 51		Ny
Artikel 52		Ny
Artikel 53.1	Skäl 15	Ändrad
Artikel 53.2		Ny
Artikel 54.1	Artikel 34.1	Ändrad
Artikel 54.2	Artikel 34.2	Anpassad
Artikel 54.3	Artikel 34.3	Anpassad
Artikel 54.4	Artikel 34.8	=
Artikel 54.5	Artikel 34.4	Anpassad
Artikel 54.6	Artikel 34.5	Ändrad
Artikel 55.1	Artikel 34.6	Ändrad
Artikel 55.2	Artikel 34.6	Anpassad
Artikel 56.1	Artikel 34.4–7	Ändrad
Artikel 56.2	Artikel 34.4–6	Ändrad

Artikel 56.3	Artikel 34.7	Anpassad
Artikel 56.4		Ny
Artikel 57	Artikel 35	Ändrad
Artikel 58.1	Artikel 36.1	Ändrad
Artikel 58.2	Artikel 36.2	Anpassad
Artikel 59		Ny
Artikel 60.1	Artikel 45.1	Anpassad
Artikel 60.2	Artikel 45.9	Ändrad
	Artikel 45.10	Struken
Artikel 61.1	Artikel 41.1 och 41.2	Anpassad
Artikel 61.2	Artiklarna 42.3 och 44.1	Anpassad
Artikel 62	Artikel 41.3	Anpassad
Artikel 63	Artikel 42.1 led c, artikel 44.1	Anpassad
Artikel 64.1	Artikel 43.1 första stycket, artikel 44.1	Anpassad
Artikel 64.2	Artikel 43.1 andra och tredje stycket	Ändrad
Artikel 64.3	Artikel 43.2 och 43.3	Ändrad
Artikel 64.4	Artikel 43.5	Anpassad
Artikel 65.1	Artikel 44.1, artikel 70.1 led b	Ändrad
Artikel 65.2	Artikel 44.2, 44.3 och 44.4 andra stycket	Ändrad
Artikel 65.3	Artikel 44.4 första stycket	Anpassad
Artikel 65.4		Ny
Artikel 65.5	Artikel 44.6 och 44.7	Ändrad
Artikel 65.6	Artikel 44.8	Ändrad
Artikel 66.1	Artikel 44.5 första stycket	Ändrad
Artikel 66.2 och 66.3	Artikel 44.5 andra och tredje	Anpassad

	stycket	
Artikel 67.1	Artikel 45.6	Ändrad
Artikel 67.2	Artikel 46.2	Ändrad
Artikel 68.1	Artikel 47.1 första meningen	Anpassad
Artikel 68.2	Artikel 47.1 andra meningen	Anpassad
Artikel 69.1	Artikel 49.1	Anpassad
Artikel 69.2	Artikel 49.2 första och andra stycket	Anpassad
Artikel 69.3	Artikel 49.2 tredje stycket	=
Artikel 69.4–6	Artikel 49.3–5	=
Artikel 70.1	Artikel 51.1	Anpassad
Artikel 70.2	Artikel 51.2	=
Artikel 70.3	Artikel 52.1	=
Artikel 70.4	Artikel 51.3	Anpassad
Artikel 70.5		Ny
Artikel 70.6		Ny
Artikel 70.7		Ny
Artikel 71.1	Artikel 53.1	=
Artikel 71.2	Artikel 53.2	Anpassad
Artikel 71.3	Artikel 53.6	=
Artikel 71.4	Artikel 53.7	=
Artikel 71.5	Artikel 53.9	Anpassad
Artikel 71.6		Ny
Artikel 72.1	Artikel 54.1 och 54.2	Anpassad
Artikel 72.2	Artikel 54.3	Anpassad
Artikel 73.1	Artikel 53.4 och 53.5	Ändrad
Artikel 73.2	Artikel 54.5 och 54.6	Ändrad

Artikel 73.3		Ny
Artikel 74.1	Artiklarna 53.3 och 54.4	Anpassad
Artikel 74.2		Ny
Artikel 74.3	Artiklarna 53.3 och 54.4	Ändrad
Artikel 75.1	Artikel 52.2	Ändrad
Artikel 75.2	Artikel 52.3	Ändrad
Artikel 75.3		Ny
Artikel 76.1	Artikel 55.1	Ändrad
Artikel 76.2	Artikel 55.1 led a	Ändrad
Artikel 76.3		Ny
Artikel 76.4	Skäl 1, skäl 55 tredje stycket	Ändrad
Artikel 76.5		Ändrad
Artikel 77		Ny
Artikel 78		Ny
Artikel 79.1	Artikel 57.1	Ändrad
Artikel 79.2	Artikel 57.1	Anpassad
Artikel 79.3 led a	Artikel 57.1 andra stycket led a	=
Artikel 79.3 led b	Artikel 57.1 andra stycket led b	=
Artikel 79.3 led c	Artikel 57.1 andra stycket led c	=
Artikel 79.3 led d	Artikel 57.1 andra stycket led d	Ändrad
Artikel 79.3 led e	Artikel 57.1 andra stycket led e	=
Artikel 79.4 första och andra stycket	Artikel 57.2	Ändrad
Artikel 79.4 tredje stycket		Ny
Artikel 79.5	Artikel 57.3	Anpassad
Artikel 79.6		Ny
	Artiklarna 58 och 59	Struken

Artikel 80	Artikel 38	Ändrad
Artikel 81.1	Artikel 37 första meningen	=
Artikel 81.2		Ny
Artikel 81.3	Artikel 37 andra meningen	Anpassad
Artikel 82.1–5 och 7		Ny
Artikel 82.6	Artikel 40.3 led f	Ändrad
Artikel 83		Ny
Artikel 84		Ny
Artikel 85		Ny
Artikel 86		Ny
Artikel 87	Artikel 60	=
Artikel 88	Artikel 61	Anpassad
Artikel 89.1	Artikel 63.1 första stycket	Anpassad
Artikel 89.2 första och andra stycket	Artikel 63.1 första stycket och andra stycket första meningen	Anpassad
Artikel 89.2 tredje stycket	Artikel 63.1 andra stycket andra meningen	Ändrad
Artikel 89.3	Artikel 63.2	Anpassad
Artikel 90	Artikel 65	=
Artikel 91	Artikel 66	=
Artikel 92	Artikel 72 första stycket	Anpassad
Artikel 93.1	Artikel 72 andra stycket	Ändrad
Artikel 93.2–6		Ny
Artikel 94	Artikel 50	Ändrad
Artikel 95.1–3	Artikel 67	Ändrad
Artikel 95.4		Ny
Artikel 95.5	Artikel 70.1 led c	Anpassad

Artikel 95.6	Artikel 67.3	Ändrad
Artikel 96		Ny
Artikel 97		Ny
Artikel 98	Artikel 68.3 och 68.4	Ändrad
Artikel 99	Artikel 68.5	Ändrad
Artikel 100.1	Artikel 68.1	Anpassad
Artikel 100.2	Artikel 68.3	Anpassad
Artikel 101.1	Artikel 71.1	Anpassad
Artikel 101.2	Artikel 71.2	=
Artikel 102	Artikel 73	Anpassad
Artikel 103		Ny
Artikel 104 och 105	Artiklarna 74 och 75	=
	Bilaga I–X	Struken
Bilaga I (förutom första meningen)	Bilaga XII (förutom fotnot 1)	=
Bilaga 1 första meningen	Fotnot 1 till bilaga XII	Ändrad
Bilaga II		Ny
Bilaga III, punkterna A, B, C, E, F, G, H, I och J	Bilaga XI	Anpassad
Bilaga III punkt D		Ny
Bilaga IV leden a–g	Bilaga XXIV leden b–h	=
Bilaga IV led h		Ny
Bilaga V		Ny
Bilaga VI	Bilaga XV	Ändrad
Bilaga VII	Artikel 56.3 leden a–f	=
Bilaga VIII, förutom punkt 4	Bilaga XXI	Anpassad
Bilaga VIII punkt 4	Bilaga XXI	Ändrad

Bilaga IX	Bilaga XXI	Ändrad
Bilaga X	Bilaga XIV	Ändrad
Bilaga XI	Bilaga XIII	Ändrad
Bilaga XII	Bilaga XVI	Ändrad
Bilaga XIII punkt 1	Artikel 47.4	Anpassad
Bilaga XIII punkt 2	Artikel 47.5	Anpassad
Bilaga XIV	Bilaga XXIII	Ändrad
Bilaga XV		Ny
Bilaga XVI	Bilaga XVI	Ändrad
Bilaga XVII	Bilaga XVII	Ändrad
Bilaga XVIII		Ny
Bilaga XIX	Bilaga XVIII	Ändrad
Bilaga XX	Bilaga XIX	Ändrad
Bilaga XI	Bilaga XXVI	Ändrad
	Bilaga XXII	Struken
	Bilaga XXV	Struken